

BETÆNKNING
om
CENTRAL
ERHVERVSREGISTRERING

*Afgivet af
det af Danmarks Statistik
den 9. juli 1970
nedsatte erhvervsregistreringsudvalg*

BETÆNKNING NR. 665
KØBENHAVN 1972

DANMARKS STATISTIKS TRYKKERI
KØBENHAVN 1972

Indholdsfortegnelse.

Udvalgets baggrund og kommissorium.

Sammenfatning.

Kap. 1. Eksisterende og påtænkte erhvervsregistreringer.

- 1.1 Indledning
- 1.2 Registre under handelsministeriet
 - 1.2.1 Handelsregistrene
 - 1.2.2 Forslaget til centralt firmaregister
 - 1.2.3 Aktieselskabs-registeret
 - 1.2.4 Forsikrings-registeret
 - 1.2.5 Forenings-registeret
 - 1.2.6 Næringsbrevordningen
 - 1.2.7 Revisorregistret
 - 1.2.8 Monopoltilsynets registre
 - 1.2.9 Skibsregistret
- 1.3 Registre under finansministeriet
 - 1.3.1 Toldvæsenets virksomhedsregister (VIRK-registret)
 - 1.3.2 Andre registre under toldvæsenet
 - 1.3.3 Det centrale register over indeholdelsespligtige til kildeskat (GIR)
- 1.4 Registre under arbejdsministeriet
 - 1.4.1 Arbejdstilsynets registre
 - 1.4.2 Arbejdsmarkedets Tillægspensions arbejdsgiver-register (ATP)
- 1.5 Danmarks Statistiks Erhvervsregister
- 1.6 Registre under andre ministerier
- 1.7 Resumé af kap. 1.

Kap. 2. Forudsætningerne for og formålet med et udvidet samarbejde om erhvervsregistreringen.

- 2.1 Edb-teknikkens betydning for erhvervsregistreringen
 - 2.1.1 De tekniske muligheder
 - 2.1.2 Forudsætningerne for at udnytte teknikken

- 2.2 Erhvervsregistersamarbejdets hovedformål
 - 2.2.1 Enhedsharmoniseringen
 - 2.2.2 Enhedsfortegnelse opstilling og ajourføring
 - 2.2.3 Registreringen af andre oplysninger
 - 2.2.4 Det centrale Erhvervsregisters servicefunktioner
 - 2.2.5 Diskretionshensynet over for de registrerede

- 2.3 Resumé af kap. 2.

Kap. 3. Problemer omkring registrets enheder.

- 3.1 Indledning

- 3.2 De inden for forvaltningen benyttede enhedskategorier

- 3.3 Juridiske (institutionelle) enheder
 - 3.3.1 Enhedsformerne
 - 3.3.2 Erhvervsregistrets bestand af juridiske enheder

- 3.4 Del- og fællesregistreringer

- 3.5 Lokale enheder

- 3.6 Resumé af kap. 3.

Kap. 4. Indholdet i et alment erhvervsregister.

- 4.1 Indledning

- 4.2 Indholdet i et navne- og adresseregister
 - 4.2.1 Navnet, firmanavnet
 - 4.2.2 Adresse, beliggenhed (telefonnr., gironr.)
 - 4.2.3 Art, herunder enhedskategori samt oplysninger om branche
 - 4.2.4 Ejer, ejerform

- 4.2.5 Registreringsnummer i det centrale erhvervsregister samt registernumre og former, hvorunder enheden eller dele af denne er optaget i andre offentlige registre
- 4.2.6 Andre identifikationsinformationer
- 4.3 Det centrale Erhvervsregisters øvrige informationsindhold
- 4.4 Videregivelsen af oplysninger fra registret
 - 4.4.1 Almindelige bemærkninger vedrørende videregivelsesregler og praksis
 - 4.4.2 Videregivelse af oplysninger til offentlige myndigheder og institutioner
 - 4.4.3 Videregivelse af oplysninger til andre
- 4.5 Betydningen af en begrænsning af registerindholdet
- 4.6 Resumé af kap. 4.

Kap. 5. Erhvervsregistersamarbejdets lovgrundlag, struktur og opbygning.

- 5.1 Indledning
- 5.2 Registrets lovgrundlag og administrative placering
- 5.3 Registrets opbygning og struktur
- 5.4 Forholdet mellem det centrale erhvervsregister og delregistrene
- 5.5 Forholdet til det centrale personregister
- 5.6 Forholdet til det kommende centrale ejendomsregister
- 5.7 Nummereringen af de forskellige kategorier af registerenheder
 - 5.7.1 Almindelige bemærkninger
 - 5.7.2 Juridiske enheder

5.7.3 Lokale virksomheder

5.7.4 Nummereringskompetancen

5.8 Registersystemets omfang

5.9 Resumé af kap. 5.

Bilag 1. Juridiske enhedsformer

Bilag 2. Skitse til lov om det centrale erhvervsregister

Bilag 3. Bemærkninger til lovskitzen.

Udvalgets baggrund og kommissorium.

Spørgsmålet om forenkling af erhvervslivets registreringsforpligtelser overfor det offentlige gennem etablering af et alment register over de pågældende blev taget op af administrationsrådet i 1967. Der blev overvejet en udbygning af det centrale personregister til at omfatte både fysiske personer og juridiske (institutionelle) enheder, herunder selskaber, foreninger m.v. Dette blev imidlertid opgivet, bl.a. fordi problemerne i forbindelse med definitionen af de juridiske enhedskategorier adskiller sig helt afgørende fra personregistreringens problemer.

Herefter overvejedes muligheden for at etablere et selvstændigt centralt erhvervsregister så betids, at et særligt registreringssystem for de indeholdelsespligtige arbejdsgivere under kildeskatteordningen kunne undgås. Administrationsrådet opfordrede i denne forbindelse Danmarks Statistik til at foranledige et centralt register over erhvervsdrivende og arbejdsgivere etableret. Spørgsmålet drøftedes mellem skattedepartementet, Arbejdsmarkedets Tillægspension, administrationsrådets sekretariat og Danmarks Statistik, men det skønnedes ikke muligt at etablere erhvervsregistret så betids, at et særligt registersystem for arbejdsgiverne under kildeskatteordningen helt kunne undgås. Det besluttedes derfor at udskyde spørgsmålet om oprettelsen af et centralt erhvervsregister, indtil der til brug for kildeskatteadministrationen var indkørt et specielt register over indeholdelsespligtige. Dette specielle register blev i vid udstrækning baseret på ATP's arbejdsgiverregister og Danmarks Statistiks register over erhvervsdrivende, der igen delvis bygger på toldvæsenets virksomhedsregister (merværdiafgifts-registret). Hermed blev det undgået at indføre et nyt identifikationssystem og en yderligere nummerering af de arbejdsgivere, der allerede var registreret i ATP. På den anden side var det ikke muligt samtidigt at koordinere kildeskatteregistret med både ATP-registret og toldvæsenets register over afgiftspligtige virksomheder. Der er derfor, såvel indenfor det finansministerielle område som indenfor hele forvaltningen, fortsat behov for en forenkling og samordning af erhvervsregistreringen i lighed med den rationalisering, der er opnået ved oprettelsen af det centrale personregister.

På denne baggrund vedtog Danmarks Statistiks styrelse den 30. juni 1970 at søge nedsat et udvalg til forberedelse af et centralt

erhvervsregister. Der henvises herved til, at Danmarks Statistik i henhold til lov nr. 196 af 8. juni 1966 er pålagt at forestå eller medvirke ved indretning og statistisk udnyttelse af offentlige myndigheders centrale registre. Ved udvalgets nedsættelse blev de administrationer, som skønnedes at have behov for registrering af erhvervsvirksomheder, anmodet om at lade sig repræsentere. Det blev fremhævet, at der med etableringen af et centralt erhvervsregister burde stiles imod et register, der som service kunne overtage ajourføring t.n.v. fra eksisterende registre, herunder eksempelvis den registrering, der forudsættes at afløse næringsbrevudsstedelsen.

Til medlemmer af udvalget udpegedes:

Underdirektør Bent Hæstrup,
Arbejdsmarkedets Tillægspension.

Civilingeniør Henrik Juhl,
Administrationsdepartementet.

Afdelingschef Aage la Cour (formand),
Danmarks Statistik.

Kontorchef Arne Bunckenburg,
Danmarks Statistik.

Fuldmægtig J. Alexandersen,
Danmarks Statistik.

Kontorchef Else Simons,
Direktoratet for Arbejdstilsynet.

Kontorchef C.A. Nielsen,
Direktoratet for Toldvæsenet.

Afdelingschef Jens Selmer,
Handelsministeriet.

Fg. kontorchef Svend Rehling Sørensen,
Kildeskattedirektoratet.

Ekspeditionssekretær H. Feilberg,
Landbrugsministeriet.

Kontorchef Svend Renstrup,
Indenrigsministeriet,
Sekretariatet for Personregistrering.

Sekretær for udvalget:

Ekspeditionssekretær K. Kjærsgaard Eriksen,
Danmarks Statistik.

Udvalget fik til opgave at gennemføre en forberedende undersøgelse af mulighederne for etablering af et alment erhvervsregister som et sidestykke til det centrale personregister. Det er forudsat,

at erhvervsregistret skal kunne arbejde med de **erhvervsenheder**, der anvendes indenfor den offentlige administration. Registret må derfor baseres på en fortegnelse over disse enheder, som entydigt må kunne identificeres i registret. Det pålagdes udvalget at overveje spørgsmålet om definitionen af den eller de enheder, som et alment register over erhvervsvirksomheder og andre arbejdsgivere måtte bygge på.

Endvidere skulle udvalget søge spørgsmålet om registrets indhold og organisationen af samvirket mellem registret og dets brugere klarlagt.

Udvalget har afholdt 19 møder. Vurderingen af problemerne har forudsat en foreløbig kortlægning af de erhvervsdrivendes registreringsforpligtelser overfor det offentlige. En oversigt over de væsentlige registre over erhvervsdrivende og arbejdsgivere er derfor anført som kap. 1 i betænkningen. Oversigten indeholder oplysninger om det enkelte registers enhedsbestand, opbygning og indhold af oplysninger.

Spørgsmålet om forudsætningerne for et udvidet registersamarbejde samt registrets formål og de funktionskrav, der må stilles til et centralt erhvervsregister, er omtalt i kap. 2. Problemerne omkring enhedsbestanden i et centralt erhvervsregister, herunder nødvendigheden af at registrere såvel juridiske som fysiske virksomhedsenheder, behandles i kap. 3. I kap. 4 er der redegjort for registrets indhold af oplysninger om de enkelte registrerede virksomheder og spørgsmålet om videregivelsen af oplysningerne. I denne forbindelse er tillige problemerne om beskyttelsen af de registrerede imod misbrug af registrerede oplysninger omtalt. Udvalget finder, at et centralt erhvervsregister må baseres på et specielt lovgrundlag. Dette spørgsmål samt forholdet mellem et centralt erhvervsregister og andre offentlige myndigheder er omtalt i kap. 5.

Udvalget har udarbejdet skitse til lov om et centralt erhvervsregister, jfr. betænkningens bilag 2, samt bemærkninger til forslaget, jfr. bilag 3.

Gennemførelsen af en harmonisering af de enhedsdefinitioner, der anvendes indenfor det offentliges erhvervsregistrering, er en afgørende forudsætning for en forenkling. Udvalget har især behandlet problemer i forbindelse med opstilling af en fortegnelse

over juridiske enheder og har i bilag 1 redegjort for en lang række forekommende former for juridiske enheder, som må kunne regi-

streres. Med bistand fra handelsministeriet, toldvæsenet og kildeskattedirektoratet er der redegjort for forskellige administrations praksis ved behandling af de forskellige enhedsformer.

Sammenfatning.

Erhvervsregistreringen omfatter erhvervsdrivende og arbejdsgivere m.fl. Registreringen vedrører både rettigheder og forpligtelser for de registrerede. Selve registre er redskaber, der er nødvendige for samarbejdet og samkøbet mellem de registrerede og det offentlige.

Det offentliges registre over erhvervsdrivende og arbejdsgivere har hidtil kun i mindre omfang været samordnede med hensyn til de formål der varetages, de virksomheder der registreres (registreringsenhederne), og det indhold af oplysninger der registreres til bestemmelse af enhederne. Det enkelte register tjener et eller flere konkrete formål, f.eks. i forbindelse med adkomststedelse, oppebørsel, kontrol med virksomheder eller indsamling af oplysninger til brug for statistiske opgørelser.

Den offentlige erhvervsregistrering kan derfor ikke på hensigtsmæssig måde udnytte den teknik, der står til rådighed, og er af denne grund unødigt kompliceret og omkostningskrævende. Flere forvaltninger overvejer omlægning indenfor specielle områder med henblik på udvidet anvendelse af edb. En dyberegående reform af erhvervsregistreringen med henblik på udnyttelse af de tekniske muligheder for effektivisering nødvendiggør imidlertid en samordning af registreringerne.

Udvalget har overvejet forudsætningerne for et udvidet samarbejde mellem de offentlige myndigheder om erhvervsregistreringen og har i betænkningen redegjort for problemer, som må løses, såfremt samarbejdet skal kunne fungere hensigtsmæssigt. I denne forbindelse er betydningen af, at der gennemføres en harmonisering af de virksomhedsenheder, der anvendes indenfor forvaltningen, fremhævet. **Udvalget** foreslår, at der oprettes et centralt erhvervsregister over virksomheder, således at hele den offentlige forvaltning, og i begrænset omfang også andre, kan få ajourførte identitetsoplysninger m.v. om enhederne stillet til rådighed fra dette register. Udvalget anser det for påkrævet, at der for at sikre de registrerede mod misbrug fastsættes præcise regler for registrets virksomhed.

Da den løbende bestemmelse af grænserne for registersamarbejdets omfang samt registrets videregivelsesregler og praksis er af betydelig samfundsmæssig interesse, foreslår udvalget, at det centrale erhvervsregister baseres på et selvstændigt lovgrundlag. Det tages herved også i betragtning, at løsningen af de vanskelige pro-

blemer i forbindelse med enhedsharmoniseringen og opgavefordelingen må'ske på tværs af de administrative opdelinger.

For at styrke offentlighedens kontrol med erhvervsregistreringen foreslås endvidere, at der som en parallel til personregistreringsrådet oprettes et erhvervsregisterråd, hvori såvel folketinget som erhvervslivet og de administrative registre repræsenteres.

I hovedsagen vil et centralt erhvervsregister kunne oprettes på grundlag af de bestående registre over erhvervsdrivende og arbejdsgivere. Der foreslås ikke etableret nye registreringsforpligtelser. Det forudsættes, at de myndigheder, der administrerer det offentliges registre over erhvervsdrivende og arbejdsgivere m.fl., samarbejder om forenklingen af erhvervsregistreringen og opbygningen af det centrale erhvervsregister. Det vil især under opbygningen af registret være nødvendigt, at der etableres et samarbejde mellem told-, kildeskatte- og ATP-administrationerne tillige med de myndigheder, der forestår næringsbrev- og handelsregistrene samt Danmarks Statistik. Et sådant samarbejde er efter udvalgets opfattelse nødvendigt for opnåelsen af en koordinering af registerenheder m.v., som er tilpas omfattende til at bane vejen for registret.

Danmarks Statistik har i forbindelse med den statistiske anvendelse af oplysninger fra registrene under told-, kildeskatte- og ATP-administrationerne i en række år arbejdet med problemerne vedrørende koordineringen af disse registre. Det forudsættes, at det erfaringsgrundlag og det register over juridiske og fysiske virksomhedsenheder, der allerede er opbygget i Danmarks Statistik, kan anvendes ved opbygningen af et centralt erhvervsregister.

Danmarks Statistiks virksomhed er baseret på, at oplysningsgiverne kan sikres imod, at oplysninger afgivet til statistisk brug videregives i individualiseret form. Danmarks Statistik kan derfor ikke gå ind i et almindeligt samarbejde om udveksling af oplysninger om de erhvervsdrivende. Udvalget anser det imidlertid for ønskeligt, at de adresse- og andre identifikationsoplysninger, som Danmarks Statistik råder over vedrørende erhvervsdrivende og arbejdsgivere, nyttiggøres i et centralt erhvervsregister. Der anlægges herved det synspunkt, at der for selvstændige erhvervsdrivende, selskaber, foreninger m.v. må gælde en vis offentlighed, og at offentlighed om identiteten må være mindstekravet. Anvendes Danmarks Statistiks adresse- og identifikationsregister, forudsætter det imidlertid, at Danmarks Statistik gives indseende med

registrets administration. Det har i udvalget været nævnt, at et nært samarbejde med Danmarks Statistik kunne sikres ved, at rigsstatistikeren tillige gøres til administrativ chef for et centralt erhvervsregister. Udvalget har dog ikke ment at burde tage stilling til dette spørgsmål.

Da opgavefordelingen mellem et centralt erhvervsregister og de administrative registre ikke kan fastlægges på forhånd, kan omkostningerne ved oprettelsen og driften af et centralt register ikke opgøres præcist. Beløbsrammen for Danmarks Statistiks erhvervsregister er ca. 1,2 mill. kr. årligt. Det skønnes, at et centralt erhvervsregister vil kunne udvikles på grundlag af dette register med en merudgift på ca. 1 mill. kr. det første år og yderligere 1,5 -2 mill. kr. det følgende år. På længere sigt anslås omkostningerne ved registrets rutinemæssige vedligeholdelsesfunktioner at kunne stabiliseres på et niveau omkring 5 mill. kr. udfra 1971 prisniveau. Hertil kan komme yderligere omkostninger, afhængig af i hvilket omfang registret overdrages andre opgaver. Sådanne udgifter antages modsvaret af mindst tilsvarende besparelser eller fordele i øvrigt for andre administrationer.

Vedrørende besparelser må det i øvrigt understreges, at koordineringen af den offentlige erhvervsregistrering vil medføre en række fordele bl.a. gennem en omfattende forenkling af anmeldelses- og registreringsproceduren. De registreringspligtige vil kunne fritages for sideløbende at skulle anmelde samme oplysninger til forskellige myndigheder, og de vil således kunne opnå lettelser og besparelser. Tilsvarende vil omfanget af den omkostningskrævende parallelle registrering og ajourføring af navne-, adresse- og andre identifikationsoplysninger i de forskellige offentlige registre kunne nedbringes. Et væsentligt moment er tillige, at de oplysninger, som vil kunne stilles til rådighed for de administrative myndigheder, vil blive mere aktuelle og af højere kvalitet. Dette vil i sig selv medføre fordele for brugerne gennem mulighed for mere gnidningsfri ekspedition og besparelser for den offentlige administration. Endelig vil yderligere krav om oplysninger kunne imødekommes med et forbrug af ressourcer, der vil være langt mindre end det ellers måtte forudses.

Efter opbygningsperioden påregnes der ved de statslige og kommunale administrationers udnyttelse af registret opnået sådanne besparelser, at de samlede udgifter til den offentlige erhvervsregistrering vil blive væsentlig mindre end udgifterne ved bibe-

holdel-sen af de eksisterende ukoordinerede registerordninger og etablering af eventuelle nye registre.

Udvalget har overvejet at foretage en nærmere undersøgelse af de mulige besparelsers samlede omfang. En tilstrækkelig dybtgående undersøgelse ville imidlertid være ret tidkrævende, og den vil-le i mange tilfælde kun kunne foretages på ret usikkert grundlag. Som følge heraf har udvalget ikke ment det hensigtsmæssigt at søge mere detaljerede undersøgelser af besparelsernes mulige omfang gennemført.

Det kan dog nævnes, at rigspolitiet skønner, at nedlæggelse af de hidtidige næringsbrevregistre og handelsregistre, der føres i politikredsene, vil kunne medføre arbejdsbesparelser svarende til omkring lo heltidsbeskæftigede kontorfunktionærer. I København, hvor registreringen foretages af magistraten, skønnes næringsbrevregistreringens ophør at kunne medføre en besparelse på ca. 3 heltidsbeskæftigede kontorfunktionærer. Hertil kommer en væsentlig større arbejdsbesparelse, såfremt også det mere arbejdskrævende handelsregister, der i det handelsministerielle firmalovudvalgs betænkning foreslås afløst af et centralt firmaregister, ophører. Ved vurderingen af besparelserne må hensyn tages til, at der ikke i disse registre i samme omfang stilles krav til ajourføringen af allerede indførte oplysninger som i mange andre administrative registre, bl.a. i de meget omfattende registre hos toldvæsenet, kildeskatteadministrationen og Danmarks Statistik.

Udover de her nævnte forenklinger og mulige besparelser kan nævnes, at et centralt erhvervsregister også kan medføre fordele ved statsadministrationens samarbejde med kommunerne.

Som nogen vejledning for, hvad oprettelsen og stadig ajourføring af registre beslaglægger af ressourcer, kan i øvrigt henvises til en omfattende undersøgelse foretaget 1971-1972 i Ålborg kommune. Resultatet af denne undersøgelse offentliggjordes i en rapport, der udsendtes i september 1972. Ved undersøgelsen konstateredes, at der i kommunens manuelt førte registre forekommer ca. 1 mill, registerbevægelser hver måned, heraf ca. 2/3 ajourføringer og ca. 1/3 registeropslag i forbindelse med bl.a. sagsbehandling. Ved den manuelle registervedligeholdelse og -opslag samt ved intern kommunikation mellem kommunens forskellige person-, erhvervs- og ejendomsregistre er der alene i Ålborg kommune beskæftiget omkring 300 heltidsansatte.

Uagtet denne undersøgelses resultater bygger på forhold, der ikke direkte kan sammenlignes med de statslige registres anvendelse,

forekommer det sandsynligt, at der ved etablering af et centralt erhvervsregister vil kunne opnås betydelige besparelser og direkte administrativ fordele, der væsentligt vil opveje omkostningen ved et centralt erhvervsregisters førelse.

I skitsen til lov om et centralt erhvervsregister er optaget regler om registrets formål, enhedsbestand og indhold af oplysninger til identifikation af enhederne. Endvidere er medtaget lovgivning om samarbejdet mellem de forskellige forvaltningsgrene og det centrale erhvervsregister samt om videregivelsen af oplysninger til offentlige myndigheder og til andre. Det foreslås:

- at registret forestår samordning og forenkling af den offentlige erhvervsregistrering,
- at der i registret optages virksomheder, som i henhold til lov er berettigede eller forpligtede til registrering hos det offentlige. Filialer af sådanne virksomheder kan ligeledes optages,
- at registret fører en fortegnelse over de anvendte registreringsenheder og gennemfører en entydig nummerering af disse,
- at registret oprettes som et organ under økonomi- og budgetministeren,
- at der til erhvervsregistret knyttes et erhvervsregisterråd, der tager stilling til registersamarbejdets omfang, reglerne for registrets førelse, registrets indhold af oplysninger samt anvendelsen af oplysningerne,
- at registret til identifikation af virksomhederne registrerer oplysninger om enhedernes registreringsnummer, navn, adresse, telefonnr., beliggenhed, ejer og ejerform, art, herunder branche samt under hvilke eventuelle numre og former, enhederne er registreret i andre registre under det offentlige,
- at registret herudover kan optage andre oplysninger efter økonomi- og budgetministerens bestemmelse, dog kun i det omfang, oplysningerne allerede i henhold til anden lov afgives af virksomhederne,
- at offentlige myndigheder, der foretager erhvervsregistrering, beordres til at afgive oplysninger om de enkelte registreringsenheder til det centrale erhvervsregister,

tifikation af erhvervsdrivende enkeltmandsvirksomheder. Det bør sikres, at det nummersystem, der lægges til grund ved erhvervsregistreringen, kan anvendes sammen med personnumrene og numrene i et eventuelt kommende ejendomsregister.

Den afgørende forudsætning for det videregående samarbejde om erhvervsregistreringen og effektiv udnyttelse af avanceret teknik er, at de virksomheder, der registreres, og om hvilke der indsamles oplysninger, kan bestemmes entydigt og anvendes som enheder indenfor flere administrationsgrene. Ved personregistreringen er den grundlæggende enhed den enkelte fysiske person, der i det centrale personregister er registreret indenfor et sammenhængende system med entydige personnumre som identifikation. Indenfor erhvervsregistreringen er problemerne i forbindelse med bestemmelsen af de relevante enheder og enhedsbestande mere komplicerede.

Optagelsen af erhvervsvirksomhederne i registrene sker oftest i forbindelse med stiftelsen af forpligtelser eller rettigheder for de registrerede. Registrene må derfor registrere juridiske enheder, som efter dansk ret kan pålægges forpligtelser eller besidde rettigheder. Baggrunden for registreringen er imidlertid i mange tilfælde behovet for at belyse forholdene i fysiske anlæg, f.eks. levnedsmiddelkontrollen med fødevarer virksomheder. Den offentlige administration har derfor brug for at registrere både juridiske og fysiske enheder.

Juridiske og fysiske enheder kan forekomme under mange forskellige former, f.eks. enkeltmandsvirksomheder, selskaber, offentlige institutioner, fabriksanlæg filialer eller landbrug. Registrene anvender ikke helt samme definitioner for de forskellige enhedsformer og ikke samme enhedsopdeling. Endvidere er administrativ praksis med hensyn til behandlingen af enhederne ikke ens, og endelig er de krav, der stilles til karakteristik af virksomhederne forskellige. Det vil derfor ofte være usikkert, om to registreringer af en enhed under samme navn i forskellige registre er identiske. Usikkerheden kan vedrøre såvel enhedsdefinitionen som spørgsmålet om, hvorvidt oplysninger registreret om enheden dækker hele enheden eller blot en del af denne.

En forenkling af erhvervsregistreringen forudsætter, at definitionen af de juridiske og lokale enheder, der anvendes i forvaltningen, samordnes, således at der skabes grundlag for etablering af et centralt erhvervsregister indeholdende en systematisk sammenhængende og ajourført fortegnelse over de stamenheder, som godkendes

- at de ministre, der er ansvarlige for erhvervsregistreringer, bemyndiges til at fastsætte, at anmeldelses- og registreringsforpligtelser er opfyldt ved anmeldelse til det centrale erhvervsregister,
- at registret med henblik på supplering og ajourføring bemyndiges til at indsamle de for varetagelsen af registrets opgaver nødvendige oplysninger hos offentlige myndigheder og registreringspligtige,
- at registret kan videregive oplysninger til identifikation af enhederne til offentlige myndigheder uden specielle begrænsninger,
- at videregivelse af andre oplysninger fra det centrale register til offentlige myndigheder kan ske i henhold til regler fastsat af økonomi- og budgetministeren. Der kan herved fastsættes begrænsninger for den modtagende myndigheds adgang til at videregive oplysningerne. Det forudsættes, at erhvervsregisterrådet har indseende med videregivelsesreglernes udformning, og
- at det centrale register til enhver kan videregive oplysninger om de registrerede enheders navn, adresse, beliggenhed, branche og ejerform.

Oplysninger om navn, adresse, beliggenhed, branche og ejerform er allerede i stor udstrækning offentligt tilgængelige i henhold til specielle love. Der er imidlertid behov for ensartede regler omfattende alle, der fungerer som arbejdsgivere eller udøver selvstændig erhvervsvirksomhed. Det forudsættes, at videregivelse til andre offentlige myndigheder eller til private af navne- og adresseoplysninger for grupper af registreringspligtige kan finde sted. Bortset fra de nævnte oplysninger kan det centrale register til private kun videregive oplysninger, som i henhold til lov er offentligt tilgængelige. Det forventes, at videregivelsesreglerne gennem erhvervsregisterrådets arbejde efterhånden kan overføres til andre forvaltningsgrene, således at der kan udvikles generelle regler og en almindelig praksis for behandlingen af de oplysninger om erhvervslivet, som registreres af det offentlige.

Udvalget finder, at der må lægges vægt på, at der ikke opbygges flere nummersystemer til anvendelse udadtil end højst nødvendigt. Det bør derfor overvejes, om eksisterende systemer helt eller delvis kan anvendes i registret. I denne forbindelse bør det **f.eks.** undersøges, om personnumrene direkte kan anvendes ved iden-

indenfor den offentlige forvaltning.

Enhedsfortegnelsen må også omfatte enheder, der fungerer som erhvervsdrivende og arbejdsgivere under stat og kommune, herunder også enheder, som forestår udbetaling af sociale ydelser. Udvalget fremhæver usikkerheden med hensyn til enhedsopdelingen indenfor den offentlige sektor. En gennemgang af den offentlige sektor foretaget af registermyndighederne og med den opgave at fastlægge retningslinjerne for opdelingerne indenfor dette område er påkrævet.

Et centralt erhvervsregister vil især kunne få betydning for forvaltningen som navne- og adresseregister over de godkendte enheder. Afgrænsningen og identifikationen af de erhvervsdrivende enheder ved hjælp af en række kendetegn, som navn, adresse, beliggenhed, ejer og ejerform m.m., bliver derfor den centrale opgave for erhvervsregistret.

I mange tilfælde må der i øvrigt forud for en registrering gå en kvalificeret sagsbehandling. Den sagkundskab, der måtte være påkrævet hertil, anses det ikke for hensigtsmæssigt at søge samlet i et centralt erhvervsregister. En omfattende opsamling af de forskellige arter af oplysninger i det centrale register vil heller ikke være påkrævet, idet udveksling af oplysninger vil kunne foregå mellem de forskellige registre ved anvendelse af stamenhederne.

Det centrale erhvervsregister forudsættes dog i forbindelse med administrative omlægninger og forenklinger samt indførelse af nye registreringer at kunne overtage yderligere registreringsfunktioner. Under hensyn hertil foreslås registret indrettet således, at det efter behov vil kunne foretage indsamling af supplerende oplysninger.

Overtagelse af opgaver fra eksisterende registre kan blive aktuel allerede i forbindelse med den omlægning af **næringsbrev-**ordningen til en anmeldelsespligt, der i næringsloven forudsættes gennemført senest fra 1. januar 1975. Tilrettelæggelsen af anmeldelsesproceduren, bestemmelsen af enhederne og udfærdigelsen af anmeldesskemaer **m.v.** forudsætter, at kravene til registret er nøje belyst. En række tekniske spørgsmål, f.eks. vedrørende ajourføringsbestemmelser og problemer i forbindelse med registrets behandling af ikke udnyttede næringsadkomster, må ligeledes klarlægges i rimelig tid, forinden den nye anmeldelsesordning skal træde i **kraft**.

Behovet for at få fastlagt de tekniske normer for registrets **opbygning** og opstilling af identifikationssystemer, enhedsdefinitioner, ajourføringsprocedurer og henvisningsregler m.v. er ligeledes ret påtrængende for de administrationer, der er indstillet på at gå ind i et samarbejde med et centralt erhvervsregister, såfremt det besluttet at etablere et sådant. I forbindelse hermed mener udvalget at måtte understrege, at såvel toldvæsenet som kildekatteadministrationen har behov for ændringer i de der anvendte registersystemer, men iværksættelse af disse ændringer, der hovedsagelig er af teknisk karakter, er i det omfang, det har været forsvarligt, udskudt i afventen af en beslutning om et centralt erhvervsregister.

De forskellige myndigheder har i princippet mulighed for at udveksle oplysninger om de registrerede. Udvekslingen er imidlertid vanskelig på grund af den manglende koordinering af enhedsdefinitionerne. Enhedsharmonisering og oprettelsen af et centralt erhvervsregister sker med henblik på at opnå forenkling ved at forøge mulighederne for at overføre og anvende de foreliggende oplysninger. Derved aktualiseres imidlertid spørgsmålet om afvejningen af de registreredes interesse i, at de indsamlede oplysninger behandles med diskretion. I denne forbindelse kan nævnes hensynet til offentlighed i forvaltningen, forvaltningens korrekte gennemførelse og effektivitet samt administrationsomkostningerne.

Offentlighedsreglerne og bestemmelsen om tavshedspligt for personer, der virker i offentlig tjeneste, sikrer ikke imod, at der kan opstå konflikter mellem modstående hensyn. Gældende regler medfører heller ikke en ensartet praksis for videregivelse af oplysninger fra det offentlige. Der vil derfor ved registrets oprettelse opstå et stort behov for afklaring af videregivelsesreglerne. Erhvervsregisterudvalgets forslag til løsning af disses spørgsmål må ses på denne baggrund. Udvalgets forslag forudsætter i øvrigt, at registret virker under en ministers ansvar og under indsigt fra erhvervsregisterrådet. Det forudsættes, at ministeren, i de tilfælde hvor der måtte være fastlagt begrænsninger med hensyn til anvendelsen og videregivelsen af bestemte arter af registrerede oplysninger, ikke kan udvide anvendelsesområdet eller fastsætte mere liberale regler for videregivelsen end tiltrådt af erhvervsregisterrådet.

Forholdet mellem offentlighedshensynet og diskretionshensy-

net overfor registrerede behandles generelt af et registerudvalg nedsat af justitsministeriet. Erhvervsregisterudvalget, der har drøftet skitsen til lov om et centralt erhvervsregister med justitsministeriet, går ligesom justitsministeriet ud fra, at det justitsministerielle udvalg får lejlighed til at overveje de forslag, der er stillet vedrørende erhvervsregistreringen.

Kap. 1. Eksisterende og påtænkte erhvervsregistre.

1.1 Indledning.

En undersøgelse af, hvilke omlægninger det vil være hensigtsmæssigt at foretage som led i en forenkling af de erhvervsdrivendes og arbejdsgivernes registreringsforpligtelser og -rettigheder over for det offentlige, må tage udgangspunkt i en oversigt over de mest omfattende af de eksisterende og påtænkte erhvervsregistre.

I det følgende er der søgt foretaget en gennemgang af nogle væsentlige registerområder, fortrinsvis omfattende egentlig virksomheds- og firmaregistrering, medens personregistrering således som den foretages gennem det centrale personregister (CFK), ikke er behandlet. Det må ved bedømmelsen af oversigten tages i betragtning, at der ofte kan være tvivl om, hvorvidt der i forbindelse med administrationen af en bestemt lovregel kan siges at være oprettet et offentligt register. Omfattende og betydningsfulde fortegnelser over erhvervsvirksomhederne kan muligvis fremtræde i beskeden form som lister og protokoller m.v., der ikke er medtaget i oversigten.

Ved kortlægningen er det overvejet, om der kunne findes kriterier for en opdeling af registre, som var hensigtsmæssig ved behandlingen af de centrale spørgsmål om registerenhederne, indholdet i et alment erhvervsregister og tilrettelæggelsen af samarbejdet om erhvervsregistreringen.

I denne forbindelse kunne foretages en opdeling af registre efter funktion på adkomst-, oppebørsels- og kontrolregistre. De sammenlægninger af registre, der er foretaget inden for de enkelte administrationsområder, og udvidelsen af registrenes opgaver, har imidlertid medført, at det enkelte register ofte har både adkomst-, oppebørsels- og kontrolfunktioner. Den enkelte registrering kan indebære såvel forpligtelser som rettigheder for de registrerede, hvorfor en opdeling efter dette kriterium heller ikke forekommer hensigtsmæssig.

Ved kortlægningen er hovedvægten lagt på at få et så fuldstændigt billede som muligt af de offentlige erhvervsregistreringers omfang. Under hensyn hertil er det anset for mest hensigtsmæssigt at opdele registreringerne på de administrationsområder, hvorunder de henhører.

Der er ved kortlægningen ikke medtaget registreringsforpligtelser over for amter og kommuner.

Oversigten indeholder en kort beskrivelse af det enkelte register, herunder oplysninger om hvem registreringsmyndigheden er samt om registrets baggrund og opgaver. Endvidere medtages oplysninger om registrets enhedsbestand, opbygning og nummersystem samt indholdskravene. Endelig indeholder beskrivelsen oplysninger om eventuelle planer for udbygningen eller omlægning af registrene. Belysningen af disse forhold er af afgørende betydning ved tilrettelæggelsen af et samarbejde mellem registrene eller en eventuel sammenlægning.

1.2 Registre under handelsministeriet.

Under dette administrationsområde hører en række registreringsordninger, som har karakter af adkomst- eller kontrolregistrering, herunder:

1.2.1 Handelsregistre.

Baggrund og formål: Registreringen sker i henhold til lov nr. 23 af 1. marts 1889 om handelsregistre, firma og prokura samt dertil knyttet anordning og cirkulære.

Hovedsynspunktet bag den gældende firmalovs registreringsbestemmelser er, at offentligheden skal have adgang til allerede gennem firmaet - d.v.s. det navn, hvorunder erhvervsvirksomheden udøves, og som anvendes som underskrift - at kunne få oplyst indehaverforholdet og dermed ansvars- og hæftelsesforholdet.

Registrene føres af politimestrene - i København magistraten. Anmeldelserne bekendtgøres i Statstidende, og der udgives en samling af anmeldelser til handelsregistre, hvori samtlige bekendtgørelser optages.

Anmeldelsespligten: Firmaloven omfatter erhvervsdrivende, der driver handel, håndværk, industri, vekselerervirksomhed, spedition, assurancevirksomhed mod præmie eller assuranceagentur, samt sparekasser, jfr. lovens § 8 og § 35.

I medfør af særlige love falder aktieselskaber og forsikringselskaber udenfor firmalovens område.

Udenfor loven falder ligeledes f.eks. landbrug, visse liberale erhverv, rederier og udlejning.

De af firmaloven omfattede erhvervsdrivende skal, jfr. lovens § 16, anmeldes til handelsregistre. Anmeldelse af enkeltmandsfirma er dog en frivillig sag. Overdrages enkeltmandsfirmaet imidlertid til en anden ejer, er det anmeldelsespligtigt.

Anmeldelsen sker til handelsregisteret i den politikreds, hvori virksomhedens hovedkontor findes. Dette gælder også, når der oprettes en under særskilt bestyrelse stående forretningsafdeling beliggende i en anden kreds end hovedkontoret. Den registrerende myndighed skal imidlertid i så fald efter anmeldelsens registrering og bekendtgørelse oversende den til optagelse i handelsregisteret i den kreds, hvor forretningsafdelingen er beliggende.

Når virksomheden ophører, påhviler anmeldelsespligten enhver, som på den tid var indehaver af eller ansvarlig deltager i samme eller - for så vidt angår selskaber med begrænset ansvar - medlem af dets bestyrelse. Når indehaveren af en virksomhed dør, påhviler anmeldelsespligten boet.

Firmaer, angående hvilke der i de sidste 10 år ikke er foretaget nogen anmeldelse, kan under visse betingelser udslettes af handelsregisteret (jfr. lov nr. 72 af 27. marts 1929).

Enhedsbestand: Registret er delt i to afdelinger: Afdeling A optager enkeltmandsfirmaer, interessentskaber og kommanditselskaber.

Afdeling C optager selskaber med begrænset ansvar.

Tidligere indeholdt handelsregistrene også en afdeling B omfattende aktieselskaber, men denne er ophævet i forbindelse med gennemførelsen af de specielle love om registrering af aktieselskaber og forsikringsselskaber.

I hver afdeling af registret gives der i fortløbende række ethvert firma særskilte folio - eventuelt på løsblade - og der føres et register over samtlige firmaer i alfabetisk orden.

Samme person eller selskab kan eje forretningsafdelinger beliggende og registrerede i forskellige politikredse, men betingelsen for selvstændig registrering af forretningsafdelingen er, at denne står under særskilt bestyrelse, jfr. firmalovens § 16.

Indhold: Anmeldelserne til både afdeling A og C skal indeholde oplysning om 1) firma, 2) forretningens beskaffenhed, 3) den kommune, hvor forretningskontoret (filialen) findes.

Anmeldelser til afdeling A skal yderligere oplyse:

k) indehaverens fulde navn og bopæl samt eventuelt 5) om firmaet tegnes af flere indehavere i forening. Endelig skal der for kommanditselskaber oplyses 6) hver enkelt kommanditists navn og indskud.

Til afdeling C skal, udover det ovenfor under 1) - 3) nævnte,

oplyses: 4) vedtægternes dato, 5) bestyrelsesmedlemmernes fulde navn og adresse, 6) hvilke bestyrelsesmedlemmer, der er berettiget til at tegne firmaet, 7) størrelsen af den indskudte kapital, 8) medlemmernes hæftelsesforhold overfor trediemand, 9) om bekendtgørelse til medlemmerne skal ske i offentlige tidender og i så fald hvilke.

Sker forandring i noget forhold, hvorom tilførsel er gjort i handelsregistrene, skal anmeldelse herom snarest muligt gøres.

Planer og foreliggende forslag: I betænkning nr. 613 af maj 1971 har handelsministeriets fimalovudvalg fremlagt et forslag til ny fimalov og i tilknytning hertil speciel lov om et centralt firmaregister til afløsning af handelsregistrene.

1.2.2 Forslaget vedrørende centralt firmaregister.

Baggrund og formål: Handelsministeriets fimalovudvalg har i maj 1971 i betænkning nr. 613 fremlagt udkast til ny fimalov samt udkast til en speciel lov om firmaregistrering med forslag til et centralt firmaregister under direktoratet for patent- og varemærkevæsenet til afløsning af de under dette kapitels afsnit 2.1 omtalte lokale handelsregistre.

I følge betænkningen skal formålet med det nye centrale firmaregister være, at opnå et bedre bedømmelsesgrundlag for registreringsmyndigheden, mere ensartede afgørelser og mulighed for rationalisering af registreringsarbejdet. Endvidere vil henlæggelsen af centralregistreringen til direktoratet for patent- og varemærkevæsenet resultere i bedre muligheder for bedømmelse af firmaets forvekslelighed med varemærker. Udvalget finder det rimeligt, at alle erhvervsdrivende får adgang til at opnå de beskyttelsesmæssige fordele, der følger af firmaregistrering.

Et firma, som ikke indeholder noget personnavn, kan efter betænkningen kaldes realfirma. Den gældende fimalov anerkender ikke, at en virksomhed med personligt ansvarlige indehavere kan føre realfirmaer. Baggrunden herfor er, at hovedvægten efter den gældende lov lægges på oplysningen om indehaverforholdet, og i konsekvens heraf er adgangen til at overdrage firma stærkt begrænset. Fimalovudvalget bryder med dette synspunkt og anfører, at den goodwill, virksomheden som sådan nyder i masseproduktionens og varemærkernes tidsalder, er mere afgørende for varens afsætning end kendskabet til indehaveren. Denne goodwill er en økonomisk værdi, som bør kunne udnyttes ved salg i lighed med andre værdier.

Udvalget foreslår derfor, at overdragelse af firma som hovedregel skal være tilladt, hvorefter begrundelsen for, at den ansvarlige virksomhed ikke kan føre realfirma bortfalder.

Firmalovudvalget tilføjer i denne forbindelse, at der i dag i de tilfælde, hvor indehaverforholdet ønskes oplyst, benyttes andre kilder end firmaet, såsom offentlige registre, oplysningsbureauer m.v. Dette skyldes, at firmaet, selv med den gældende firmalovs strenge overdragelsesregler, kun er en pålidelig kilde til oplysning af indehaverforholdet, når virksomheden er nystiftet.

Stedfundne registreringer skal også efter udkastet til ny firmalov offentliggøres i Statstidende.

Anmeldelsespligt: Ifølge § h i udkastet til lov om firmaregistrering skal til firmaregistret anmeldes firma for:

1) virksomhed, der omfattes af næringsloven, for så vidt virksomheden drives af enkeltmand under et firma, hvori hans personnavn ikke indgår, eller for så vidt virksomheden drives af et interessentskab, kommanditselskab, selskab med begrænset ansvar eller af en stiftelse, fond eller anden selvejende institution.

2) sparekasser samt spare- og udlånsvirksomheder, der'er under kontrol af tilsynet med banker og sparekasser.

Enkeltmandsvirksomhed, der indeholder indehaverens navn, skal således ikke være anmeldelsespligtig.

Adgang til at anmelde sit firma til registret har efter udkastet enhver erhvervsdrivende, hvis firma ikke skal anmeldes overfor aktieselskabs-registeret eller forsikrings-registeret. Firmareglerne omfatter således i modsætning til gældende lov f.eks. og så landbrug og liberale erhverv.

Der gælder ikke selvstændig anmeldelsespligt for firma for forretningsafdelinger, men iflg. udkastets § 7 kan firma for forretningsafdeling anmeldes selvstændigt til firmaregistret, såfremt forretningsafdelingen ligger uden for den politikreds, hvor hovedforretningen er beliggende, og den står under særskilt ledelse.

Sker der ændringer i noget tidligere registreret forhold, eller sker der, hvor enkeltmandsfirma ikke har været registreret, overdragelse, ejerskifte eller omdannelse til interessentskab m.v., skal, jfr. § 14, anmeldelse derom snarest muligt gøres. Forandring af privat bopæl behøver dog ikke at anmeldes.

Registrerede firmaer, som i tre år ikke har været i brug, skal efter udkastet afmeldes.

Enhedsbestand: Foruden fysiske personer og selskaber, stiftelser m.v. skal også andre af retsordenen anerkendte retssubjekter, som er erhvervsdrivende, kunne registreres i firmaregistret. Dette gælder også statslige og kommunale organer, der udøver erhvervs-virksomhed.

En person eller institutionel enhed vil kunne eje flere registrerede firmaer, og forretningsafdelinger kan registreres selvstændigt. Firmabetegnelsen og registerenhederne bliver derfor ikke identiske med de juridiske eller institutionelle retsbærende enheder.

Indhold: Fimalovudvalget fremhæver, at registreringen bør beskytte firmanavnet som sådant, hvorfor det ikke bør kræves, at firmanavnet giver oplysninger om indehaverforholdet. Oplysninger herom må imidlertid efter fimalovudvalgets opfattelse fremgå af registret. De foreslåede krav om anmeldelse af oplysninger om ejerforholdet er derfor ikke mindre strenge end i den gældende fimalov.

I lovudkastet sondres der ved anmeldelsen af firmaet mellem fire hovedkategorier af firmaenheder:

1) enkeltmandsfirmaer, 2) interessentskaber - herunder også kommanditselskaber, 3) selskaber med begrænset ansvar - herunder også selskaber med vekslende medlemstal eller vekslende kapital, selvom deltagerne hæfter personligt og solidarisk, selskaber hvor deltagerne hæfter personligt, men alene i forhold til deres andele, sparekasser, andelskasser, stiftelser, fonds og andre selvejende institutioner, k) forretningsafdelinger.

For alle kategorier skal anmeldelsen angive: firmaet, virksomhedens formål, den politikreds, hvor virksomhedens hovedkontor findes, samt hvorledes firmaet tegnes.

For enkeltmandsvirksomheder skal anmeldelsen yderligere indeholde oplysning om indehaverens fulde navn og bopæl.

Interessentskaber og kommanditselskaber skal specielt oplyse selskabets egenskab af interessentskab eller kommanditselskab og herudover samtlige deltageres fulde navn og bopæl samt for kommanditister oplysning om hver enkelts indskud.

For selskaber med begrænset ansvar oplyses specielt: organisationsform, vedtægternes dato (evt. godkendelsesdato), fulde navn og bopæl for bestyrelse og direktør, størrelse af evt. indskudt kapital, reglerne for deltagernes hæftelse for virksomhedens forpligtelser, reglerne for bekendtgørelse overfor deltagerne.

For forretningsafdelinger skal specielt oplyses: hovedforret-

ningejns firma- og postadresse samt organisationsform, fulde navn og bopæl for den eller de, der er berettiget til at tegne forretningsafdelingen.

1.2.3 Aktieselskabs-registeret.

Baggrund og formål: Aktieselskabs-registerets hovedopgave er i henhold til aktieselskabslovens § 81 at modtage til registrering og offentliggørelse de anmeldelser om stiftelse af aktieselskaber og ændringer i bestående aktieselskabers forhold, som aktieselskabsloven pålægger selskaberne at indgive.

Bekendtgørelse sker i Statstidende, og der udgives een registreringstidende, hvori samtlige bekendtgørelser optages.

Meddelelse om, at registrering har **fundet** sted, samt registreringens dato tilsendes selskabet.

Anmeldelsespligt: Ifølge aktieselskabslovens § 14 skal stiftelse af et aktieselskab anmeldes til aktieselskabs-registeret senest 6 måneder efter stiftelses-overenskomstens dato. Overskrides denne frist, bortfalder aktietegnernes forpligtelser, og registrering kan herefter ikke finde sted.

Registreringsforpligtelsen omfatter ethvert erhvervsdrivende selskab, i hvilket ingen af deltagerne hæfter personligt for selskabets forpligtelser, men hvor samtlige deltagere hæfter med en eif dem tilvejebragt fællesformue.

Loven finder ikke anvendelse på ikke-erhvervsdrivende selskaber og ej heller på selskaber med begrænset ansvar, hvis virksomhed består i at forskafe medlemmerne genstande til forbrug eller afsætte produkter til fremme af medlemmernes fælles økonomiske interesser, såfremt den nævnte virksomhed alene er begrænset til medlemmernes kreds og udbyttet fordeles til medlemmerne i forhold til deres andel i selskabets omsætning.

Loven finder ikke anvendelse på forsikringsselskaber.

Et aktieselskab skal med passende frist opløses, såfremt selskabet mangler bestyrelse, eller antallet af aktionærer går ned under tre. I øvrigt kan selskaberne opløses ved likvidation i overensstemmelse med aktieselskabslovens regler.

Et aktieselskab under likvidation skal på tydelig måde angive dette i sin betegnelse. Likvidatorerne skal inden otte dage anmelde til registret, at selskabet er trådt i likvidation, og skal inden otte dage efter endelig udlodning anmelde dette for registret.

Enhedsbestand og nummerering: Ved registreringen etableres en institutionel (juridisk)enhed med ansvars- og hæftelsesregler, som er fastsat i loven. Et aktieselskab, der ikke er registreret, kan ikke som sådant erhverve rettigheder eller indgå forpligtelser, ligesom det normalt ikke kan optræde som part i rettergang. For forpligtelser, indgået forinden registreringen på selskabets vegne, hæfter - indtil selskabet eventuelt overtager forpligtelserne - de, der har indgået forpligtelserne, een for alle og alle for een.

Ethvert selskab registreres under et femcifret registernummer. Der anvendes ikke kontrolciffer. De registrerede selskaber indføres desuden i et alfabetisk navneregister.

Selskabet bevarer sit registernummer ved senere ændringer, bortset fra anmeldelse om ændring af selskabets navn, i hvilket tilfælde den tidligere registrering udslettes, og ny fuldstændig registrering foretages under nyt nr.

Antallet af registrerede aktieselskaber er pr. 1/1 1972 opgjort til 21.261.

Indhold: Anmeldelsen til aktieselskabs-registeret skal indeholde oplysning om selskabets navn, formål, hjemsted, aktiekapitalens størrelse, de for aktierne gældende regler, herunder aktionærernes stemmeret, stifternes og bestyrelsesmedlemmernes navne og bopæl, samt de for selskabet gældende tegningsregler.

Såfremt der sker ændring i selskabets vedtægter eller noget andet forhold, hvorom anmeldelse er sket til registret, skal dette anmeldes inden en måned. Ændringer af visse bestemmelser om aktionærernes indskudspligt samt aktiernes omsættelighed og indløsning skal dog anmeldes inden 8 dage.

Forandring af bopæl skal ikke anmeldes, med mindre den pågældende er flyttet til udlandet.

1.2.4 Forsikrings-registeret.

Baggrund og formål: Registret er oprettet i henhold til lov nr. 147 af 13. maj 1959 om forsikringsvirksomhed samt dertil knyttede bekendtgørelser med det formål at registrere og bekendtgøre de anmeldelser, der er pålagt forsikringsselskaberne.

Registret forestås af formanden for forsikringsrådet.

Registreringer offentliggøres i Statstidende, og meddelelse herom optages i en registreringstidende udgivet af handelsministeriet.

Anmeldelsespligt: I henhold til § 7 i lov om forsikringsvirksomhed skal ethvert forsikringsselskab anmeldes til forsikringsregisteret. Loven indeholder nærmere regler, som afgrænser, hvad der i denne forbindelse skal forstås ved forsikringsvirksomhed.

De anmeldelsespligtige selskaber må ikke tegne forsikring, forinden registrering har fundet sted, og kan ikke som sådanne erhverve rettigheder eller indgå forpligtelser.

Ændring i forhold, hvorom anmeldelse tidligere er gjort, skal meddeles inden en måned.

Ved likvidation eller konkurs har henholdsvis likvidator og skifteret pligt til at gøre anmeldelse herom til registret.

Enhedsbestand og nummerering: Her i landet hjemmehørende enkeltmandsfirmaer, interessentskaber, aktieselskaber, andre selskaber med begrænset ansvar, foreninger, stiftelser og juridiske personer i øvrigt, kan være stiftere af **forsikringsselskaber**. Selskabernes vedtægter og forsikringsbetingelser skal godkendes af handelsministeren.

Registret er inddelt i fire afdelinger: A. Forsikringsaktieselskaber m.v., B. Gensidige forsikringsselskaber med undtagelse af gensidige skadesforsikringsselskaber med særligt begrænset formål, C. Gensidige skadesforsikringsselskaber med særligt begrænset formål, D. Udenlandske forsikringsselskaber.

Indenfor hver afdeling optages selskaberne under et registernummer, der bevares ved senere ændringer, bortset fra tilfælde, hvor et gensidigt selskab overgår fra en gruppe til en anden. Registret indeholder ca. 425 enheder.

Indhold: Anmeldelsen skal være bilagt stiftelsesoverenskomst, protokol fra stiftende generalforsamling, opgørelse over stiftelsesomkostninger, vedtægter samt bevis for stifternes, bestyrelsesmedlemmernes og direktionens habilitet.

Stiftelsesoverenskomsten og vedtægterne skal indeholde oplysninger om forsikringsselskabets navn, hjemsted og formål. Endvidere skal oplyses en række forhold vedrørende kapitalen, herunder dennes størrelse, fordeling i aktier eller garantiandele, indbetalingsregler, eventuelle særrettigheder for visse aktier eller garanter, indløselighed, omsættelighed og stemmeret.

Endelig skal anmeldelsesmaterialet indeholde oplysninger om generalforsamlingsregler, regler om valg, ansættelseskompetance,

prokuraregler samt visse oplysninger om regnskabsaflæggelsen.

Ændring i forhold, hvorom anmeldelse tidligere er gjort, skal anmeldes inden en måned.

1.2.5 Forenings-registeret.

Baggrund og formål: Registreringen sker i henhold til lov af 31. marts 1926 om forenings-registeret samt dertil knyttede bekendtgørelser. Registret må forestås af overregistrator ved aktieselskabs- og forenings-registeret.

Den registrerede opnår eneret til benyttelse af foreningens eller sammenslutningens navn og dens i registret optagne særlige kendetegn. Forinden sådanne optages i registret, forelægges de anmeldte kendetegn til udtalelse i direktoratet for patent- og varemærkevæsenet med henblik på spørgsmålet om, hvorvidt noget allerede registreret varemærke er til hinder for kendetegnets optagelse.

Stedfundne registreringer offentliggøres i Statstidende og handelsministeriets registreringstidende.

Anmeldelsespligt: Anmeldelse til forenings-registeret er en frivillig sag. I registret kan optages her i landet hjemmehørende foreninger eller sammenslutninger med lovligt øjemed, for så vidt de ikke kan optages i andre af staten oprettede registre, jfr. foreningslovens § 1.

Den ved registreringen erhvervede beskyttelse ophører, når anmeldelse om fornyelse ikke sker inden 10 år fra seneste omregistrering.

Sker der ændring i noget forhold, hvorom registrering har fundet sted, skal dette anmeldes inden en måned efter ændringen.

Enhedsbestand og nummerering: Ved optagelse i registret får hver enkelt forening eller sammenslutning sit registreringsnummer. For så vidt der tillige er anmeldt særskilte betegnelser eller afdelinger, indføres disse tillige under hver sit særskilte registreringsnummer.

I registret indgår således både institutionelle og lokaløkonomiske enheder, og disse kan figurere under flere registreringsnumre, såfremt de fungerer under forskellige betegnelser.

Indhold: Anmeldelsen skal indeholde oplysning om foreningens navn, hjemsted, postadresse, formål, stiftelsesår samt dato for vedtagelse af gældende vedtægt.

Med anmeldelsen **skål** medsendes eksemplar af vedtægter og generalforsamlingsprotokol udvisende valget af bestyrelsesmedlemmer.

Anmeldes foreningens bestyrelse, direktion og prokurister, skal deres navne, stilling, bopæl og signatur fremgå tillige med **prokura**-regler.

1.2.6 Næringsbrev.

Baggrund og formål; Reglerne om næringsbrev for industridriven- de, håndværkere og handlende m.fl. findes i næringslov af 6. juni 1966 og for restauratører og hotelværter i lov af 25. marts 1970.

Formålet med næringsbrevordningen er både offentligretlig og privatretlig, idet næringsbrevet dels skal sikre, at kun de perso- ner, der opfylder betingelserne for at drive næring, gør det, dels skal gøre det let for den næringsdrivendes leverandør og kunder at konstatere, for hvis regning og risiko en virksomhed drives.

Ved næringsbrevet får den næringsdrivende; endvidere afgjort, om han opfylder betingelserne for at kunne udøve næringen, og en- delig benyttes næringsbrevet til påtegning om særlige rettigheder for indehaveren f.eks. mesterbetegnelsen og grossererbetegnelsen.

Anmeldelsespligt: Enhver, der driver næring omfattet af nærings- loven og lov om restaurations- og hotelvirksomhed, skal have nærings- brev, jfr. næringslovens § 2 og restaurationslovens § 2.

Lovgivningen sondrer mellem næringsbreve til følgende arter af næringer:

1) Handlende, håndværker og industridrivende,, 2) speditør, 3) vogn- mand, h) auktionsholder, 5) vekselerer, 6) ejendomshandler, 7) re- stauratør og hotelvært.

Virksomheden må ikke påbegyndes, før næringsbrev er udstedt. Dog kan aktieselskab under stiftelse, når det er **anmeldt** til aktiesel- skabs-registeret, drive virksomhed, indtil næringsbrevet efter regi- streringen kan udstedes.

Ansøgning om næringsbrev som restauratør og hotelvært indgives til politimesteren i den politikreds, hvor den næringsdrivende har bopæl (hjemsted), i København dog **magistraten**. For andre næringer indgives ansøgning til politimesteren i den politikreds, hvor næ- ringen skal drives.

Næringsbrev giver ret til at drive næring i og fra politikred- sen. Næringsbrev som vognmand samt restauratør og hotelvært gælder dog for hele landet.

Næringsdrivende, der har fast forretningssted, skal have deres næringsbrev ophængt på et sted, der er iøjnefaldende for kunderne.

Retten til at drive næring efter et næringsbrev bortfalder ved indehaverens død, og hvis indehaveren ikke længere opfylder betingelserne for at få næringsbrev. Hvor retten til at drive næring som restauratør og hotelvært, auktionsholder, vekselerer eller ejendomshandler bortfalder, skal næringsbrevet straks afleveres til den myndighed, der har udstedt det.

Efter anmeldelse til politimesteren - i København magistraten - kan et dødsbo, en ægtefælle, der sidder i uskiftet bo, et konkursbo eller en værge for en umyndiggjort, dog i et år uden næringsbrev fortsætte afdødes, fallentens eller den umyndiggjortes virksomhed med henblik på afvikling af virksomheden.

Enhedsbestand: Næringsbrev kan på visse betingelser udstedes til personer, aktieselskaber og andre her i landet hjemmehørende selskaber med begrænset ansvar, foreninger, herunder andelsforeninger, selvejende institutioner samt filialer af udenlandske selskaber.

I ansvarlige interessentskaber og kommanditselskaber påhviler det hver enkelt personligt ansvarlig deltager at have næringsbrev.

Næringsbrev som ejendomshandler udstedes kun til personer.

Den næringsdrivende vil kunne have næringsbrev, såvel på flere næringer som i flere politikredse.

Offentlige institutioners næringsvirksomhed berøres ikke af næringsbrevordningen.

De næringsudstedende myndigheder registrerer de udstedte næringsbreve i en protokol for hvert næringsområde (politikreds). Protokollen skal føres således, at der er grundlag for at benytte materialet ved kontrollen med indgående afgifter og grundlag for udstedelse af duplikateksemplarer af **næringsbrevet**.

Indhold: Ansøgning om næringsbrev for personer skal indeholde oplysninger med dokumentation om personlige data, herunder navn, fødselsdato, bopæl, statsborgerforhold, myndighed m.v., næringens art samt oplysning om, i hvilken politikreds næringen ønskes udøvet.

For aktieselskaber skal der foruden oplysninger om navn og adresse, næringens art og politikreds, medsendes udskrift af aktieselskabsregisteret udvisende bestyrelsens og direktionens sammensætning.

Anmodninger fra andre selskaber med begrænset ansvar, foreninger m.v. skal herudover indeholde erklæringer om, hvorvidt direktion- og bestyrelsesmedlemmer opfylder personlige krav med hensyn til. indfødsret, bopæl, myndighed og borådighed. Med disse anmodninger skal følge 1) udskrift af handels-registeret eller, hvis anmeldelse ikke kan finde sted til dette register, anden dokumentation, for eksempel udskrift af generalforsamlingsprotokol udvisende bestyrelsens og direktionens sammensætning, 2) dokumentation udstedt af offentlig myndighed for navn og fødselsdato for direktorerne og bestyrelsesmedlemmerne.

Planer og foreliggende forslag; Næringsbrevordningen påtænkes omlagt for nogle næringer og for andre opretholdt.

I. Næringsbrevordningen for 1) handlende, håndværkere og industri-drivende, 2) speditører og 3) vognmænd påtænkes med henblik på rationalisering afløst af en anmeldelsespligt og registrering. Ved næringslovens vedtagelse i 1966 blev datoen for omlægningen fastsat til 1. januar 1970.

Omlægningen er udsat først til 1. januar 1973 og senere til 1. januar 1975, idet forudsætningen for at opnå den tilsigtede rationalisering måtte være, at der er oprettet et centralt register, der er i stand til at optage anmeldelserne.

Ved udsættelsen forudsættes, at der pr. 1. januar 1975 er etableret et sådant erhvervsregister.

I bemærkningerne til lovforslagene om udsættelsen anføres: "Motiveringen for ændringsforslaget er derfor, at man til sin tid eventuelt vil kunne undlade at lade næringsbrevordningen erstatte af en anmeldelsespligt, men i stedet lade denne ordning helt bortfalde under hensyn til, at alle de af ordningen omfattede virksomheder på anden måde offentligt registreres",

Handelsministeriet har senere vedrørende anmeldelsen til et erhvervsregister anført, at det klart må "være tilstrækkeligt, at anmeldelsen om, at der på et nærmere angivet sted drives erhverv, sker direkte fra den næringsdrivende til **erhvervsregistret**. Sådanne anmeldelser må antagelig indeholde oplysninger, der svarer til næringsbrevens, således at den væsentlige forskel er, at der her i modsætning til næringsbrevene uden forudgående prøvelse blot ved selve anmeldelsen til det centrale register skabes den nødvendige næringsadkomst, forudsat at anmelderen opfylder lovens regler for at drive

næringen. „Det centrale erhvervsregister skulle, efter at registrering har fundet sted, kunne oplyse, om en given person eller virksomhed er behørigt anmeldt med hensyn til den næring, der faktisk drives, samt i lighed med næringsbrevordningen oplyse, hvem der på en given adresse er anmeldt til registret, og hvilket indhold anmeldelsen har“.

II. Næringsbrevene for auktionsholdere, vekselerere, ejendoms-handlere samt restauratører og hotelværter agtes opretholdt. For disse erhverv kan anmeldelsen til erhvervsregistret tænkes tilrettelagt på to måder.

1. Ansøgningerne indsendes som hidtil til de myndigheder, der har kompetancen til at udstede adkomsten. Når næringsbrev udstedes, underretter de pågældende myndigheder det almene register om næringsbrevets indhold.

2. Ansøgningerne indsendes til det centrale register, der videre-eksperderer disse til de kompetente myndigheder, som efter fornøden prøvelse underretter registret om, at registrering kan finde sted, og udskrift af registreringens tilsendes ansøgeren.

De registreringspligtige får ved den under 2 nævnte fremgangsmåde færre overvejelser med hensyn til, hvilke myndigheder det er nødvendigt at henvende sig til, end under den nuværende ordning.

Det centrale register må kunne give oplysning om, hvorvidt en nærmere angiven person eller virksomhed har næringsadkomst samt oplysninger om, til hvilken næring og til hvilket geografisk område næringen er knyttet.

En anmeldelsespligt knyttet til personer og institutionelle enheder kan umiddelbart overføres til det påtænkte almene register.

Såfremt registret skal kunne opfylde de nævnte krav, må det imidlertid føres ajour med hensyn til eksisterende næringsadkomster. Der må derfor tilrettelægges en procedure for overførsel af de eksisterende næringsbreve til centralregistret. Da der ikke er pålagt de næringsdrivende almindelig pligt til at aflevere eller afmelde næringsbrevet, når virksomheden indstilles, eller til at afmelde flytning eller oprettelse af filial, kan de eksisterende protokoller over næringsbrevindehavere muligvis ikke anvendes, før der er foretaget udrensning af definitivt ophørte enheder og ajourføring af bestående institutionelle og lokaløkonomiske enheder.

1.2.7 Revisorregistret.

Baggrund og formål: Registret oprettes i medfør af lov af 27.

maj 1970 om registrerede revisorer og føres af handelsministeriet.

Registreringen sker med henblik på etableringen af en ny stand af offentligt godkendte revisorer udover kredsen af statsautoriserede revisorer.

Anmeldelsespligt: Kun personer, der er optaget i revisorregistret, må benytte betegnelsen "registreret revisor".

Ret til at blive optaget i registret har enhver person, der opfylder nærmere i loven fastsatte betingelser, med hensyn til indfødsret, bopæl, alder, myndighed samt teoretisk og praktisk uddannelse«

En registreret revisor slettes af registret, når han ophører med at opfylde de i loven stillede betingelser for registreringen. Registreringsbeviset skal i så fald straks tilbageleveres til handelsministeriet.

Enhedsbestand: Registrrets enheder er personer. Registrerede revisorer samt selskaber, som driver bogførings-, regnskabs- eller revisionsvirksomhed med registrerede revisorer som deltagere eller ansatte, må kun have mere end ét kontorsted, hvis hvert kontor ledes af en til virksomheden knyttet registreret revisor, der kun er leder af det pågældende kontor.

For at et kontorsted kan etableres, skal der indgives anmeldelse herom til handelsministeren. Anmeldelsen indføres i registret. Registret er etableret i løbet af 1971.

1.2.8 Monopoltilsynets register.

Baggrund og formål: Registret er etableret i medfør af lov nr. 102 af 31. marts 1955 om tilsyn med monopoler og konkurrencebegrænsninger med henblik på at give offentligheden adgang til at gøre sig bekendt med konkurrencebegrænsende aftaler og vedtægter samt markedsforholdene indenfor erhvervsområder domineret af store enkeltvirksomheder.

Anmeldelsespligt: Registreringerne omfatter - jfr. monopollovens § 6 - konkurrencebegrænsninger, der udøver eller vil kunne udøve en væsentlig indflydelse på pris-, produktions-, omsætnings- eller transportforhold i hele landet eller indenfor lokale markedsområder.

Konkurrencebegrænsninger i form af aftaler og vedtægter skal anmeldes på parternes eget initiativ, medens enkeltvirksomheder og sammenslutninger anmeldes efter et krav fra tilsynet, der baseres

på nærmere prøvelse.

Enhedsbestand og indhold: Registret, der indeholder et uddrag af anmeldelsen, skal foruden angivelse af den registrerede enkeltvirksomheds navn og adresse indeholde oplysninger om, for hvilke varer og ydelser virksomheden udøver eller vil kunne udøve væsentlig indflydelse. For sammenslutninger skal oplyses navn og hjemsted for de enkelte deltagere med angivelse af sammenslutningens organisationsform og virksomhed.

Antallet af gældende registernumre var pr. 1. januar 1972 godt 866, hvoraf 157 vedrørte enkeltvirksomheder.

Registreringerne af aftaler og vedtægter omfatter ca. 80.000 medlemsvirksomheder, men de fleste af disse har ikke noget direkte forhold til registret.

1.2.9 Skibsregistret.

Foruden de nævnte registreringer sker der under handelsministeriet en registrering af danske skibe med registertonnage af 20 tons brutto og derover i skibsregistret.

Anmeldelsen skal indeholde oplysninger om skibet og dets ejer, og registret kommer derved til at indeholde partrederier, d.v.s. selskaber, der driver rederi kun omfattende et enkelt skib, og hvis medlemmer hæfter personligt pro rata for partrederiets gæld.

Om partrederier indeholder søloven og loven om skibsregistrering særlige bestemmelser.

1.3 Registre under finansministeriet.

De to store registre under dette myndighedsområde, toldvæsenets virksomhedsregister (VIRK-registret omfattende merværdiafgift og toldkredit) og kildeskattedirektoratets centrale register over indeholdelsespligtige til kildeskat (CIR-registret), er oppebørselsregistre, der dog også anvendes til virksomhedskontrol, statistikopgørelser m.v. Merværdiafgiftsordningen trådte i kraft 3. juli 1967, toldkreditordningen 1. april 1971, og kildeskatteordningen 1. januar 1970. De to registre anvender avanceret teknik.

1.3.1 Toldvæsenets virksomhedsregister (VIRK-registret).

Baggrund og formål; VIRK-registret er grundlaget for betalings- og virksomhedskontrollen i forbindelse med merværdiafgiftsordningen og toldkreditordningen, ligesom registret anvendes til udskrivning af kartoteker og blanketter.

Registret anvendes til adressering af afgiftsopkrævninger, afgiftsrykkere, opkrævning af renter og afgiftsforhøjelser, korrektionsangivelser, foreløbige fastsættelser, udpantningstilsigelser, restancekort m.v.

Registret anvendes endvidere ved udskrivning og ajourføring af eftersynsskemaer og branchekartotekskort samt ved udskrivning af kontrolkort indeholdende oplysning om de af virksomheden angivne beløb, branchekoefficienter m.v.

Endelig anvendes registret ved udskrivning af registreringsbevis, der tilsendes den registrerede, samt kartoteker i form af nummerlister, adresselister og navnelister.

Registreringspligt; Enhver, der er afgiftspligtig i medfør af momsloven, er i henhold til lovens § 5 pligtig til at anmelde sin virksomhed til registrering hos toldvæsenet. Den, hvis omsætning af varer og afgiftspligtige ydelser ikke overstiger 5.000 kr. årligt, og som derfor ikke er afgiftspligtig, skal ikke registreres. Fritaget for registrering er desuden bl.a. persontransport, pengeomsætning og visse liberale erhverv.

Loven om merværdiafgiften åbner mulighed for, at virksomheder, der afsætter andre ydelser end dem, der i loven er nævnt som afgiftspligtige, efter anmodning kan registreres.

Anmeldelse til registrering skal ske senest 8 dage før virksomheden påbegyndes. Ændringer i ejerforhold, ansvarlig ledelse eller beliggenhed skal anmeldes, inden 8 dage efter at ændringen er sket.

Virksomheder, der ophører med at drive afgiftspligtig virksomhed, skal afmelde sig fra registret.

Importører, der er hjemmehørende i dansk toldområde, og som foretager indførsel af varer i erhvervsmæssigt øjemed, skal i henhold til toldlovens § 91, stk. 1, anmelde sig til registrering hos toldvæsenet. Ved indførsel af varer i erhvervsmæssigt øjemed forstås indførsel, der foretages af en virksomhed i eller for dennes bedrift.

Anmeldelse til registrering samt ændringer i registrerede forhold skal ske, forinden vareindførsel foretages.

Registreringen til **VIRK-registret** foretages som hovedregel over for det distriktstoldkammer, i hvis distrikt virksomheden er beliggende. Såfremt registreringen omfatter flere forretningsafdelinger beliggende i forskellige tolddistrikter, skal registreringen ske ved det toldkammer, hvor virksomhedens samlede regnskab føres.

Registreringsarbejdet udføres ved de 2k distriktstoldkamre i provinsen samt ved Distriktstoldkammer 1 i København. Registreringsanmeldelserne opbevares ved det toldkammer, hvor registrering har fundet sted.

Oplysningerne i registreringsanmeldelser, afmeldelsesblanketter samt ændringsmeddelelser udskrives af distriktstoldkamrene på lister til virksomhedsregistret, der ajourføres en gang om ugen.

Branchenumrene i virksomhedsregistret ajourføres dog kun een gang om måneden på grundlag af et magnetbånd udarbejdet af Danmarks Statistik.

Virksomhederne optages i Datacentralen på et magnetbånd. Optagelsen i edb-registret samt ajourføringen sker på grundlag af lister udskrevet ved distriktstoldkamrene med optisk aflæselig skrift. Toldkammerens registreringsarbejde og Datacentralens edb-funktioner koordineres af toldvæsenets centrale oppebørselskontor (TCO).

Enttedsbestand og nummerering: Grundlaget for afgrænsning af registreringsenheder er principielt hæftelses- og ansvarsforholdet, der efter merværdiafgiftslovens § 2k placeres hos den, der som ejer, forpagter eller lignende driver virksomheden for egen regning.

Registret omfatter enkeltmandsfirmaer, interessent- og kommanditselskaber, aktieselskaber, partrederier, foreninger, selvejende institutioner og offentlige institutioner.

Ved ændring af hæftelsesforholdet, f.eks. i forbindelse med en interessents udtræden af et interessentskab, sker der som hovedregel afmelding og registrering under et nyt virksomhedsnummer. I interessentskaber, hvor antallet af interessenter er meget stort, har man dog i praksis måttet fravige denne hovedregel.

Døds- og konkursboer betragtes i registret som nye enheder, der forsynes med selvstændigt virksomhedsnummer forskelligt fra afdødes eller fallentens nummer.

Har den anmeldelsespligtige flere virksomheder, anmeldes disse til registrering under eet. Dog kan anmeldelsespligtige, der driver flere forretningsafdelinger (virksomheder), såfremt der føres særskilt regnskab for de enkelte virksomheder, på begæring opnå, at disse registreres hver for sig (delregistrering).

Endvidere kan registreringspligtige virksomheder, der ikke har samme ejer, efter begæring registreres under eet (**fællesregistrering**). Virksomheder, der registreres under eet, betragtes som een virksomhed.

De registrerede virksomheder er fordelt i et register for byerhverv og et særligt register for landbrugs- og fiskerivirksomheder.

Registernumrene består af 6-cifrede tal vedføjet et checkciffer, der er udregnet efter modulus 11,

Ved udskrivning af materiale til virksomhederne anføres tillige en 2-cifret toldstedskode efter checkcifferet, saledes at registernumrene udadtil fremtræder som 9-cifrede.

Registernumrene 10 00 00 - 59 99 99 anvendes for virksomheder inden for byerhverv m.v., nummergruppen 60 00 00 - 89 99 99 anvendes for virksomheder inden for landbrug og fiskeri m.v., medens nummergruppen 90 00 00 - 91 99 99 anvendes for importører, der ikke er momsregistrerede.

Momsregistreringen omfatter ca. 361.000 virksomheder, heraf knap 208.000 registreret som byerhverv og godt 153.000 som landbrug m.v. Importørregistreringen omfatter ca. 28.000 importører, hvoraf langt den overvejende del i forvejen er momsregistreret.

Indhold: Registreringsanmeldelsen indeholder rubrikker til følgende oplysninger af generel karakter:

Virksomhedens navn, adresse, telefonnummer, gironummer, ATP-nummer, kommune og branche samt dato for påbegyndelsen af afgiftspligtig virksomhed.

Endvidere udbeder registret sig anmeldelse af virksomhedens eventuelle nummer i aktieselskabs-registeret, data for indehaver eller forpagter, eventuelt direktør eller bestyrer, data for de enkelte ejere eller forpagtere, når virksomheden har flere ejere, andre virksomheder med samme ejer, der er registreret selvstændigt, afdelinger, detailudsalg og lignende med særskilt lokaladresse, oplysninger om regnskabsførelsen og eventuelt andre oplysninger, f.eks. om eksportvirksomheder, der ønsker kortere afgiftsperiode.

Ved anmeldelsen af indehaverens data anvendes for byerhverv m.v. fødselsdag og -år samt fødested, men ikke personnummer. For landbrug m.v. anvendes personnummer og fødested.

VIRK-registret indeholder: oplysninger om navn, stillingsbetegnelse (resp. firma), lokaladresse, postdistrikt, telefonnummer, gironummer, branchenummer, kode for afgiftsperiode, regnskabshæfte og registreringsform samt registernummer, toldstedskode og registreringsdato.

For virksomheder, hvis registreringsforhold i henhold til toldloven m.v. og merværdiafgiftsloven er sammenfaldende, suppleres op-

lysningerne i VIRK-registret med følgende oplysninger: kode for importørregistrering, afregningsform og importørerklæring samt dato for optagelse i registret. For andre virksomheder registreres samme oplysninger tilligemed basisoplysninger om navn, adresse m.v.

I.3.2 Andre registre under toldvæsenet.

Foruden registreringen i forbindelse med momsordningen og toldkreditordningen administrerer toldvæsenet registre vedrørende punktafgiftslovgivningen, herunder registre vedrørende bevillingsvirksomheder.

Punktafgiftsregistrene omfatter ca. 5.000 virksomheder, og bevillingsregistrene i henhold til told- og afgiftslovgivningen omfatter 120.000 - 130.000 virksomheder, heraf flertallet bevillinger til farvet benzin.

Punktafgifts- og bevillingsvirksomheder, der ikke er momsregistrerede, registreres i nummergruppen 92 00 00 - 99 99 99.

Punktafgiftsvirksomhederne optages i enkeltstående registre ved distriktstoldkammerne. For den enkelte virksomhed udfærdiges en metaladresseplade, der anvendes til adressering af giroopkrævninger, rykkerskrivelser m.v.

Bevillingsvirksomhederne er optaget ved det enkelte distrikts-toldkammer på manuelt udfærdigede kartotekskort, der anvendes til forskellige noteringer.

Det er hensigten i løbet af finansåret 1972/73 at udbygge VIRK-registret med registreringer i henhold til punktafgiftslovene og med registrering af udstedte bevillinger, således at alle toldvæsenets registreringsforhold i relation til erhvervslivet koncentrerer i VIRK-registret.

1.3.3 Det centrale register over indeholdelsespligtige til kildeskat (CIR).

Baggrund og formål; Registret er grundlaget for opkrævning af A-skat, udbytteskat og ATP-bidrag. Registrets arbejdsgivnumre anvendes således ved konteringen af tilsvarende for og indbetalinger af indeholdt A-skat på arbejdsgivernes konti i konteringsregistret (CIR-K).

Registret anvendes i hele kildeskatte-systemet til udskrivning af adresseoplysninger.

CIR-registret anvendes i øvrigt som grundlag for betalings- og virksomhedskontrol i forbindelse med kildeskat. Endvidere vil det

kunne anvendes som grundlag for selskabsbeskatningen.

Anmeldelsespligt: I kildeskattelovens § 85 er det pålagt skattemyndighederne at føre registre over de arbejdsgivere og andre, der som indeholdelsespligtige for A-skat er pålagt dele af den skatteopkrævende funktion. I medfør heraf fastsætter finansministeriets bekendtgørelse af 28. marts 1969 § 5» at enhver, der opfylder betingelserne for at være indeholdelsespligtig, skal tilmelde sig CIR-registret. Tilmeldelsen skal foretages senest 8 dage efter, at betingelsen er opfyldt.

Bestemmelserne om registreringspligt til ATP er omtalt i dette kapitels afsnit 4.2.

Af hensyn til udbytteskattens administration er det nødvendigt at registrere aktieselskaber, selv om disse eventuelt ikke samtidig er egentlig indeholdelsespligtige.

Sker der efter tilmeldingen ændringer i de registrerede forhold, skal den indeholdelsespligtige inden 8 dage indsende oplysning herom til kildeskattedirektoratet. Ophør af indeholdelsespligt skal ligeledes meddeles kildeskattedirektoratet inden 8 dage.

Anmeldelsesblanketterne indsendes direkte; til kildeskattedirektoratet, hvorfra den registrerede modtager et registreringsbevis påført de ved tilmeldelsen givne oplysninger.

De enkelte arbejdsgiverkommuner modtager 2 fortegnelser over indeholdelsespligtige inden for kommunens område. Den ene fortegnelse (kontrolfortegnelsen) er sorteret i alfabetisk vejnavne/husnummerorden og indeholder identifikationsoplysninger til brug for den udgående arbejdsgiverkontrol og ved tvangsmæssig inddrivelse af A-skat. Den anden fortegnelse, som sendes til arbejdsgiverkommunen, er sorteret i arbejdsgivernummerorden.

Det enkelte amtsskatteinspektorat modtager for inspektoratets område kopier af de til arbejdsgiverkommunerne udskrevne fortegnelser.

Da den indeholdelsespligtige tilmelder sig og meddeler ændringer (herunder afgang) på fællesblanketter for ATP og kildeskattedirektoratet, udskrives magnetbånd over denne vedligeholdelse til brug for ATP's arbejdsgiverkartotek. ATP modtager endvidere adresselister og diverse vedligeholdelsesmateriale. Registreringen foretages centralt i kildeskattedirektoratet, principielt på grundlag af indberetninger fra den indeholdelsespligtige, men også på grundlag af meddelelser fra arbejdsgiverkommunerne, amtsskatteinspekto-

raterne, statens ligningsdirektorat, sømandsskattekontoret, aktieselskabs-registeret og ATP.

Tilmeldelsesblanketter videresendes efter registrering og mikrofotografering til Danmarks Statistik, som foretager branchekodning og overføring af arbejdsgivernummer m.m. til det dér førte erhvervsregister, som tillige indeholder momsnummer.

Enhedsbestand og nummerering: Grundlaget for afgrænsningen af registreringsenhederne er som i toldvæsenets VIRK-register og ATP-registrene principielt hæftelses- og ansvarsforholdet.

Registrets enhedsbestand omfatter, foruden fysiske personer og aktieselskaber, også andre af retsordenen anerkendte institutionelle retssubjekter, for eksempel statslige og kommunale organer, der foretager udbetaling af A-indkomst.

Ændring i hæftelsesforholdene registreres. Registret indeholder således oplysning om de enkelte deltagere i interessentskaber, og ændringer i medlemsbestanden registreres, men i modsætning til, hvad der er praksis i VIRK-registret, fastholdes interessentskabets arbejdsgivernummer. Dette fastholdes ligeledes ved likvidation, medens der ved døds- og konkursboer forholdes på samme måde som beskrevet under VIRK-registret.

Såfremt en arbejdsgiver driver flere virksomheder eller flere filialer, foretages registreringen principielt under samme nummer i CIR-registret. Fører den enkelte filial m.v. selvstændigt løn- ningsregnskab, kan den dog få eget arbejdsgivernummer.

Hvor der iraellem flere arbejdsgivere består et økonomisk fællesskab med hensyn til ejerforholdet, kan der tillades fællesregistrering.

Registret blev på foranledning af Danmarks Statistik opbygget på grundlag af ATP¹s arbejdsgiverregister, idet der gennem tilmeldelsesblanket rettedes henvendelse til de i ATP registrerede arbejdsgivere med anmodning om de nødvendige supplerende oplysninger.

Registret benytter normalt samme arbejdsgivernummer og kontrolciffersystem som ATP-registret, således at det tildels er undgået at få endnu en nummerering af de erhvervsdrivende ved gennemførelsen af kildeskatteordningen, jfr. oplysningerne under anmeldelsespligt.

Arbejdsgivernummeret i CIR-registret er herefter på 6 cifre + et kontrolciffer udregnet efter modulus 11-systemet, d.v.s. på samme måde som numrene i toldvæsenets virksomhedsregister.

Antallet af registreringsenheder, som benyttes i forbindelse med rutinerne ved opkrævning af A-skat, er ca. 250-260.000.

Indhold: Anmeldelserne skal indeholde følgende basisoplysninger. Den registreringspligtiges navn, adresse, kommune, telefonnummer, gironummer, driftsform, slutdato for virksomhedens regnskabsår, dato for første udbetaling af A-skat samt oplysning om, hvorvidt tilmeldelsen vedrører ATP eller A-skat eller begge dele.

Drives virksomheden af en eller flere ansvarlige indehavere, skal personnummer, navn og bopæl for hver indehaver oplyses. Indenlandske aktieselskaber og andelsselskaber med begrænset ansvar skal oplyse nummer i aktieselskabsregisteret eller forsikringsregisteret, seneste dato for afholdelse af ordinær generalforsamling samt selskabets hjemstedskommune.

De indeholdelsespligtige skal ved anmeldelsen til registret oplyse virksomhedens driftsform inden for følgende kategorier: enkeltmandsfirma, interessentskab, partrederi, kommanditselskab, indenlandsk aktieselskab, brugsforening, indkøbsforening, produktions- eller salgsforening, anden forening, udenlandsk aktieselskab eller forening, offentlig institution eller anden driftsform.

De registreringspligtige skal månedsvis afgive redegørelse for størrelsen af udbetalt A-indkomst og tilbageholdt A-skat og foretage indbetaling af tilbageholdt A-skat.

1.h Registre under arbejdsministeriet.

1.4.1 Arbejdstilsynets arbejdsgiverregister.

Baggrund og formål: Registreringen tjener som grundlag for inspektionen af virksomheder med et vist antal ansatte, farlige maskiner, eller virksomheder der rummer andre farekilder, idet disse faktorer er bestemmende for behovet for beskyttelses-, sundheds- og velfærdsforanstaltninger samt tilsynet hermed.

Anmeldelsespligt: Hjemlen til anmeldelseskravene findes i de tre arbejderbeskyttelseslove nr. 226, 227 og 228 af 11. juni 1954 samt dertil knyttede bekendtgørelser af 25. marts 1955 om henholdsvis almindelig arbejderbeskyttelse, arbejderbeskyttelse indenfor handels- og kontorvirksomhed, arbejderbeskyttelse indenfor landbrug, skovbrug og gartneri. Endelig findes der i bekendtgørelse af 6. november 1969 om anmeldelse af leverancer af elektrisk kraft en række anmeldelsesbestemmelser.

Anmeldelsespligten omfatter industri og håndværksvirksomhed m.v., såfremt arbejdsgiveren i et kalenderår beskæftiger mindst *h* arbejdere samtidig i 60 dage eller derover. Bagerier og konditorier skal dog anmeldes uden hensyn til de beskæftigedes antal.

Handels- og kontorvirksomhed skal anmeldes, såfremt arbejdsgiveren beskæftiger mindst 8 medhjælpere samtidig i 60 dage eller derover ved handels- og kontorvirksomhed.

Landbrugs- og skovbrugsvirksomheder skal anmeldes, såfremt arbejdsgiveren i et kalenderår beskæftiger mindst k arbejdere i 60 dage ved tærskeselskaber, traktorselskaber eller skovbrug.

Endvidere er der anmeldelsespligt for visse virksomheder, der beskæftiger unge under 18 år, samt for ibrugtagning af lokaler, maskinkraft, farlige hjælpemidler eller farlige processer. Endelig er der speciel anmeldelsespligt vedrørende leverancer af elektrisk kraft.

Anmeldelsen for industri- og håndværksvirksomhed m.v. skal omfatte virksomhedens værksteder, lagerpladser, garageanlæg m.v. Udearbejde skal anmeldes selvstændigt af arbejdsgiveren, medens bygge- og anlægsarbejde skal anmeldes selvstændigt af den, for hvis regning arbejdet udføres.

Ved beregningen af antallet af medhjælpere ved kontorvirksomhed medtages samtlige de ved handels- og kontorvirksomhed samt transport for denne beskæftigede, men ikke lager og pakhusarbejdere. Filialer af handelsvirksomhed betragtes i denne forbindelse som selvstændige virksomheder. Lager- og pakhusarbejdere hører under lov om almindelig arbejderbeskyttelse og skal derfor anmeldes efter reglerne herom.

Anmeldelsen skal foretages senest 14 dage efter, at virksomheden er påbegyndt eller maskinen resp. lokalet er taget i brug.

Registreringen skete tidligere centralt, men er nu lagt ud på 29 tilsynskredse. Anmeldelse foretages overfor tilsynet i den kreds, hvor værkstedet, fabrikken eller kontoret m.v. er beliggende.

Selv om tilsynsbestemmelserne er opdelt på flere love, foretages tilsynet som et samlet tilsyn med den enkelte virksomhed.

Anmeldelsespligten påhviler arbejdsgiveren, d.v.s. den institutionelle enhed, der bærer ansvaret for arbejdssted, maskine, arbejdsproces m.v., men anmeldelsen skal indeholde oplysning om arbejdsstedets navn, adresse m.v., fordi selve kontrollen er knyttet hertil.

Ved registreringen i tilsynskredsene tildeles der virksomhederne, d.v.s. de lokale enheder, registreringsnumre. Numrene samt data vedrørende virksomhederne indføres på særlige registreringskort.

Arbejdstilsynet overvejer et nyt klassificerings- og nummersystem. Det nuværende system er opbygget således:

Kredsnummer: Kommunenummer: Branchenummer: Løbenummer:
to cifre to cifre tre cifre tre cifre

Fra 1. juli 1972 ophævedes det kommunale maskintilsyn, hvorefter alle landbrugsvirksomheder er under arbejdstilsynet. Herudover omfatter registreringerne ca. 100.000 virksomheder, der kan være opdelt således, at der foruden landbrugene i alt er ca. 140.000 tilsynsobjekter.

Indhold: Anmeldelserne skal indeholde oplysninger om ejer, virksomhedens navn, adresse, telefonnr., tidligere virksomhed andetsteds, anden virksomhed andre steder, oplysninger om antal beskæftigede arbejdere m. v. samt de beskæftigedes fordeling på arter af arbejde, unge og voksne samt køn.

Planer: Arbejdstilsynet oplyser, at det har vist sig meget vanskeligt at få virksomhederne til at opfylde deres anmeldelsespligt efter de gældende bekendtgørelser. Arbejdstilsynet er i det væsentlige blevet bekendt med nye virksomheder gennem anmeldelser fra el-værkerne om levering af elkraft og gennem anmeldelser fra leverandører af farlige tekniske hjælpekluder samt på anden måde. Fælles for disse kilder er en vis usikkerhed og manglende mulighed for systematisk at følge udviklingen.

Det har været overvejet, om oplysning vedrørende nye virksomheder kunne skaffes på mere systematisk måde gennem for eksempel et centralt erhvervsregister.

De oplysninger, der i så fald vil være nødvendige, er 1) virksomhedens navn, 2) art, 3) adresse, herunder kommune, 4) telefonnummer, 5) samlet personale.

På grundlag af disse oplysninger mener tilsynskredsene at kunne finde frem til de virksomheder, som det vil være hensigtsmæssigt for arbejdstilsynet at registrere.

Af hensyn til arbejdstilsynets ulykkesstatistik er der dog yderligere behov for oplysninger om **kommunenummer**. Endvidere ville opdeling af det beskæftigede personel på arbejdere, funktionærer, børn og medhjælpere, hustruer samt ejere være ønskelig for varetæelse af tilsynets opgaver.

1.4.2 ATP's arbejdsgiverregister.

Baggrund og formål: Tillægspensionsordningen, der er oprettet

ved lov nr. 6 af 7. marts 1964, administreres af en selvejende institution. Af hensyn til regnskabet med de indbetalte bidrag samt af hensyn til ATP's opkrævnings- og meddelelsesvirksomhed, registreres samtlige indeholdelses- og bidragspligtige arbejdsgivere.

Anmeldelsespligt: Ved ATP-lovens § 30 forpligtes enhver, der beskæftiger een eller flere lønmodtagere, som omfattes af loven, at foretage indberetning herom. Medlemmer af ATP-ordningen er lønmodtagere i alderen 18-66 år, der er beskæftiget her i landet, samt danske lønmodtagere i alderen 18-66 år, der er beskæftiget i udlandet for den danske stat, i danske virksomheder og institutioner samt på danske skibe. Lønmodtagere med en ugentlig arbejdstid på under 15 timer hos samme arbejdsgiver omfattes ikke af ordningen, cfr. dog løsarbejdere.

Arbejdsgivernes indberetningsforpligtelse er nærmere uddybet i bekendtgørelse nr. 47 af 7. marts 1964 og bekendtgørelse nr. 160 af 18. april 1969 vedrørende loven om ATP. Der foretages i medfør af disse bekendtgørelser en nummerering af de indeholdelses- og bidragspligtige arbejdsgivere. Arbejdsgiverne har pligt til at benytte de tildelte numre ved alle indbetalinger.

Som nævnt i dette kapitels afsnit 3.3 er registret over indeholdelsespligtige til kildeskat opbygget over ATP-registret og med dettes virksomhedsnumre. Anmeldelse om nye virksomheder til kildeskatte- og ATP-registret indsendes til og nummersættés i kildeskattedirektoratet for både kildeskat og ATP-register. Enhedsbestanden er dog ikke helt identisk.

Enhedsbestand og nummerering; Som enheder i ATP-registret optages - som i kildeskatteregistret - såvel fysiske personer som selskaber og andre af retsordenen anerkendte institutionelle retssubjekter, herunder også statslige og kommunale organer, der er indbetalingspligtige til ATP.

I et vist omfang accepteres dog, at flere institutionelle enheder, der fører fælles lønningsbogholderi, kan samregistreres som een enhed med selvstændigt arbejdsgivernummer og indbetale bidragene over dette nummer.

Også kildeskatteregistret akcepterer fælles- og delregistreringer, men ud fra andre hensyn. Enhederne i de to registre er derfor ikke helt identiske. Hertil kommer, at kildeskatteregistret i modsætning til ATP-registret omfatter virksomheder, der beskæfti-

ger unge under 18 år og ældre over 67 år samt korttidsansatte. Der er derfor registreret flere enheder i kildeskatteregistret end i **ATP-registret.**

ATP-registrets **arbejdsgivernummer** er på 6 cifre + et kontrolciffer udregnet på samme måde som kontrolcifret i toldvæsenets VIRK-register.

Antallet af registerenheder er **240.000** heraf aktive 150.000.

Indhold: Registret indeholder følgende stamoplysninger om de registrerede arbejdsgivere: navn (firma), adresse (firmadres.so), samt markering af eventuelt ophør som arbejdsgiver.

Ved ajourføring anvendes oplysninger fra de registrerede, meddelelser fra kildeskattedirektoratet, offentliggørelser i Statstidende samt returpost.

1.5 Danmarks Statistiks erhvervsregister.

Baggrund og formål; Registret er en videreførelse og udbygning af Statistisk Adressefortegnelse, der blev oprettet på grundlag af materiale fra erhvervstællingen i 1958 og et virksomhedsregister, der anvendtes ved udarbejdelsen af industristatistikken.

Statistisk Adressefortegnelse omfattede oprindeligt kun byerhverv, men ved gennemførelsen af de erhvervsdrivendes og arbejdsgivernes indbetalingspligt overfor moms-, ATP-samt kildeskatteadministrationen, og Danmarks Statistiks samarbejde med disse myndigheder, skabtes der grundlag både for hurtigere ajourføring af registret og en væsentlig udbygning af dette. Danmarks Statistiks register er især integreret med momsregistreringen.

Ved loven af 8. juni 1966 fik Danmarks Statistik blandt andet til opgave at forestå eller medvirke ved indretning og statistisk udnyttelse af offentlige myndigheders centrale registre. Registret vil kunne anvendes i denne forbindelse og som centralt nøgleregister ved koordineringen af de eksisterende registre, herunder transformation af oplysninger mellem registre. Registret vil således kunne benyttes som grundstamme ved opbygningen af et centralt **erhvervsregister.**

Registret indeholder oplysninger om de erhvervsdrivendes og arbejdsgivernes numre i aktieselskabs-, ATP- og kildeskatteregistret samt toldvæsenets VIRK-register og er en forudsætning for udarbejdelse af en række statistiske opgørelser udfra oplysninger, som fremkommer fra disse administrationer.

Endvidere anvendes registret ved skemaudsendelse til brug for

statistiske undersøgelser. Af mange grunde baseres sådanne i stigende omfang på repræsentative stikprøver i stedet for totaltællinger.

Forudsætningen for denne rationalisering er, at man ved udtagningen af stikprøver har et fuldstændigt overblik over **enhedsbestanden** indenfor den sektor, der skal belyses. Den fortsatte rationalisering af erhvervsstatistikken er derfor afhængig af erhvervsregistrets vedligeholdelse og udbygning.

Anmeldelsespligt: Erhvervsvirksomheder og andre arbejdsgivere har ikke anmeldelsespligt overfor Danmarks Statistik. Institutionen kan imidlertid i medfør af loven om Danmarks Statistik fra alle erhvervsdrivende samt fra ikke-erhvervsdrivende selskaber, foreninger og institutioner indkalde en række oplysninger om virksomhedernes branche- og strukturforhold m.v. Virksomhederne har derimod næppe pligt til at oplyse deres identifikationsnumre i andre registre.

Erhvervsvirksomhedernes optagelse i Danmarks Statistiks erhvervsregister offentliggøres ikke.

Enhedsbestand og nummerering: Registret omfatter systematisk både institutionelle (juridiske) enheder og dertil hørende lokaløkonomiske enheder, herunder filialer, fabriksenheder og **hjelpeenheder**.

De institutionelle enheder, der normalt er afregningsenheder overfor oppebørselsmyndighederne, anvendes blandt andet som **spørgeenheder** ved statistikindsamlingen og som statistikenheder i regnskabsstatistikken. De lokaløkonomiske enheder og hjælpeenhederne anvendes indenfor mange områder af erhvervsstatistikken.

En betydningsfuld udbygning af registrets bestand af institutionelle enheder blev mulig ved oprettelsen i 1967 af registret over momspligtige, d.v.s. erhvervsdrivende med en omsætning på 5.000 kr. og derover incl. landbrug, men excl. blandt andet persontransport, pengeomsætning og visse liberale erhverv.

Momsenhederne indgår i Danmarks Statistiks register, og anmeldelserne til momsadministrationen om nye registreringspligtige samt ændringer af tidligere anmeldelser og ophør anvendes til den fortsatte vedligeholdelse af både momsadministrationens og Danmarks Statistiks registre.

Momsadministrationen koder navne- og adresseoplysninger vedrørende de momsregistrerede, og Danmarks Statistik, der modtager

kopier af anmeldelserne, koder oplysninger om enhedernes brancheforhold, kommune, ejerforhold og enhedstype, d.v.s. oplysninger om den registrerede enheds strukturforhold, herunder om enheden omfatter flere arbejdssteder, samt om enheden er samregistreret med andre enheder eller delregistreret. De lokaløkonomiske enheder registreres af Danmarks Statistik i et særligt supplementsregister.

Ved oprettelsen af kildeskattedirektoratets register over indeholdelsespligtige af A-skat (CIR) var der, som i momsadministrationen, behov for registrering af institutionelle (juridiske) enheder, men kun enheder der beskæftiger fremmed arbejdskraft eller i øvrigt er indeholdelsespligtige.

Alle momsregistrerede skulle derfor ikke kildeskatteregistreres, men på den anden side var en række arbejdsgivere registreringspligtige overfor kildeskatteregistret, men ikke momspligtige.

Kildeskatteregistret blev som nævnt foran i dette kapitels afsnit 3.3 opbygget på grundlag af det eksisterende ATP-arbejdsgiverregister. Det blev herved muligt at undgå oprettelse af et yderligere nummersystem for virksomhederne.

Anmeldelse af nye arbejdsgivere og ændring af bestående registreringer sker som omtalt i kapitel 1, afsnit 3.3, nu fælles for kildeskattedirektoratets CIR-register og ATP-registret. Danmarks Statistiks erhvervsregister modtager kopi af anmeldelserne og supplerer på dette grundlag enhedsbestanden med arbejdsgivere, der ikke er momspligtige, samt med oplysninger om ekstra arbejdsgivernumre for enheder med delregistrering overfor CIR/ATP-registrene. Disse enheder forsynes med kode for branche og ejerforhold m.v.

Kildeskatte- og ATP-enheder, der er momsregistrerede og derfor allerede er i registret, forsynes med kildeskattenummer (ATP-nummer).

Uden for bestanden af juridiske enheder i Danmarks Statistiks register er erhvervsdrivende, som ikke er hverken kildeskatte-, ATP- eller momsregistrerede, d.v.s. enheder som i realiteten ikke anvender fremmed arbejdskraft, og som ikke er momspligtige. Denne gruppe af enheder består formentlig hovedsagelig af erhvervsdrivende i liberale erhverv.

I et erhvervsregister er det ud fra en række hensyn hensigtsmæssigt at registrere såvel juridiske som lokaløkonomiske enheder, og som nævnt omfatter Danmarks Statistiks register også lokaløko-

nomiske enheder og lokale hjælpeenheder. Oplysninger til ajourføring af denne enhedsbestand fremkommer i forbindelse med den løbende statistikindsamling. For nye virksomheder benyttes tillige anmeldelserne til toldmyndighederne. Anmeldelserne indeholder oplysning om fabrikationsafdelinger, udleveringsafdelinger, eksportafdelinger, detailudsalg og lignende, som drives af anmelderen på anden adresse end hovedvirksomheden. En systematisk ajourføring er dog ikke mulig, da der ikke tilgår registret meddelelser om tilgang og afgang af lokale enheder, sålænge den tilsvarende juridiske enhed fortsat er registreret under samme momsnummer.

I momsloven er der åbnet mulighed for de registreringspligtige til selv at bestemme, hvorledes de ønsker sig registreret til brug for momsafregningen. Der anerkendes således, foruden normal registrering af den enkelte juridiske enhed som sådan, at juridiske enheder afgiver oplysninger opdelt for eksempel på deres lokale virksomhedsafdelinger eller som deltagere i fællesregistreringer omfattende flere juridiske enheder med ét eller flere arbejdssteder eller endog dele af arbejdssteder.

Anvendelsen af såvel juridiske som lokale enheder i Danmarks Statistiks erhvervsregister samt brugen af del- og fællesregistrering i toldvæsenets register medfører, at der i samarbejdet mellem de to registre opstår komplicerede enhedsproblemer. For tiden arbejdes der med 10 enhedstyper, som falder i 3 hovedgrupper.

I. Juridiske enheder:

1. Normalt registrerede	et arbejdssted
2. " "	flere arbejdssteder
3. Delregistrerede	et arbejdssted
k. " "	flere arbejdssteder
5. Fællesregistrerede	et arbejdssted
6. " "	flere arbejdssteder

II. Lokale enheder:

7. Lokaløkonomiske virksomhedsenheder (fabrik, butik, værksted m.v.)
8. Hjælpeenheder (lagre, garager m.v.).

III. Momsafregningsenheder forskellige fra juridiske enheder.

9. "Firmasektion" for delregistrerede
10. Koncern for fællesregistrerede.

Hertil kommer "skæve" afregningsenheder, der omfatter dele af enheder, som delvis er samregistrerede, delvis er registreret for sig.

Overfor ATP- og kildeskatteregistret ((MR) har de registreringspligtige adgang til del- og fællesregistrering efter andre principper end overfor toldvæsenets register. CIR/ATP-registrene anvender i øvrigt ikke helt samme enhedsdefinitioner som toldvæsenets virksomhedsregister. Såfremt disse registre også skal integreres med Danmarks Statistiks erhvervsregister, vil antallet af nødvendige enhedstyper stige, og registersamarbejdet blive mere kompliceret.

Danmarks Statistiks erhvervsregister har bibeholdt det seks-cifrede identifikationsnummersystem, der i sin tid benyttedes i Danmarks Statistiks Adressefortegnelse. Der anvendes ikke kontrolcifre for disse numre, der identificerer både de 6 ovenfor nævnte typer af juridiske enheder og de to typer af lokale enheder.

De lokale virksomhedsenheder kan i Danmarks Statistiks register yderligere identificeres gennem det seks-cifrede identifikationsnummer for den juridiske enhed, der driver virksomheden, + et trecifret løbnummer.

Danmarks Statistiks erhvervsregister er opbygget med henblik på samkøring med en række af de administrative registre og er, når henses hertil, det mest omfattende af de centrale registre.

Indhold: Registret og supplementsregistre indeholder udover ba sisinformationer til identifikation af enhederne, herunder navn (eventuelt firma), stilling, adresse, postnummer og distrikt samt eventuelt forsendelsesnavn og -adresse m.v., oplysninger om registreringsdato, dato for ændring af registrering, kommune, hoved- og bibrancher, samlet personel og årsotnsætning. Endvidere indeholder registret som nævnt oplysninger om enhedernes numre i andre registre.

Oplysninger om de momsregistrerede og kildeskatteregistrerede enheders navne og adresser indgår ikke direkte i Danmarks Statistiks registre, men disse oplysninger hentes rutinemæssigt fra toldvæsenets VIRK-register og vil tillige kunne tages fra ATP- og kildeskatteregistrene.

Oplysningerne om moms- og kildeskatteenhedernes branche, kommune m.v., kodes som nævnt af Danmarks Statistiks register og indgår i "datasupplementet". Oplysninger om enheder, der ikke er af betydning for momsadministrationen, herunder oplysninger om momsenhedernes opdeling eller samling på juridiske enheder og disses opdeling på lokaløkonomiske enheder, indgår i et særligt enhedssupplementsregister. I dette indgår også navne og adresseoplysninger

for sådanne enheder.

1.6. Registre under andre ministerier.

Under landbrugsministeriet er der for slagterier, konserverfabrikker, mejerier, ægpakkerier og margarinefabrikker autorisations- eller kontrolordninger med sundhedsmæssigt sigte.

Kontrollen, der forestås af veterinærdirektoratet og statskontrollen med mejeriprodukter og æg m.m., baseres på lister over de lokaløkonomiske enheder, der kontrolbesøges. Myndighederne har regelmæssig kontakt med en række større virksomheder indenfor erhvervsområdet, men kontrolfunktionen medfører ikke, at der systematisk indløber en strøm af oplysninger.

Det har været overvejet at oprette en egentlig registreringsordning, men landbrugsministeriet har fundet, at der ikke kunne vindes meget herved. Det forudses, at en centralisering af registreringsforpligtelsen vil medføre, at afstanden mellem ressortmyndigheden og virksomheden forøges. Antallet af lokaløkonomiske enheder indenfor det enkelte emneområde er begrænset.

Under indenrigsministeriet registrerer statens levnedsmiddelinstitut blandt andet dybfrostvirksomheder samt virksomheder, der fremstiller kornprodukter. Baggrunden for disse registreringer er blandt andet sundhedsmæssige hensyn.

Under fiskeriministeriet registreres i henhold til lov om kvalitetskontrol med fisk og fiskevarer: 1) virksomheder, der arbejder med fisk og fiskeprodukter, 2) fiskeeksportvirksomheder, 3) fiskegrossister, 4) detailfiskeforretninger og ambulante handlende. Baggrunden for disse registreringer, der omfatter ca. 3.500 virksomheder, er især sundhedsmæssig.

Indenfor andre ministerier er der forskellige autorisationsordninger, for eksempel indenfor ministeriet for offentlige arbejder en autorisationsordning for gas- og vandmestre.

1.7 Resumé af kap. 1.

Oversigten viser, at det nugældende registreringssystem indebærer, at en række forskellige administrative myndigheder hver for sig opbygger og vedligeholder registre over erhvervsdrivende og andre arbejdsgivere. Nogle registreringer er landsdækkende og centrale, visse dog med administrationen delvis opdelt på lokale områder. Andre registreringer er opdelt på enkelte registre dækkende lokale områder. De områdeafgrænsninger, der arbejdes med, er blandt

andet kommuner, politikredse, tolldistrikter og arbejdstilsynskredse.

Registreringerne tjener hver for sig bestemte administrative formål og udgør ikke et koordineret system, hverken med hensyn til enheder eller de informationer om enhederne, der registreres.

Registreringsforpligtelserne og -rettighederne vedrører og bæres af institutionelle (juridiske) enheder. De i registrerne anvendte enhedsdefinitioner er for disse enheder ofte i princippet næsten identiske, men praksis med hensyn til registrenes behandling af de forskellige former for institutionelle enheder er ikke helt sammenfaldende. Endvidere er de krav, der stilles af registrene til karakteristik og opdeling af de institutionelle enheder, forskellige. I kap. 3 redegøres der nærmere for disse forhold.

Den bestand af enheder, der registreres, er forskellig fra register til register. I nogle registre forekommer frivillig registrering.

De registreringspligtige institutionelle enheder har overfor flere registre adgang til at vælge, om de vil registreres som en enkelt enhed, fællesregistreres med andre eller registreres som flere enheder - delregistreres. De problemer, der opstar i denne forbindelse, omtales i kap. 3.

De forskellige administrationer har ikke samme behov for at registrere lokaløkonomiske enheder og har ikke samme opfattelse med hensyn til den mest hensigtsmæssige definition af sådanne enheder. De fleste administrationer synes dog at have brug for oplysninger om lokaløkonomiske virksomhedsenheder. De lokaløkonomiske enhedsproblemer omtales ligeledes i kap. 3.

Bortset fra kildeskatte- og ATP-registrene anvender de forskellige registre hvert sit system ved virksomhedsnummereringen. Herved opstår forvekslingsmuligheder. Spørgsmålet om nummereringen af virksomhederne i et alment register behandles i kap. 5.

De regler, der gælder for ajourføring af de forskellige registres enhedsbestand og indhold, er især ved adkomstregistreringerne ret forskellige. De spørgsmål, der må tages stilling til ved fastlæggelsen af en ajourføringsprocedure for et centralt erhvervsregister, omtales også i kap. 5.

Det fremgår af oversigten, at nogle administrationer, der hidtil har arbejdet med registre for lokale områder, søger at etablere centralregistre for hele landet - en enkelt registreringsmyndighed

er dog i modsætning hertil gået fra central til lokal registrering.

Visse administrationer, der har arbejdet med flere centrale registre dækkende forskellige opgaver, arbejder på at harmonisere disse i fællessystemer.

Kortlægningen viser endelig, at der foreligger en række planer dels om nye registre, dels om udbygning af eksisterende registre.

Registrenes indhold af oplysninger er fastsat under hensyn til varetagelsen af de enkelte administrationers behov og løsningen af bestemte forvaltningsopgaver. Der er derfor store forskelligheder med hensyn til registrenes indholdskrav. Registerne arbejder dog i vidt omfang med de samme arter af oplysninger til identifikation af registerenhederne.

En del registre har behov for samvirke med andre registre og registrerer derfor oplysninger om enhedernes numre i andre registre. Overførsel af oplysninger fra register til register er imidlertid kun mulig i et vist omfang, fordi enhedsdefinitionerne ikke er harmoniserede. De indholdskrav, der stilles af erhvervsregistrene, omtales i kap. k.

Baggrunden for disse udviklingstendenser er dels, at det offentlige overtager flere og flere opgaver, der forudsætter oprettelsen af nye organer samt indsamling og bearbejdning af oplysninger fra erhvervslivet og andre arbejdsgivere, dels at den tekniske udvikling har skabt grundlag for at omlægge en række registreringsfunktioner til edb. Det er derved blevet muligt og hensigtsmæssigt at anvende større registre.

Under hensyn hertil samt til nødvendigheden af at spare ressourcer er tanken om et centralt erhvervsregister dækkende hovedparten af erhvervslivets anmeldelsesforpligtelser overfor det offentlige nærliggende. Gennemgangen af erhvervsregistrene viser, at det enkelte register er oprettet med henblik på indsamling af visse oplysninger om afgrænsede grupper af erhvervsdrivende. Det enkelte registers virksomhed kan derfor opdeles dels i funktioner i forbindelse med afgrænsningen og ajourføringen af de relevante registerenheder, dels i aktiviteter som er led i indhentning og bearbejdning af andre oplysninger om disse enheder til brug for løsningen af bestemte administrative opgaver. På denne baggrund skal det fremhæves, at begrebet register kan opfattes på forskellig måde. Ved et register kan dels forstås en fortegnelse over en gruppe enheder med henblik på entydig identifikation af disse ved hjælp af

et bestemt sæt oplysninger, dels en sådan erihedsfortepieIse **udbyg-**
get med et indhold af andre data vedrørende de enkelte enheder.
I nogle tilfælde vil det være vanskeligt at trække en helt skarp
gramse mellem de data, der må anses for nødvendige og tilstrække-
lige for identifikationsformålet og andre data, der både kan være
variable og invariable.

Udvalget finder imidlertid, at sondringen er relevant ved
overvejelsen af de forskellige faser i opbygningen af et centralt,
erhvervsregister. Et sådant registers hovedopgave må virre at
forestå den entydige bestemmelse af registerenhederne og at ved-
ligeholde en fortegnelse over disse enheder. I kap. 2 redegøres
der for erhvervsregisteringernes formål og de opgaver, der kan
overvejes henlagt til et centralt erhvervsregister.

Kap. 2. Forudsætningerne for og formålet med et udvidet samarbejde om erhvervsregistreringen.

2.1 Edb-teknikkens betydning for erhvervsregistreringen.

2.1.1 De tekniske muligheder.

De oplysninger om samfundsmæssige forhold m.v., som myndighederne har brug for ved administrationen og planlægningen af de offentlige aktiviteter, vedrører helt overvejende tre kategorier af enheder, 1) de personer, der bor i landet, 2) landets ejendomme og 3) de virksomheder, der udøver deres aktivitet i eller med udgangspunkt i landet.

En teknik, der har stået til rådighed for indsamlingen, registreringen og nyttiggørelsen af oplysningerne har - når hensyn skulle tages til tidsfaktoren - før i tiden sat ret snævre grænser for omfanget af de registreringssystemer, det har været muligt at arbejde med. De offentlige registreringer har derfor været opdelt både på lokale områder og administrativt. Der har ikke været lagt vægt på at skabe mulighed for overførsel af data fra det ene register til det andet - formentlig fordi en sådan overførsel med den teknik, der tidligere stod til rådighed, ville være meget tidkrævende.

Med edb-teknikken er udviklet et effektivt hjælpemiddel for registreringen og behandlingen af data. Edb åbner mulighed for opsamling og udnyttelse af meget store datamængder indenfor ganske kort tid samt for hurtig overførsel og sammenkobling af data indsamlet af forskellige myndigheder. Endvidere har edb-teknikken skabt mulighed for opbevaring af store datamængder i umiddelbar og let tilgængelig form.

Perspektiverne for den offentlige registrering er hermed blevet afgørende ændret, idet det er blevet muligt at arbejde med registre omfattende større og mere sammensatte enhedsbestande og mange flere data, uden at den tid, som det tager at behandle og udtrække de relevante data, forlænges væsentligt. Af særlig betydning er desuden muligheden for hurtig automatisk omformning og overførsel af oplysninger.

De muligheder for rationalisering af administrationen, der åbner sig med den nye teknik, er tildels baggrunden for de omlægninger og overvejelser om omlægninger, der foregår inden for de eksisterende registre, samt for overvejelser af mulighederne for en

forenkling af samarbejdet mellem de forskellige forvaltningsgrene.

Gennem et sådant omfattende samarbejde synes der at kunne opnås en væsentlig reduktion af borgernes og de erhvervsdrivendes forpligtelser til at foretage anmeldelser af oplysninger overfor det offentlige. De offentlige myndigheders samlede forbrug af ressourcer i forbindelse med registreringsarbejdet kan samtidig forventes at ville blive mindre end ved en ukoordineret udvikling af edb-systemer indenfor de enkelte administrationer. Endelig vil det informationsmateriale, som kan stilles til rådighed for de administrative og planlæggende myndigheder, kunne blive mere aktuelt og af højere kvalitet.

2.1.2 Forudsætningerne for at udnytte teknikken.

Forudsætningen for at udnytte edb-teknikken hensigtsmæssigt indenfor den offentlige registrering er, at de databærende enheder er organiseret i veldefinerede enhedssystemer. Problemerne i forbindelse med indkredsningen af sådanne systemer af enheder er derfor helt centrale for videreudviklingen af registrerings-samarbejdet.

Ved personregistreringen er den grundlæggende databærende enhed den enkelte fysiske person, der definitions-mæssigt relativt let kan fastlægges. Indenfor personregistreringen er udviklingen i edb-samarbejdet derfor også nået længst. I CPR er alle fysiske personer registreret indenfor et sammenhængende system med entydige identitetsnumre.

Indenfor ejendomsregistreringen er afgrænsningen af den enkelte ejendomsenhed ikke så ligetil som ved personregistreringen. Enhedsdefinitionen må knyttes til den enkelte ejendoms geografiske beliggenhed, men identifikationen og enhedsafgrænsningen kan foretages på forskellig måde, f.eks. ved hjælp af adresse, matrikelnumre eller koordinatsætning. Problemerne i forbindelse med opbygning af et ejendomsregister, som entydigt kan identificere alle landets ejendomme, og som kan samarbejde bl.a. med personregistreringen, er under overvejelse. Indenfor erhvervsregistreringen - opfattet som registreringen af data vedrørende de erhvervsdrivende virksomheder og andre arbejdsgivere - forekommer problemerne i forbindelse med indkredsningen af relevante enhedsbestande og registeropbygningen at være endnu mere komplicerede.

2.2 Erhvervsregisterets samarbejdes hovedformål.

2.2.1 Enhedsharmoniseringen.

Formålet med et udvidet samarbejde om enhedsharmoniseringen er at muliggøre en forenkling og effektivisering af den offentlige erhvervsregistrering.

Ved enhedsharmoniseringen og etableringen af et centralt erhvervsregister tilsigtes skabt et organ, der kan yde registerservice til andre offentlige myndigheder og eventuelt overtage registreringsopgaver. Et centralt erhvervsregister vil eksempelvis kunne bane vejen for gennemførelsen af den i næringsloven forudsatte omlægning af næringsbrevordningen til et bekvemt anmeldelsessystem. Endvidere vil et centralt erhvervsregister kunne blive en nøgle, der gør det muligt at sikre bl.a. en fælles ajourføring af det offentliges mange sideløbende erhvervsregistreringer, hvorved væsentlige rationaliseringsgevinster kan opnås, samt koordineringen af moms- og kildeskatteadministrationens virksomhedsregistrering. Yderligere vil et centralt erhvervsregister kunne få betydning for tilrettelæggelsen af administrationen af den nye firmalov, der er foreslået af handelsministeriets firmalovudvalg i betænkning nr. 613 af maj 1971, jfr. kap. 1, afsnit 2.2. Den i betænkningen forudsatte fornyede registrering af bestående firmaer skulle således gennem et samarbejde mellem firmalovadministrationen og det centrale erhvervsregister kunne undgås.

For at registre, der helt eller delvis indeholder oplysninger om de samme erhvervsdrivende, skal kunne fungere hensigtsmæssigt, er det nødvendigt, at der opbygges en bestand af generelt godkendte erhvervsenheder, og at der foretages en entydig nummerering (identifikation) af disse enheder. Endvidere må de således godkendte enheder indføres som databærende i de forskellige administrative registre. Der vil i et sådant registersystem være teknisk mulighed for dataoverførsel fra enheder i et administrativt register til enheder i et andet og fra registrene til myndigheder, som måtte have behov for og adgang til informationer om de godkendte erhvervsdrivende enheder. Systemet kan tænkes opbygget decentralt, men behovet for opstilling af en sammenhængende, veldefineret og fuldstændig bestand af relevante erhvervsdrivende enheder taler for, at en central registermyndighed oprettes med den opgave at forestå enhedsharmoniseringen.

Ved overvejelserne angående mulighederne for at samle de er-

hvervsdrivende og arbejdsgivere, som er pålagt registreringsforpligtelser overfor det offentlige, i et failles system, kan udgangspunkt tages i en oversigt over enhederne i de eksisterende erhvervsregistre og disse registres formål. Som nævnt i kap. 1 er der indenfor visse områder foretaget sammenlægning af registre. Dette har kunnet ske, fordi registrene ofte er baseret på ensartede principper. Dette skyldes bl.a., at det er registrenes formål og opgaver, der er bestemmende for de enhedskategorier, der er behov for at kunne arbejde med.

Ved nogle registreringer statueres der rettigheder, medens andre registre i princippet er fortegnelser over enheder, der har forpligtelser af forskellig art. Som led i næsten alle registreringsordningerne har myndighederne behov for fortsat at kunne identificere de registreringspligtige enheder, bl.a. med henblik på at kunne kontrollere, om de registrerede fortsat opfylder de for registreringen stillede krav. Der kan herved være tale om f.eks. betingelserne for at optræde under bestemte i loven fastsatte organisationsformer, eller som udøvere af bestemte aktiviteter. Kontrolfunktionerne kan også vedrøre oplysninger afgivet til oppebørselstnyndighederne som grundlag for afgiftsopgørelser og skatteopgørelser samt indbetalingernes korrekte beregning. Endelig kan kontrollen vedrøre bestående aktiviteters sundhedsmæssige forsvarlighed, herunder kontrol med levnedsmiddelfremstilling, beskaffenheden af arbejdslokaler, husdyrbesætningernes sundhedstilstand m.v.

Ved udøvelsen af kontrolfunktionerne hnr myndighederne i mange tilfælde brug for oplysninger til identifikation af fysiske tilsynsobjekter som f.eks. fabrikker med farlige maskiner, landbrug med husdyrbesætning, lagre med afgiftspligtige varer eller forretninger, hvorfra der udøves bunden næring.

Registermyndighedernes kontrolfunktioner kan imidlertid også vedrøre de erhvervsdrivendes regnskabsforhold, ejerforhold og organisationsforhold. I sådanne tilfælde er det erhvervsvirksomheden i betydningen ansvarlig juridisk enhed, som myndighederne må holde sig til. Den juridiske enhed og det juridiske hæftelsesforhold er imidlertid også af betydning, hvor der er tale om kontrol med fysiske enheder, idet det er den, der juridisk står som ejer eller udøver af virksomheden, der bærer ansvaret for de fysiske anlæg m.v.

De i registrene opsamlede informationer anvendes i en vis ud-

strækning tillige i form af statistisk bearbejdede opgørelser som grundlag både for planlægningen indenfor den enkelte ressortmyndighed og for den centrale samfundsplanlægning. Oplysningerne anvendes herved til belysning af såvel generelle udviklingstendenser som udviklingen indenfor lokale områder. Gennemførelsen af sådanne opgørelser til brug for planlægningen forudsætter, at registrene kan arbejde med såvel juridiske som fysiske (lokale) virksomhedsenheder.

De forskellige registre, som indsamler oplysninger om de erhvervsdrivende til brug for administrationerne, udfører således ofte funktioner, som principielt er af samme karakter. Endvidere er de data, der indsamles til registrene, ofte de samme eller næsten de samme.

En sammenbygning af registrene synes derfor at være nærliggende som led i en forenkling af den offentlige registreringsadministration og en aflastning af de anmeldelsespligtige. Sammenbygningen kan imidlertid ikke foretages umiddelbart, fordi de i registrene anvendte enhedsdefinitioner ikke er koordinerede.

Dette beror især på, at registrene, som det fremgår af oversigten i kap. 1, er opbygget efterhånden og uafhængigt af hinanden indenfor en række forskellige administrationer. Ved etableringen af registrene er der normalt kun lagt vægt på registrets anvendelighed ved løsningen af specielle forvaltningsopgaver. Der er ved formuleringen af lovreglerne vedrørende det enkelte register og fastlæggelsen af administrativ praksis kun undtagelsesvis gjort forsøg på at koordinere enhedsdefinitionerne og på at gennemføre registreringer, der kan dække flere administrative formål.

Begrebet erhvervsdrivende enheder kan være opfattet på meget forskellig måde. Som fysiske enheder kan erhvervsvirksomhederne således forekomme opdelt efter forskellige principper, herunder geografisk beliggenhed, f.eks. den enkelte fabrik, butik, landejendom eller efter brancheforhold, f.eks. et landbrug omfattende flere landejendomme under samme ejer eller forpagter. Som juridiske enheder kan de erhvervsdrivende efter gældende ret optræde under en lang række forskellige mere eller mindre sammensatte organisationsformer, jfr. kap. 3 og bilag 1.

På grund af de mange forskellige muligheder for enhedsopdeling og den manglende koordinering af de anvendte enhedsdefinitioner, udgør de enhedsbestande, som anvendes i de eksisterende

de registre, ikke et sådant sammenhængende og fuldstændigt system, som er forudsætningen for at udnytte edb-teknikken på en hensigtsmæssig måde.

Usikkerheden med hensyn til, hvorledes enhederne opfattes i de forskellige registre, medfører, at oplysninger indsamlet af et register til et bestemt formål ikke kan anvendes af andre registre eller forvaltningsgrene, uanset om disse muligvis måtte have brug for samme art af oplysninger om principielt samme kategorier af **enheder**.

Med henblik på gennemførelsen af enhedsharmoniseringen foreslår udvalget, at der ved lov oprettes en central registermyndighed. **Der** må lægges vægt på, at registermyndigheden ikke er ensidigt orienteret for bestemte opgaver, men kan tage ligeligt hensyn til alle de myndigheder, der er interesseret i erhvervsregistreringen. Den centrale registermyndighed foreslås derfor oprettet under økonomi- og budgetministeren, der ikke har direkte udøvende funktioner overfor de registrerede.

Udvalget foreslår, at det i selve lovens formålsbestemmelse fastslås, at den centrale registermyndighed har til opgave at skabe grundlag for en samordning og forenkling af den offentlige erhvervsregistrering. Det anses imidlertid ikke for hensigtsmæssigt, at den centrale registermyndighed tillægges beføjelser til at påbyde administrationerne at gennemføre bestemte omlægninger. Definitionen af enhederne må fastlægges i samarbejde med de myndigheder, der forestår de forskellige administrative registre.

Ved registerloven foreslås oprettet et erhvervsregisterråd som en parallel til personregistreringsområdet. Rådet, hvori både folketinget, erhvervslivet og den offentlige forvaltning foreslås repræsenteret, bør bl. a. kunne tage stilling til spørgsmål om registersamarbejdets omfang, herunder også problemer i forbindelse med enhedsharmoniseringen.

Ved fastlæggelsen af den relevante enhedsbestand vil det antagelig være muligt at tage udgangspunkt i eksisterende, nærbeslægtede registreringssystemer. Oprettelsen af et centralt erhvervsregister vil således kunne gennemføres uden en ny tilmeldelsesprocedure for de erhvervsdrivende.

2.2.2 Enhedsfortegnelse opstilling og ajourføring.

Udvalget finder, at det er af afgørende betydning for til-

rettelæggelsen af et effektivt samarbejde på edb-basis, at en central registermyndighed får som opgave at føre en fuldstændig fortegnelse over de indenfor den offentlige erhvervsregistrering godkendte enheder. Registermyndigheden må sørge for ajourføringen af fortegnelsen i overensstemmelse med de korav, administrationerne stiller. Den centrale registermyndighed må ved identifikationen naturligvis støtte sig på de forskellige administrative registermyndigheder, og det vil f.eks. fortsat være aktieselskabsregisteret, der afgør, om et selskab kan godkendes som aktieselskab.

Ved forslaget om opstillingen af den centrale enhedsfortegnelse er der taget hensyn til, at de enkelte administrationer gennem registret skal kunne få identificeret de enkelte enheder eller grupper af enheder. Det er derfor nødvendigt, at disse kan findes i en fuldstændig og ajourført fortegnelse. Fortegnelsen må indeholde de for identifikationen af den enkelte enhed nødvendige oplysninger, herunder f.eks. navn og adresse. Endvidere må enhederne inden for fortegnelsen forsynes med et entydigt identifikationsnummer.

Udvalget har overvejet, hvorledes indsamlingen af de for bestemmelsen og ajourføringen af de enkelte enheder nødvendige oplysninger bør foretages. Der må tages hensyn til, at de forskellige administrationer ikke stiller samme krav til ajourføringen. Nogle myndigheder er i meget hyppig forbindelse med større eller mindre grupper af de erhvervsdrivende og kan gennem den administrative rutine sikre en meget hurtig ajourføring. Andre enheder er kun sjældent i forbindelse med myndighederne. Dette taler for, at det centrale register for at dække forvaltningens behov bedst muligt gennemfører ajourføring ved hjælp af de myndigheder, der for den enkelte gruppe af enheder stiller de største krav. En sådan fremgangsmåde indebærer, at ikke alle grupper af enheder ajourføres lige hurtigt. Det er nødvendigt, at registret for hver enkelt enhed kan give præcise oplysninger om ajourføringsproceduren.

Det centrale erhvervsregister må med henblik på supplerung af registret og for at sikre en rimelig ajourføringshyppighed for alle enheder kunne indeholde de for identifikationen nødvendige oplysninger. Da registret alene skal indeholde de enheder, som allerede i henhold til lov er forpligtet eller berettiget til at lade sig registrere over for det offentlige, er der ikke tale om, at der ved oprettelsen af det centrale register etableres nye

anmeldelsesforpligtelser for de erhvervsdrivende.

2.2.3 Registreringen af andre oplysninger end de for identifikationen nødvendige.

Der kan næppe rejses tvivl om, at det alt andet lige vil være lettere for de erhvervsdrivende at kunne anmelde de oplysninger, det offentlige kræver, overfor et centralt register i stedet for at skulle anmelde overfor et større antal forskellige myndigheder,,

Dette gælder især oplysninger, som sideløbende anvendes og indsamles af flere myndigheder, men også oplysninger, som alene anvendes af en enkelt myndighed. Teknisk vil der ikke være noget til hinder for etablering af et centralt erhvervsregister, der kan indeholde en stor mængde informationer om de enkelte enheder, og hvorfra oplysninger vedrørende enhederne eller grupper af disse kunne trækkes af de forskellige forvaltningsgrene.

Problemerne synes imidlertid at kunne opstå på grund af administrative forhold. Ved en nærmere overvejelse angående et alment registersamarbejdes opbygning og betimeligheden af en videregående centralisering må der lægges afgørende vægt på, at erhvervsregistreringen både under og efter en eventuel omlægning skal kunne tjene som hjælpemiddel i en lang række forskellige administrative processer. Det må derfor ikke blot kræves, at de enheder, det dataindhold og de nummersystemer, der måtte blive lagt til grund i et centralt register, vælges under hensyn til de eksisterende registres opgaver, men der må også være sikkerhed for, at det centrale register vil være i stand til at fungere således, at de løbende administrative rutiner kan videreføres uforstyrret.

I dette kapitels afsnit 2.2 er problemerne i forbindelse med at sikre, at oplysningerne i det centrale erhvervsregister kan ajourføres på en måde, som samtidig dækker de forskellige administrationers krav, omtalt. Det er åbenbart, at ajourføringsproblemerne vil vokse med opsamlingen af forskelligartede data i registret. Hertil kommer, at det af hensyn til de erhvervsdrivendes beskyttelse imod uberettiget brug af registrets indhold vil være nødvendigt at fastlægge regler for anvendelsen af hver enkelt art af information i registret. I denne forbindelse må der f.eks. tages stilling til, hvilke centrale og/eller lokale myndigheder der skal have adgang til den enkelte art af information. Dette spørgsmål er behandlet i forslag til lov om et centralt erhvervsregister, jfr. betænkningens bilag 2 og 3.

Endvidere må der som forudsat i lovskitsen træffes afgørelse om, hvilke klausuler der eventuelt skal pålægges bestemte arter af oplysninger ved videregivelse til andre offentlige myndigheder. Endelig må der foretages en opdeling mellem de arter af oplysninger om virksomhederne, der er offentligt tilgængelige, og andre oplysninger.

Da det endvidere vil være umuligt at samle hele den nødvendige administrative sagkundskab i et enkelt centralt register, vil en fuldstændig samling af registreringsforpligtelserne overfor en central registreringsmyndighed ikke kunne realiseres. Der må for hvert enkelt område tages stilling til, hvor langt det vil være hensigtsmæssigt at gå med centraliseringen af anmeldelsesforpligtelserne.

Det vil være påkrævet, at en række administrative registre opretholdes som delregistre, og at disse registre som et nødvendigt led i deres rutiner i et vist omfang indkalder oplysninger direkte fra registreringspligtige erhvervsdrivende.

Spørgsmålet, om nogle af disse oplysninger bør overføres til det centrale register, må afgøres under hensyn til det behov, der måtte vise sig at være herfor.

I mange tilfælde må der i disse administrationer - forud for registreringen af en enhed eller en oplysning om en enhed - gå en kvalificeret sagsbehandling med det formål at fastslå, om lovgivningens krav i forbindelse med registreringen er opfyldt.

Dette gælder således f.eks. ved aktieselskabets registrering i aktieselskabs-registeret. Denne sagsbehandling vil selvsagt kun kunne udføres af aktieselskabs-registerets specialister, der til deres disposition må have et delregister over samtlige aktieselskaber indeholdende en række specielle oplysninger om det enkelte selskab. Disse specielle oplysninger bør indkaldes af aktieselskabs-registeret, da det vil være helt u hensigtsmæssigt at indskyde et alment register som mellemlid mellem den erhvervsdrivende og den sagsbehandlende myndighed.

Det vil også være påkrævet, at den myndighed, der måtte få til opgave at administrere den påtænkte centrale firmaregistrering, disponerer over et delregister. Også et sådant må som nævnt antages at kunne benytte det almene register som støtte og serviceorgan.

For de myndigheder, der forestår oppebørselsfunktionerne, er der en nøje sammenhæng mellem på den ene side de administrative

vrderinger og processer i forbindelse med registreringen og på den anden side informationsindsamlingen og registrets ajourføring. Igangsættelsen af de administrative rutiner må på samme måde som ved aktieselskabsregistreringen ofte baseres på en kvalificeret vurdering.

Udvalget finder således, at der ikke på forhånd kan tages stilling til, hvilket dataindhold der skal optages i det centrale register. Der kan ske administrative omlægninger og opstå behov for, at nye oplysninger registreres. Registret må derfor opbygges med henblik på at kunne overtage registeropgaver fra forvaltningen, f.eks. som led i en forenkling, og må indrettes således, at en udbygning er mulig.

Som et eksempel på registerfunktioner, der kan tænkes overtaget af det centrale erhvervsregister, kan nævnes registreringsopgaver i forbindelse med næringsbrevordningen.

Som omtalt i kap. 1, afsnit 2.6, forudsætter næringsloven, at næringsbrevordningen for en række næringer afløses af en anmeldelsespligt, således at næringsbrevet kun bibeholdes for enkelte næringer.

Omlægningen er ved lov af 29. november 1972 udsat til 1. januar 1975, jfr. kap. 1, afsnit 2.6.

Handelsministeriet har præciseret de krav, der i så fald må stilles til registret, jfr. kap. 1 afsnit 2.6.

De enhedsdefinitioner, som næringsloven anvender for lokale enheder, omfatter bl.a. enheder af speciel karakter. Det vil derfor være nødvendigt for tilrettelæggelsen af den fremtidige anmeldelsesprocedure, herunder udfærdigelsen af anmeldelseskemaer, at praksis nærmere belyses. Endvidere vil det være nødvendigt, at der i forbindelse med omlægningen af registreringsopgaven tages stilling til en række tekniske spørgsmål, herunder f.eks. ajourføringskravene og spørgsmål i forbindelse med ikke udnyttede næringsadkomster.

I udvalgets skitse til lov om et centralt erhvervsregister er medtaget en bestemmelse om, at registret efterhånden og i det omfang, der viser sig at være behov for det, kan påtage sig registreringsopgaver for administrationerne. De arter af oplysninger, der i denne forbindelse kan blive tale om at optage i registret, bør efter udvalgets opfattelse ikke på forhånd afgrænses.

Efter lovskitsen bemyndiges på den anden side offentlige

myndigheder*, der varetager registreringsopgaver til at bestemme, at anmeldelses- og registreringsforpligtelser er opfyldt ved anmeldelse til det centrale erhvervsregister. Udvalget mener, at det må forudsættes, at der udfærdiges bekendtgørelse herom. Ved bestemmelsen tilsigtes det at åbne mulighed for gennemførelse af en forenkling af anmeldelsesproceduren, uden at der nødvendigvis skal foretages ændring af gældende lov. Det må dog antages, at det ofte vil være hensigtsmæssigt at tilpasse lovreglerne i forbindelse med omlægning af registreringsforpligtelsen.

Udvalget forudsætter, at der i forbindelse med etableringen af samarbejdet mellem myndighederne og det centrale register i hvert enkelt tilfælde kan fastsættes nærmere regler for samarbejdet. **Der** bør efter behov kunne oprettes særlige udvalg, hvis opgave er at tilrettelægge samarbejdet i enkeltheder.

2.2.4 Det centrale erhvervsregisters opgave som serviceorgan.

Som omtalt i dette kapitels afsnit 2.2 er det centrale registers hovedopgave at gennemføre enhedshartnoniseringen og opstillingen af en fuldstændig fortegnelse over de erhvervsdrivende enheder, der anvendes indenfor den offentlige administration. Registret må indeholde de for identifikationen af enhederne nødvendige oplysninger, og fra registret må der kunne udskrives oplysninger om de enkelte enheder eller grupper af enheder til offentlige myndigheder og for visse arter af oplysninger tillige til private. Herudover må registret som omtalt i dette kapitels afsnit 2.3 efterhånden kunne overtage registreringsopgaver fra de forskellige forvaltninger i det omfang, der måtte være behov herfor som led i en forenkling. De oplysninger, der således opsamles i registret, må kunne videregives i overensstemmelse med de forskrifter, der måtte blive fastsat for hver enkelt art af **informationer**. En række forhold - herunder hensynet til de administrative processer og diskretionshensynet overfor de registreringspligtige - taler imidlertid for bibeholdelse af en vis decentralisering og tilbageholdenhed med hensyn til opsamling af data i et centralt register. Hertil kommer, at det med den forhåndenværende teknik og de foreliggende dataoverføringsmuligheder er af mindre betydning for de forskellige oplysningers anvendelighed, om disse opbevares i det centrale register eller i delregistre, når blot disse anvender enheder, som er godkendt indenfor det samlede registersystem. En decentralisering begrænser ikke oplysningernes anvendelighed, såfremt der findes et organ, som har fuldt overblik over, hvilke oplysninger der findes i

de offentlige registre, og hvilke enheder disse oplysninger vedrører. For det centrale erhvervsregister vil det være en betydningsfuld opgave at vedligeholde en oversigt over registrene med henblik på at etablere samarbejde mellem de forskellige registre om udveksling af oplysningerne.

Det centrale erhvervsregister forudsættes i øvrigt helt generelt at skulle bistå offentlige myndigheder i registreringsspørgsmål.

Det centrale erhvervsregister forventes i hovedsagen at kunne opbygges med udgangspunkt i Danmarks Statistiks erhvervsregister og i øvrigt på grundlag af bestående registre over erhvervsdrivende, herunder især merværdiafgiftsregistret og kildeskattedirektoratets register over indeholdelsespligtige.

I opbygningsperioden og inden der er etableret et fælles enheds- og nummereringssystem, vil det være nødvendigt, at den centrale registermyndighed disponerer over en fuldstændig oversigt over de enhedsbestande, som anvendes i de registre, der skal indgå i registersamarbejdet. Også i denne periode må det centrale register kunne yde de forskellige forvaltninger service i registrerings spørgsmål. Det forudsættes, at eventuelle planer om etablering af nye registre over erhvervsdrivende eller omlægning af bestående registre, som er af betydning for udviklingen af et alment registersamarbejde, drøftes med den centrale registermyndighed, inden der træffes bindende dispositioner. Bestemmelsen herom er optaget i skitsen til lov om et centralt erhvervsregister.

2.2.5 Diskretionshensynet overfor de registrerede.

I de senere år har både antallet af offentlige instanser, som har behov for registrering af oplysninger om erhvervsmæssige forhold, og mængden af oplysninger, som indkræves af det offentlige, været stigende. Samtidig er mulighederne for at gøre registreringsinformationerne lettere tilgængelige blevet forøget, og det er blevet lettere at overføre informationerne. Denne udvikling er baggrunden for krav om beskyttelse af de erhvervsdrivende imod uberettiget brug af de anmeldte oplysninger og om fastsættelse af præcise regler for registerindholdets benyttelse.

Der er derfor et øget behov for at sikre en balance mellem interessen i, at materialet på den ene side kan udnyttes hensigtsmæssigt, og på den anden side ikke kommer uvedkommende i hænde. Det er i denne forbindelse nødvendigt, at der som omtalt foran fastlægges klare regler om informationsindholdets udnyttelse.

Det er i lovskitsen forudsat, at den for registret ansvarlige minister i de tilfælde, hvor der måtte være fastlagt begrænsninger med hensyn til anvendelsen og videregivelsen af bestemte arter af registrerede oplysninger, ikke skal kunne udvide anvendelsesområdet eller fastsætte mere liberale regler for videregivelse end tiltrådt af erhvervsregisterrådet.

Det forventes, at de videregivelsesregler, der med erhvervsregisterrådets mellemkomst fastsættes for det centrale erhvervsregister, efterhånden kan overføres til andre registre, således at der efterhånden kan udvikles generelle regler og en almindelig praksis for behandlingen af oplysninger optaget i de offentlige myndigheders registre. Diskretionsproblemerne omtales i betænkningens kap. k.

2.3 Resumé af kap. 2.

De forskellige administrative registre har i princippet ofte funktioner af samme karakter, anvender ofte de samme hovedkriterier ved enhedsafgrænsningen og har brug for næsten samme arter af informationer. Alligevel kan de eksisterende registre ikke umiddelbart sammenbygges. Dette skyldes, at de enhedsdefinitioner, som registrene anvender, ikke er koordinerede, samt at registrenes praksis ved registreringer ikke er sammenfaldende.

Forudsætningen for at udnytte edb-teknikken på hensigtsmæssig måde i erhvervsregistreringen er, at der gennem harmonisering skabes grundlag for bestemmelse af en bestand af veldefinerede erhvervsdrivende enheder.

Da de forskellige administrationer kun har behov for at kunne arbejde med visse grupper af erhvervsdrivende enheder, er det påkrævet, at der oprettes en central registermyndighed. Denne myndigheds hovedopgave må være at forestå forhandlingerne om enhedsharmoniseringen og opbygningen af en fortegnelse over de enheder, der skal godkendes indenfor erhvervsregistreringen. Enhederne må nummereres indenfor et sammenhængende system og ajourføres i samarbejde med de myndigheder, der deltager i registersamarbejdet.

Ved hjælp af de godkendte enheder vil oplysninger om erhvervs-mæssige forhold i fornødent omfang kunne overføres fra det almene register til administrationer, som måtte have adkomst til at gøre brug af informationerne, og fra den ene forvaltningsgren til den

anden. De anmeldelsespligtige kan ved fælles ajourføring af registre fritages for at skulle anmelde samme oplysninger til flere forskellige myndigheder og for at skulle anvende forskellige identitetsnumre ved anmeldelsen.

Ved enhedsharmoniseringen og etableringen af et centralt erhvervsregister tilsigtes skabt et organ, der kan yde registerservice til andre offentlige myndigheder, f. eks. i forbindelse med firmaregistreringen, og eventuelt overtage registreringsopgaver eksempelvis i forbindelse med omlægningen af næringsbrevordningen.

Det centrale erhvervsregisters dataindhold kan ikke på forhånd fastlægges, men registret må opbygges således, at en udvidelse af dataindhold og enhedsbestand er mulig.

Det må fremhæves, at de enkelte administrative rutiner ofte forudsætter, at anmeldelserne fra de erhvervsdrivende forinden registrering underkastes sagkyndig behandling. Nogle ressortmyndigheder må derfor i et vist omfang have kontakt med de anmeldelsespligtige og forestå indsamling af visse oplysninger i delregistre.

Under hensyn hertil finder udvalget, at spørgsmålet om, i hvilket omfang der skal gennemføres en centralisering af informationsindsamlingen, bør afgøres ud fra hensynet til fordele og ulemper for hver enkelt registerområde ved en koordinering over et centralt register. Der lægges herved også vægt på, at en sådan centralisering ikke er påkrævet for med den forhåndenværende teknik at kunne gennemføre et hensigtsmæssigt registersamarbejde mellem delregistre, som benytter samme enheder.

De oplysninger, der er nødvendige for den entydige bestemmelse af enhederne, bør dog efter udvalgets opfattelse optages i det centrale erhvervsregister. Der er herved ikke taget stilling til, i hvilket omfang oplysningerne bør indsamles og ajourføres af det centrale register eller af de enkelte ressortmyndigheder.

For så vidt angår andre oplysninger end de for identifikationen nødvendige, bør det centrale erhvervsregister, såfremt der er behov for det, f.eks. som led i administrative forenklinger, kunne påtage sig registeropgaver, herunder bl.a. registrering af mere almindeligt anvendte oplysninger, som sideløbende anvendes af flere myndigheder.

Antallet af de administrative instanser, der anvender, og som har behov for at anvende oplysninger om de erhvervsdrivende, er stigende, ligesom mængden af informationer der tilgår de offent-

lige registre. Samtidig har edb-teknikken medført, at de store datamængder kan opbevares i umiddelbar tilgængelig form og automatisk overføres fra register til register, f.eks. med henblik på sammenkobling. Udviklingen indebærer en risiko for, at registerinformationerne anvendes på en ikke tilsigtet måde eller kommer uvedkommende i hænde. Der har ikke hidtil været generelle regler om, i hvilket omfang oplysninger, der er registreret af det offentlige, kan videregives. Administrationernes praksis med hensyn til videregivelsen er derfor ikke ens.

På denne baggrund finder udvalget, at der bør overvejes foranstaltninger til sikring af en balance mellem interessen i, at de registrerede oplysninger kan udnyttes hensigtsmæssigt og interessen i, at oplysningerne ikke misbruges. Udvalget foreslår i denne forbindelse, at der fastsættes regler for, hvorledes de forskellige arter af oplysninger, der optages i det centrale register, kan videregives til offentlige myndigheder og private.

Udvalget finder, at erhvervsregistreringen bør baseres på et særligt lovgrundlag, der fastlægger bestemmelser om oprettelse af et centralt erhvervsregister. Registerloven bør fastlægge registrets opgaver og organisation samt afgrænse enhedsbestanden. Endvidere bør bestemmelser om registrets indhold af oplysninger samt regler for videregivelsen af oplysningerne til offentlige myndigheder og private optages i selve loven.

Kap. 3. Problemer omkring registrets enheder.

3.1 Indledning.

En afgørende forudsætning for gennemførelsen af en forenkling af registersamarbejdet er, at der indenfor flere administrationsgrene kan anvendes samme kategorier af enheder, d.v.s. samme enhedsdefinition og tildels de samme enkeltenheder.

Enhederne må kunne systematiseres i sammenhængende enhedsbestande, og der må kunne oprettes fuldstændige enhedsfortegnelser, således at det kan sikres, at alle de for erhvervsregistreringen relevante forhold dækkes, samtidig med at dobbeltdækning af relevante forhold ikke forekommer.

I afsnit 2 redegøres der for administrationernes behov for registrering af forskellige arter af enheder, og i afsnit 3, 4 og 5 omtales de enkelte kategorier, herunder mulighederne for at opstille sammenhængende enhedsbestande. Endelig indeholder afsnit 6 resumé af kap. 3.

3.2 De indenfor forvaltningen benyttede enhedskategorier.

Oversigten over de eksisterende registreringsforpligtelser og de forskellige registre viser, at den offentlige **erhvervsregistrering** er opbygget efterhånden og med henblik på løsning af konkrete opgaver stillet i de enkelte love. Registerne udgør derfor ikke et koordineret system med hensyn til enhedsdefinitioner. De bestande af enheder, der er behov for i de forskellige administrationer, er naturligvis heller ikke de samme. Aktieselskabsregisteret har således behov for oplysninger om aktieselskaberne, medens næringsbrevregisterne omfatter erhvervsdrivende indenfor bestemte næringer, herunder også aktieselskaber. Kildeskattedirektoratets CIR-register omfatter alle de arbejdsgivere **m.fl.**, der er pligtige at indeholde A-skat. Denne bestand er ikke ganske sammenfaldende med den gruppe arbejdsgivere, der anvendes af ATP. Eksempelvis kan det oplyses, at ATP som enheder anvender ca. 9000 husholdninger, der ikke er indeholdelsespligtige som arbejdsgivere efter kildeskatteloven. Arbejdstilsynet har behov for registrering både af de erhvervsdrivende, der er ansvarlige for aktiviteterne, og de enkelte fysiske virksomhedsenheder eller **tilsynsobjekter.**

Uanset disse forskelle viser det sig, at den enkelte erhvervsdrivende meget ofte har registreringspligt overfor en række offentlige registre og ofte skal anmelde de samme oplysninger, herunder oplysninger om navn, adresse, branche m.v. til flere forskellige myn-

digheder. Der er derfor ikke tvivl om, at en omlægning af registreringsforpligtelserne, som medfører, at anmeldelse af en bestemt oplysning kun afgives ét sted, vil indebære en væsentlig forenkling også for de anmeldelsespligtige. En sådan omlægning kan imidlertid ikke umiddelbart foretages. Dette skyldes, at de oplysninger, der måtte blive indsamlet af registret f.eks. fra en enhed registreret som momspligtig, i mange tilfælde ikke umiddelbart vil kunne overføres på en enhed med samme navn registreret f.eks. i kildeskatteregistret. Der vil være tvivl både om, hvorvidt enhederne, der er registreret i de to registre, er helt identiske, og om de indkomne oplysninger dækker hele enheden eller f.eks. kun den del af enheden, der måtte være af betydning for momsadministrationen. For at eliminere denne usikkerhed er det påkrævet, at de forskellige administrationer går ind i et samarbejde om harmonisering af enhedsdefinitioner og praksis for behandlingen af enhederne.

Gennemgangen i kap. 1 af de eksisterende registre viser, at det enkelte register ofte er oprettet med henblik på varetagelse af en række forskellige formål. Dette forhindrer imidlertid ikke, at registrene til brug ved overvejelserne angående enhedskategorierne kan opdeles i visse hovedgrupper efter formål, grupperne vil blot ikke være skarpt afgrænsede.

Visse registreringer af erhvervsretlig karakter har til formål dels at sikre, at enhederne opfylder betingelserne for at optræde under bestemte i loven fastsatte juridiske organisationsformer eller som udøvere af bestemte aktiviteter, dels at klarlægge ledelses-, hæftelses- og ansvarsforholdene for visse juridiske enheder. Eksempelvis kan nævnes registreringen af aktieselskaber, forsikringselskaber, revisorer, foreninger, partrederier, udøvere af bunden næring samt registreringerne i henhold til firmaloven. De ved registreringen etablerede rettigheder eller adkomster gælder ofte aktivitet indenfor begrænsede geografiske områder og bestemte erhverv eller brancher. Der er derfor ofte behov for registrering både af den juridiske enhed, der er indehaver af adkomsten, og af de lokale virksomheder og forretningssteder, hvorfra aktiviteten udøves. Adkomsten og registreringspligten kan i et vist omfang bestå, selvom erhvervs-mæssig aktivitet ikke aktuelt udøves.

En del af de således registrerede oplysninger er principielt offentligt tilgængelige, og selve registreringen bekendtgøres i nogle tilfælde. Fra disse registre vil der, til brug for den offentlige forvaltning, normalt kun være behov for at udtrække oplysninger

om den enkelte enhed.

Andre registreringer sker fortrinsvis med henblik på afviklingen af økonomiske mellemværender mellem de erhvervsdrivende og det offentlige. Som eksempler på sådanne registreringer kan nævnes toldvæsenets, kildeskattedirektoratets og ATP's registre over erhvervsdrivende og arbejdsgivere.

Disse registreringsforpligtelser er oftest knyttet til de registreringspligtiges aktivitet som arbejdsgivere, momspligtige m.v. og falder normalt bort, når aktiviteten indstilles. Ved registreringen lægges hovedvægten på identificeringen af den juridiske enhed, der hæfter for beløbenes betaling. Registreringen af de lokale enheder, hvorfra aktiviteten udøves, er dog af betydning for kontrollen med, at de registreringspligtige opfylder deres forpligtelser.

Uanset at den juridiske enhed i princippet lægges til grund for afregning til de nævnte oppebørselsmyndigheder, arbejder registrene i et vist omfang med afregningsenheder, der kan være en del af en juridisk enhed, bestå af flere juridiske enheder eller dele af sådanne.

De nævnte registre bruges som grundlag for opkrævning og udbetaling, og der er derfor i den administrative procedure behov for hyppig udskrivning på blanketter, lister, kuverter m.v.

Oplysningerne i oppebørselsregistrene er sædvanligvis ikke offentligt tilgængelige.

En tredje gruppe af registreringer foretages med henblik på at sikre offentlig kontrol med visse aktiviteters sundhedsmæssige forsvarlighed m.v., herunder f.eks. kontrol med levnedsmiddelfremstilling og beskaffenheden af arbejdslokaler.

Det er den institutionelle enhed, der som ansvarlig for aktiviteten er pålagt registreringspligten, men selve tilsynsfunktionen udøves overfor de lokaløkonomiske enheder eller specielle tilsynsobjekter (fabrikker, kontorer, maskiner). Disse tilsynsobjekter må derfor kunne identificeres.

Til brug for den administrative kontrolrutine vil der sædvanligvis være behov for udtagelse af oplysninger om enkelte enheder eller mindre grupper af enheder fra registret. De oplysninger, der indgår til brug for kontrollen, vil normalt ikke være offentligt tilgængelige.

Registreringen kan endelig være et redskab ved indsamlingen - eventuelt på stikprøvebasis - af oplysninger til brug for udarbejdelsen af offentlig statistik. Indberetningspligten påhviler altid

juridiske enheder, og i et vist omfang anvendes disse enheder også som statistikenheder. Indsamling af statistiske oplysninger foretages imidlertid ofte med henblik på belysning af forholdene indenfor bestemte brancher eller geografiske områder. De statistiske tæxlingsenheder er derfor i mange tilfælde de lokale undertiden brancheopdelte bedrifts- eller virksomhedsenheder.

De udtræk af registrene, der er relevante med henblik på statistikproduktionen, vil normalt omfatte større grupper af enheder opdelt efter bestemte kriterier.

En del oplysninger i de offentlige registre, f.eks. oplysninger i aktieselskabs-registerets, toldvæsenets, kildeskattedirektoratets og ATP's register anvendes i statistikproduktionen. Mange oplysninger indsamles imidlertid specielt med henblik på anvendelse til statistiske formål. I medfør af offentlighedslovens § 5 er materiale, der tilvejebringes som grundlag for udarbejdelse af offentlig statistik»undtaget fra reglerne om aktindsigt.

Forudsætningen for, at det centrale erhvervsregister kan forestå en koordinering af de offentlige registre - herunder såvel registre med oppebørsels- og kontrolfunktioner som registre, der tjener adkomststudstedelse og statistiske formål - er, at registret kan arbejde med både juridiske og fysiske lokale enheder.

Ved overvejelser af relationer mellem de juridiske og fysiske enheder er det væsentligt, at rettigheder og pligter er knyttet til enheder med retsevne (**retssubjektivitet**). Enhver registreringsforpligtelse eller registreringsret må derfor være knyttet til en juridisk enhed.

Selve erhvervsaktiviteten udgår imidlertid fra de fysiske erhvervsenheder, d.v.s. fra de enkelte fabrikker, værksteder, landbrug, forretninger, kontorer, skoler, hospitaler m.v. Disse enheder hører altid under en juridisk ansvarlig enhed. Såfremt de forskellige registreringsfunktioner, f.eks. kontrolfunktionerne, skal kunne varetages, må de fysiske enheder imidlertid kunne identificeres som selvstændige enheder i registret. Det er således påkrævet, at en fabrik for fremstilling af visse farlige produkter kan identificeres som en bestående enhed, uanset om fabrikken overdrages fra en juridisk enhed til en anden.

De juridiske og de fysiske enheder udgør i princippet to forskellige systemer, og registret må opbygges under hensyntagen hertil. Det er nødvendigt, at der altid er henvisningsmuligheder fra

den juridiske enhed til de fysiske enheder, der hører under denne og omvendt.

3.3 Juridiske (institutionelle) enheder.

De institutionelle eller juridiske enheder, der efter dansk ret kan fungere som erhvervsdrivende og arbejdsgivere, kan være organiserede på mange forskellige måder.

En gennemgang af de bestående registre viser, at registrenes bestand af juridiske enheder består af personer, dødsboer, selskaber og sammenslutninger af forskellig karakter, selvejende institutioner og offentlige myndigheder.

De retsregler, der gælder for de forskellige organisationsformer, er ikke ens, og kendetegn og informationer, der er nødvendige for at karakterisere enhedskategorierne, er forskellige.

For varetagelsen af registrets opgaver er det påkrævet, at fortegnelsen over de juridiske enheder udgør en systematisk sammenhængende og fuldstændig bestand. Det er derfor nødvendigt ved opbygningen af fortegnelsen at undersøge alle de enkelte organisationsformer, hvorunder sådanne enheder kan forekomme. Der er i denne forbindelse brug for en kortlægning af de organisationsformer, der anvendes i de forskellige registre og en nøje beskrivelse af det begrebsindhold, de forskellige registre lægger i de forskellige organisationsformer. Endvidere er der behov for en klarlæggelse af de forskellige registres praksis ved registrering af enhederne under de forskellige organisationsformer.

På grundlag af et sådant materiale må der tages stilling **til**, hvor vidtgående en opdeling der er behov for i det almene register-samarbejde. Der må endvidere udarbejdes instruktionsregler, der nøje angiver, hvorledes de enheder, der omfattes af de forskellige organisationsformer, skal behandles i de registre, der deltager i samarbejdet. I kap. 3 afsnit 3.1 omtales formerne; for juridiske enheder.

Da samarbejdet om erhvervsregistreringen principielt kun skal omfatte erhvervsdrivende og arbejdsgivere, der i henhold til lov er forpligtet eller berettiget til optagelse i et under en offentlig myndighed hørende register, skal ikke alle de individuelle enheder, der optræder i en bestemt juridisk form, optages. Alle fysiske enheder skal således ikke registreres. Enheder, som forestår udbetaling af sociale ydelser, må derimod optages, uanset om de har arbejdsgiverstatus. Afgrænsningsproblemerne er omtalt i kap. 3 afsnit 3.2.

3.3.1 Enhedsformerne.

Ved indkredsningen af de juridiske organisationsformer, som bør kunne akcepteres i det almene register, forekommer det hensigtsmæssigt at sondre mellem følgende hovedgrupper:

- I. Fysiske personer, der har retsevne i henhold til dansk rets generelle bestemmelser.
 - II. Selskaber - herunder aktieselskaber og interessentskaber - foreninger og institutioner, hvis retsevne beror på den specielle lovgivning om selskaber m.v. samt selskabernes og institutionernes vedtægter, basisoverenskomster eller fundatser.
 - III. Konkursboer og dødsboer, der har retsevne i medfør af speciel lovgivning herom.
 - IV. Offentlige institutioner, hvis kompetance er fastlagt i forvaltningsretlige lovbestemmelser, bekendtgørelser, reglementer og administrativ praksis.
- I mange af lovene vedrørende erhvervslivets registrerings- og anmeldelsesforpligtelser overfor det offentlige foretages der imidlertid yderligere sondringer mellem en række forskellige former for selskaber og fællesskaber. Opdelingen gennemføres især, fordi der ved administrationen af de forskellige lovregler er behov for præcist at kunne fastslå de registrerede enheders hæftelses- og ansvarsforhold.
- De enkelte myndigheder og delregistre har ikke samme behov for opdelinger af enhederne på forskellige juridiske enhedsformer. Delregistre med et enkelt formål har således normalt et mindre opdelingsbehov end registre, der skal kunne dække et bredere felt.
- I det enkelte administrative register kan specielle enheder, mindre grupper af enheder og tvivlstilfælde henvises til en gruppe "andre enhedsformer". Sådanne enheder kan muligvis underkastes registreringsmæssig behandling i en særlig afdeling, der efterhånden kan fastlægge en for den pågældende forvaltningsgren hensigtsmæssig registreringspraksis.
- I et alment register kommer man muligvis også til at acceptere tvivlstilfælde som en speciel enhedsgruppe, men denne gruppe må begrænses mest muligt, da samarbejdet ellers ikke vil kunne fungere. Ved etableringen af et alment registreringssystem må man derfor ved opdelingen på enhedsformer gå ret dybt i detaljer, og der må lægges vægt på at foretage opdeling på alle de former, der

kan tænkes at blive behov for i registreringssamarbejdet.

På grundlag af en gennemgang af de enhedsformer, der anvendes i de forskellige registre, synes opremsningen af enhedsformer, der må kunne anvendes, i hvert fald at måtte omfatte:

1. Enkeltmandsvirksomheder	15. Kommanditselskaber
2. Ægtefælle i uskiftet bo	16. Partrederier
3. Umyndig	17. Andelsselskaber med personligt ansvar
k. Person under lavværgemål	18. Andelsselskaber med begrænset ansvar
5. Aktieselskaber	19. Andre foreninger
6. Aktieselskab under stiftelse	20. Selvejende institutioner
7. Aktieselskaber under likvidation	21. Dødsboer (gældsvedgåelse)
8. Aktieselskaber under konkurs	22. Dødsboer (gældsfragaelse)
9. Registrerede filialer af udenlandske aktieselskaber	23. Konkursboer (excl. aktieselskaber)
10. Registrerede forsikringsselskaber	2k. Andre udenlandske selskaber
11. Banker	25. Staten
12. Sparekasser	26. Amterne
13. Kredit- og hypotekforeninger (realkreditinstitutioner)	27. Kommunerne
14. Interessentskaber	28. Fremmede staters repræsentationer og internationale organisationer

Ved anmeldelse af andelsselskaber til kildeskattedirektoratets register over indeholdelsespligtige sondres der yderligere mellem brugsforeninger, indkøbsforeninger samt produktions- og salgsforeninger.

En nærmere beskrivelse af de enkelte organisationsformer samt oplysninger om, hvorledes enhederne indenfor den enkelte form behandles i de forskellige administrative registre, er indeholdt i rapportens bilag 1.

Det fremgår af denne beskrivelse, at selve enhedsidentifikationen, hvor enkeltpersoner driver erhverv eller optræder som arbejdsgivere, er forholdsvis ligetil. Dette beror især på, at de enkelte personer allerede gennem personregistreringen er optaget i et fuldstændigt registreringssystem. Hertil kommer, at fysiske personer normalt har fuld retsevne. D.v.s. at de generelt er omfattet af lovgivningen og f.eks. er fuldt ansvarlige overfor deres kreditorer. Alligevel må der, såfremt ansvarsforholdet skal fastslås - ved udformningen af

reglerne for registrering af enkeltmandsvirksomhederne - tages stilling til en række udviklede forhold. Dette beror bl.a. på, at grænsen mellem enkeltmandsvirksomhed og et fællesskab, der må betegnes som et selskab, ofte er uskarp, samt på, at der kan gælde specielle formueretlige aftaler og ordninger mellem ægtefæller. Endelig er nogle personer ikke myndige og derfor ikke ansvarlige efter de almindelige regler. En række spørgsmål må ligeledes afklares, førend reglerne for registrering af selskaber, fællesskaber og selvejende institutioner m.v. kan fastlægges. Dette beror på, at der her i landet er udstrakt frihed til at stifte sådanne juridiske enheder under forskellige former og med forskellige ansvars- og hæftelsesregler for enhederne eller deltagerne i fællesskabet.

I modsætning hertil anvender man i en række lande begrebet juridisk person om veldefinerede kategorier af selskaber og sammenlutninger. Alene disse accepteres som retsbærende fællesskaber m.v.

Betegnelsen juridisk person forekommer også i dansk lovgivning. Begrebet har imidlertid ingen retskildeværdi, og begrebet person kan i almindelighed ikke fortolkes som omfattende både fysiske og juridiske personer.

Manglen på klare lovregler om sammensatte selskaber, selvejende institutioner, foreninger m.v. og den måde, hvorpå de forskellige selskabsformer kan gå over i hinanden og kombineres, medfører, at der kun kan tillægges en opdeling af selskaber og institutioner efter organisationsform begrænset betydning for vurderingen af de reelle hæftelsesforhold.

De nævnte forhold er en af årsagerne til, at de forskellige administrative registre ikke registrerer og opdeler de forskellige former for selskaber og fællesskaber m.v. på helt samme måde.

Under hensyn til de forskellige hæftelsesformer kan der sondres mellem 1) aktieselskaber og andre selskaber, der er undergivet speciel lovgivning, 2) forskellige former for ansvarlige selskaber, d.v.s. selskaber hvor en eller flere af indehaverne hæfter personligt for selskabets gæld eller en part af denne, og 3) foreninger og selvejende institutioner.

Indenfor hver gruppe er der en række forskellige enhedsformer, som må kunne anvendes indenfor det almene registersamarbejde.

Samarbejdet forudsætter ligeledes, at der fastsættes detaljerede regler for behandlingen af boer, herunder såvel gældsvedgæ-

ses- som gældsfragåelsesboer og konkursboer.

For så vidt angår offentlige aktiviteter må staten, amterne og kommunerne udfra forvaltningsretlige synspunkter betragtes som ansvarsbærende **retssubjekter** og registreres som juridiske enheder.

Statens og kommunernes vidtspændende virksomhed må dog allerede af praktiske grunde opdeles på forskellig måde. I det almene registersamarbejde må der på tilsvarende måde arbejdes med forskellige statslige og kommunale enheder, selvom disse principielt kan sidestilles med delregistreringer af juridiske enheder.

Det må herved tages i betragtning, at de enkelte administrationsområder kan være mere eller mindre opdelte sagligt og/eller på lokale enheder. Der er ikke fastlagt almindelige regler for, hvornår en offentlig myndighed eller institution skal betragtes som selvstændig registreringsenhed, og ansvarsfordelingen indenfor den offentlige sektor er uklar. Usikkerheden med hensyn til de principper, der bør anvendes ved registreringen af offentlige institutioner, og fastlæggelsen af definitioner for sådanne enheder, er derfor særlig stor.

Ved opbygningen af det almene registers enhedsbestand må hovedsynspunktet være, at registret bør kunne betjene de forskellige administrative myndigheder på hensigtsmæssig måde. Udgangspunktet ved overvejelserne angående de enheder, der bør optages i det almene register som statslige, amtslige eller kommunale, må derfor være de opdelingskriterier, der lægges til grund ved registreringen af aktiviteterne i de eksisterende administrative registre.

Det må bemærkes, at der ved opdeling af virksomhederne ud fra det formelle hæftelsessynspunkt alene sker en gruppering og registrering af den virksomhed, der direkte udføres for statens regning af egentlige statsorganer. Dette aktivitetsområde er ikke sammenfaldende med, hvad der kunne sammenfattes under det meget uklare; begreb offentlige funktioner.

Sådanne funktioner udføres dels af stat, amt og kommune, dels af aktieselskaber, interessentskaber og selvejende institutioner, som helt eller delvis er oprettet og finansieret af det offentlige.

I selskaber og institutioner med "offentlige formål" optræder staten ofte sammen med amter, kommuner, andre offentligt ejede selskaber og private.

Ved opdelingen ud fra hæftelsessynspunktet henføres disse selskaber til de enhedskategorier, de formelt tilhører, det vil f.eks. sige interessentskaber, aktieselskaber, selvejende institutioner m.v., uanset det reelle ejerforhold og formål.

Retsstillingen for sådanne offentligt ejede selskaber synes imidlertid - uanset de formelle hæftelsesregler - ikke i alle tilfælde at være helt sammenfaldende med privatejede foretagenders retsstilling. Der er derfor muligvis i et erhvervsregister behov for at kunne udskille offentligt ejede fællesskaber med offentlige funktioner i en særlig gruppe. En nærmere undersøgelse af enhedsproblemerne indenfor den offentlige sektor er påkrævet.

Registrets bestand af juridiske grundenheder må som nævnt kunne dække samtlige registreringsforhold og må kunne fungere således, at dobbeltdækning undgås. En grundenhed må derfor i princippet ikke samtidig kunne figurere under forskellige organisationsformer i registret.

I en bestand af grundenheder som både indeholder enkeltmandsvirksomheder og interessentskaber, kan det dog forekomme, at samme person kan være personlig ansvarlig f.eks. både i enkeltmandsvirksomheder og i interessentskaber.

Identifikationen af enheder på grundlag af hæftelsen indebærer, at der i enheder med personligt ansvarlige deltagere sker en ændring af enhedens identitet ved enkelte medlemmers ud- eller indtræden. Sådanne ændringer burde principielt føre til, at den "gamle" enhed blev betragtet som ophørt og en ny oprettet. I nogle registre følges dette princip i tilfælde, hvor der er tale om få ansvarlige medlemmer, medens enhedernes identitet, hvor der er mange ansvarlige medlemmer, anses for uændret, uanset om der sker ændringer i medlemsbestanden.

I tilfælde hvor en enhed ændres fra en organisationsform til en anden, kan en ny enhed siges at være etableret indenfor registriersamarbejdet, medens den gamle enhed kan anses for ophørt. Dette er påkrævet i nogle tilfælde, men ikke i alle. I tilfælde hvor en enkeltmandsvirksomhed går konkurs, er det således nødvendigt, at der sker en adskillelse mellem fallenten og konkursboet, d.v.s. skyldnerens formueforpligtelser og rettigheder på tidspunktet for konkursdekretets afsigelse. Dette skyldes bl.a., at fallenten har ret til at begynde anden virksomhed under konkursen og uafhængig af denne.

Såfremt personnummeret anvendes til at identificere fysiske personer, der driver erhvervsvirksomhed, må boet betragtes som en ny selvstændig enhed med nyt virksomhedsnummer, medens fallenten kan begynde anden virksomhed under sit personnummer. Anvendes der derimod også for enkeltmandsvirksomheder en neutral **virksomheds-**nummerering, kan det overvejes, om konkursboet kan anses for identisk med den "gamle" virksomhed, og om denne kan overtages til afvikling under det "gamle" virksomhedsnummer.

Et aktieselskabs identitet som sådant er knyttet til registreringen i aktieselskabs-registeret. I tilfælde af, at selskabet breder i likvidation eller erklæres konkurs, ændres ledelsesforholdene, men selskabets hæftelsesgrundlag er uændret. Dette kan tale for, at selskabet i registreringsmæssig henseende anses for samme enhed. Et aktieselskab under stiftelse er principielt at betragte som et interessentskab, såfremt stiftelsen ikke resulterer i registrering i aktieselskabs-registeret. Da optagelse imidlertid er det normale, synes aktieselskabet under stiftelse at kunne identificeres med det registrerede selskab, der sædvanligvis godkender de dispositioner, der er truffet i stiftelsesperioden. Gennemførelse af et registersamarbejde mellem forskellige myndigheder kræver, at reglerne for behandlingen af enhederne nøje fastlægges.

3.3.2 Erhvervsregistrets bestand af juridiske enheder.

I kap. 3 afsnit 3.1 er der redegjort for en række forskellige former for juridiske enheder, som må akcepteres indenfor registersamarbejdet. Ved bestemmelsen af registrets enhedsbestand må det overvejes, dels hvorledes der kan opnås overblik over bestanden af enkelte enheder indenfor den enkelte enhedsform, dels hvorledes de for erhvervsregistreringen relevante enheder skal udskilles af de samlede bestande. Problemerne vil formentlig være forskellige for de forskellige enhedsformer.

For nogle arter af juridiske enheder er bestanden klart afgrænset og på forhånd opgjort. Dette gælder således for personer, der allerede er entydigt identificerede og registrerede i det centrale personregister. Det kan overvejes, om personnummeret direkte bør anvendes som identifikation for enkeltmandsvirksomhederne på samme måde, som det sker i Sverige. Uanset om dette findes hensigtsmæssigt, eller der ønskes en speciel nummerering af enkeltmandsvirksomhederne, må der imidlertid tages stilling til, hvilke enheder der skal medtages som enkeltmandsvirksomheder i erhvervs-

registret.

Ved vurderingen af dette spørgsmål må der lægges vægt på, at registersamarbejdet's hovedformål er at skabe mulighed for forenkling af den offentlige forvaltning, som arbejder med erhvervsdrivende enheder og arbejdsgivere i de administrative rutiner. Under hensyn hertil er den gruppe enheder, der kan optages i registret, foreslået begrænset til enheder, der i henhold til lov er berettiget eller forpligtet til registrering hos offentlige myndigheder og institutioner, og som herudover er selvstændigt erhvervsudøvende eller er arbejdsgivere.

Blandt de administrative registre findes den største bestand af erhvervsdrivende registerenheder i toldvæsenets virksomhedsregister, der registrerer alle momspligtige erhvervsdrivende. Denne bestand er dog ikke fuldstændig i forhold til begrebet erhvervsdrivende, fordi der findes en række erhverv, som er fritaget for moms. Kildeskattedirektoratets CIR-register omfatter arbejdsgivere og andre, som er pligtige at indeholde skat af A-indkomst. Afgrænsningen er af formel skatteteknisk art og kan ikke lægges til grund for afgrænsningen af arbejdsgiverbegrebet i et alment erhvervsregister. Det kan i denne forbindelse oplyses, at udbetaling af løn fra fremmede magters herværende diplomatiske repræsentationer, dagløn til værnepligtige samt løn til medhjælp i privat husholdning i almindelighed ikke betragtes som A-indkomst.

Betegnelser som arbejdsgiver, udøver af selvstændigt erhverv, erhvervsdrivende, næringsdrivende, anvendes i lovgivningen med forskelligt indhold. Ved opbygningen af enhedsbestanden vil det derfor næppe være hensigtsmæssigt at søge afgrænsningen af enhedsbestanden gennemført alene ved anvendelse af sådanne begreber. Der bør snarere på grundlag af en undersøgelse af registreringsformål og faktisk anvendte enheder i de forskellige registre søges bestemt en bestand, der tilfredsstillende så bredt et felt af forvaltningen som muligt. Uanset hvilken fremgangsmåde, der vælges ved afgrænsningen af enhedsbestanden, vil det være påkrævet, at registret til enhver tid har et præcist overblik over, hvilke enheder indenfor hver organisationsform der skal optages.

For enkeltmandsvirksomhederne, såvel som for andre organisationsformer, må de enheder, der aktuelt fungerer som arbejdsgive-

re og selvstændige erhvervsudøvere og som sådanne er optaget i andre offentlige registre, også optages i det centrale erhvervsregister. Imidlertid kan bestanden næppe begrænses til sådanne. Eksempelvis kan nævnes, at der ved udstedelsen af et næringsbrev etableres en næringsretlig adkomst for indehaveren. Denne adkomst består sædvanligvis, uanset om næringsbrevet aktuelt udnyttes ved næringsudøvelse. Udvalget er af den opfattelse, at erhvervsregistret må indrettes således, at også indehavere af ikke udnyttede næringsbreve kan optages i registret.

Det skønnes, at 80-85% af de enheder, der kan komme på tale som juridiske stamenheder indenfor erhvervsregistreringen, er enkeltmandsvirksomheder. Den næststørste gruppe af erhvervsdrivende juridiske enheder indenfor en enkelt af de nævnte organisationsformer er formentlig aktieselskaber. For sådanne gælder som noget helt specielt, at selve registreringen i aktieselskabsregisteret eller forsikringsregisteret er den retsstiftende kendsgerning, der etablerer selskabet som sådant. Hele den eksisterende bestand af aktieselskaber er derfor kortlagt og entydigt bestemt gennem registreringen i aktieselskabs- og forsikringsregistrene.

Spørgsmålet er imidlertid, om alle eksisterende aktieselskaber skal optages i erhvervsregistret. Der kan ved overvejelsen herom tages hensyn til, at aktieselskaber pr. definition er erhvervsdrivende. Hertil kommer, at selskaberne som sådanne kun kan udøve aktivitet gennem medhjælp, hvorfor de oftest umiddelbart vil komme til at fungere som registreringspligtige arbejdsgivere. På den anden side eksisterer der inaktive aktieselskaber, som hverken udøver erhverv eller er arbejdsgivere. Udvalget anser det for hensigtsmæssigt, at sådanne selskaber, der er optaget i aktieselskabsregisteret, må kunne optages i det centrale erhvervsregister.

For så vidt angår andre selskaber, fællesskaber, selvejende institutioner m.v., eksisterer der ikke en til person- og aktieselskabsregistreringen svarende kortlægning af hele enhedsbestanden. Da der som omtalt i kap. 3 afsnit 3.1 er meget let adgang til at oprette fællesskaber og institutioner, der kan fungere som juridiske enheder, vil det for nogle organisationsformer være overordentlig vanskeligt at fastslå, hvor mange enheder der overhovedet findes. Hertil kommer, at der i en række tilfælde foretages erhvervsmæssige registreringer på enhedernes initiativ og som en

ret for disse til at opnå adkomster, navnebeskyttelse m.v.

Sådanne registreringer kan eksempelvis foretages i foreningsregisteret, hvor også enheder, som hverken er erhvervsudøvende eller arbejdsgivere, kan optages.

Udvalget har på denne baggrund overvejet, om der ved opbygningen af det centrale registers bestand af juridiske enheder skal sigtes på en bestand bestående af:

1) alle personer som beskæftiger lønnet medhjælp eller som udøver selvstændigt erhverv, samt personer som på anden måde er omfattet af en næringsretlig registreringspligt eller ret overfor det offentlige,

2) alle andre juridiske enheder i form af selskaber, institutioner m.v.

En sådan målsætning ville sigte på en fuldstændig kortlægning af bestanden af juridiske enheder i form af fællesskaber, institutioner m.v.

Udvalget er af den opfattelse, at denne målsætning på grund af den lette adgang til at etablere fællesskaber som juridiske enheder ikke er realistisk. Udvalget har bl.a. derfor ved overvejelserne om registrets bestand af juridiske enheder drøftet mulighederne for visse begrænsninger. Registret kunne således begrænse enhedsbestanden til de enheder, som i henhold til lov har registreringspligt overfor det offentlige, samt enheder som ønsker at udnytte en i henhold til lov bestående ret til registrering hos offentlige myndigheder og institutioner.

Det forudsættes tillige, at de juridiske enheder, der optages, enten beskæftiger lønnet medhjælp eller udøver selvstændigt erhverv. For at undgå at afskære registret fra at optage andre juridiske enheder foreslås det, at den for registret, ansvarlige minister bemyndiges til at bestemme, at også andre juridiske enheder, som i henhold til lov er forpligtede eller berettigede til registrering hos det offentlige, kan optages.

Den gruppe af enheder, der forudses optaget efter ministerens specielle bestemmelse, antages talmæssigt at være lille. Gruppen kan eksempelvis omfatte de ovenfor omtalte inaktive aktieselskaber, inaktive næringsbreve og visse foreninger, som hverken beskæftiger lønnet medhjælp eller er erhvervsdrivende, men som f.eks. kan ønske sig optaget i foreningsregisteret for at opnå navnebeskyttelse.

Med henblik på at sikre, at registrets enhedsbestand så vidt muligt begrænses til arbejdsgivere og udøvere af selvstændigt er-

hverv, er ministerens adgang til at bestemme, at andre juridiske enheder kan optages, foreslået gjort betinget af, at der foreligger forslag eller indhentet indstilling om optagelsen fra erhvervsregisterrådet, jfr. kap.5 afsnit 2. Både ministeren og erhvervsregisterrådet forudsættes således at kunne tage initiativ til, at spørgsmålet om udvidelse af bestanden af juridiske enheder rejses. Beslutning om udvidelsen forudsættes derimod kun at kunne træffes med rådets indforståelse.

3.h Del- og fællesregistreringer.

Forudsætningen for at anvende de informationer, der indsamles om de juridiske enheder af de offentlige registre til flere forskellige administrative formål og indenfor forskellige administrationer er, at informationerne kan henføres til et enkelt sæt af "rendyrkede" juridiske grundenheder.

Dette indebærer ikke, at de juridiske grundenheder i alle tilfælde skal anvendes ved afgivelse af enhver oplysning til de offentlige registre. De grundenheder, der måtte anse det for praktisk, vil således kunne afgive oplysninger opdelt f.eks. på lokale virksomhedsafdelinger eller på filialer indenfor forskellige brancheområder. Ved registrering af oplysninger afgivet af andre end juridiske grundenheder, må der imidlertid kunne henvises fra de underenheder eller afdelingsenheder, der har afgivet oplysninger, og til den juridiske grundenhed.

De juridiske enheder skal heller ikke være afskåret fra som hidtil sammen med andre juridiske enheder at kunne afgive oplysninger under eet som fælles afregningsenheder. Sådanne afregningsenheder vil, om det anses for hensigtsmæssigt, også kunne omfatte dele af flere forskellige juridiske grundenheder. Del- og fællesregistreringen anvendes både i toldvæsenets VIRK-register, kildeskattedirektoratets CIR-register og ATP.

Baggrunden for at både del- og fællesregistreringerne accepteres i de forskellige administrative registre, er de lettelser, der kan opnås for de afregningspligtige, og administrationens kontrol. Ved godkendelsen af de specielle afregningsenheder er det eksempelvis af betydning, om afregningsenhederne fører selvstændigt bogholderi, om der er økonomisk fællesskab med hensyn til ejerforholdet mellem deltagerne i afregningsenheden eller om der er fællesskab med hensyn til lønningsbogholderiet.

Det centrale erhvervsregister forudsættes indrettet således,,

at enheder, der overfor de forskellige administrative myndigheder måtte ønske sig registreret på forskellig måde, optages således i registret, at de mindste registerenheder - udgørende dele af juridiske enheder - altid registreres som del af eller hørende linder samme juridiske stamenhed såsom enkeltmandsvirksomhed, selskab, forening eller lignende.

De problemer, der opstår i registreringsmæssig henseende som følge af fællesregistreringerne, må løses registreringsteknisk, eventuelt ved anvendelse af henvisninger til specielle arter af enheder.

3.5 Fysiske (lokale) enheder m.v.

Gennemgangen i kap. 3 afsnit 2 af de forskellige registreringsformål viser, at kravet om at kunne opdele virksomhedsenheder efter branche og beliggenhed ofte er baggrunden for registreringen, selvom registreringsforpligtelsen altid må være pålagt en juridisk retsbærende enhed.

Ved vurderingen af forholdet mellem den juridiske og fysiske (lokale) enhed må det fremhæves, at hæftelses- og ansvarsforholdene er de afgørende kendetegn ved identifikationen af den juridiske enhed. En juridisk enhed kan udvide sin aktivitet til nye brancher, åbne nye forretningssteder under nye navne -respektive afhænde sådanne - uden at enheden som sådan skifter identitet. Oplysninger om den juridiske enheds branchemæssige og geografiske struktur er derfor af samme karakter som oplysninger om antal beskæftigede, omsætning m.v. under enheden. Oplysningerne om den geografiske og branchemæssige struktur kunne derfor knyttes til de juridiske enheder på samme måde som andre informationer om disse enheder eller ved undernumre.

Der må imidlertid lægges vægt på, at den fysiske (lokale) virksomhed kan opretholdes som enhed i registret, uanset om ejerforholdet skifter. Endvidere må der tages hensyn til, at den offentlige virksomhedskontrol ofte har behov for at følge den fysiske enhed uanset ejerskifte.

Såfremt der blot anvendes undernumre ved identifikationen af den fysiske enhed, vil det være påkrævet, at det pålægges ejeren ved afmeldelse af en fysisk enhed at meddele, om den afmeldte enhed er totalt ophørt (fabrik nedrevet, maskiner skrottet), overtaget af ny ejer, opdelt mellem flere nye ejere, eller om lokalerne f.eks. er overtaget af ejendommens ejer, der i så fald vil kunne

registreres som ansvarlig.

Det vil derfor, hvor formålet med registreringen er at belyse forholdene i den lokale enhed, være hensigtsmæssigt, at registreringen af de juridiske og de lokale enheder foretages i to parallelle systemer, således at både den fysiske og juridiske enhed selvstændigt kan følges gennem tiden. Det må herved forudsættes, at registret opbygges således, at den fysiske (lokale) enhed over henvisninger kan sammenholdes med den for enheden ansvarsbærende juridiske enhed, samt at den juridiske enhed kan opdeles på de relevante lokale enheder, den hæfter for.

Ved opbygningen af det centrale erhvervsregisters bestand af lokale enheder, vil det bl.a. for at undgå dobbeltdækning være nødvendigt at arbejde med en bestand af godkendte og veldefinerede grundenheder, som er fuldstændig dækkende i forhold til registreringsformålet. Grundenhederne bør kunne opdeles eller samles i specielle kombinationer efter behov, på samme måde som de juridiske stamenheder kan del- og fællesregistreres. De specielle enheder må imidlertid præcist kunne knyttes til grundenhederne ved henvisninger.

En gennemgang af de forskellige registreringsbestemmelser og registre viser, at der er store forskelle med hensyn til såvel behovet for geografiske og branchemæssige enhedsopdelinger som de kriterier, der lægges til grund ved opdelingerne. Det vil derfor være vanskeligt på forhånd at finde frem til fælles grundlæggende identifikationskendetegn for sådanne enheder svarende til hæftelsesforholdene for den juridiske enhed.

For identifikationen af den fysiske (lokale) enhed i betydningen fortsat eksistens kan kendetegn som navn, adresse, aktivitetens lokale placering, brancheforhold, formål, ejerforhold og personalebestand være af betydning. I visse tilfælde er identiteten som fysisk (lokal) enhed knyttet til et enkelt kendetegn, f.eks. beliggenheden, således at flytning medfører, at enhedens identitet ændres, medens ændring af andre kendetegn er uden betydning. I andre tilfælde kan både beliggenhed og flere andre kendetegn ændres, uden at virksomhedens identitet som fysisk (lokal) enhed ændres.

Til brug ved opbygningen af registreringssystemet for de fysiske (lokale) enheder er der behov for en detaljeret kortlægning af de enkelte administrationers behov for lokale enheder og de kriterier, der anvendes ved enhedsopdelingen, det være sig geografiske eller branchemæssige. Ved kortlægningen er det påkrævet, at **ind-**

holdet af de begreber, der anvendes ved erhvervsopdelingen i de forskellige registre, herunder begreber som bunden næring, handel, byggevirksomhed, byerhverv, momsfri virksomhed, er nøje belyst.

Da der er store forskelle med hensyn til de krav om enhedsopdelingen, der stilles fra forskellig side, vil det være påkrævet, at registret kan arbejde med flere enhedsniveauer. Kortlægningen må derfor formentlig især danne grundlag for udarbejdelsen af et henvisningssystem, der kan henføre de forskellige specielle enheder til registrets bestand af fysiske lokale enheder.

Ved fastlæggelsen af de fysiske enheder må der med henblik på opnåelse af et systematisk sammenhængende system bygges på enkle hovedsynspunkter. Danmarks Statistik har til brug for statistikindsamlingen opbygget et sådant erhvervsregistreringssystem og har herved taget hensyn til behovet for at kunne arbejde med almindeligt anvendte opdelingskriterier og vedtagne internationale erhvervsnomenklaturer. Der benyttes en opdeling på såvel juridiske enheder som lokaløkonomiske enheder. Den lokaløkonomiske enhed defineres som en selvstændig produktions- eller forretningsenhed omfattende aktiviteten på et enkelt sted (fabrik, værksted, butik, varehus, landbrug) under samme ejer. De juridiske enheder anvendes som spørgeenheder, men også - f.eks. i regnskabsstatistik - som statistiske enheder.

Ved afgrænsningen af den lokaløkonomiske enhed tages hensyn til, at aktiviteten foregår på eller er knyttet til en snævrere geografisk lokalitet. Den lokale enhed er f.eks. malerværkstedet og vognmandsforretningen, uanset at malerne udfører en del af deres arbejde udenfor værkstedet, og vognmanden næsten helt udøver sin aktivitet borte fra forretningsstedet.

De stigende krav om mere detaljerede statistiske opdelinger på geografiske områder har dog medført, at arbejdssteder, som ikke kan siges at udgøre selvstændige bedriftsenheder, men som beliggenhedsmæssigt er adskilt fra de lokaløkonomiske enheder, har måttet udskilles som særlige hjælpeenheder.

Foruden de juridiske enheders opdeling på lokaløkonomiske enheder og hjælpeenheder lægges der vægt på aktiviteternes opdeling på brancher. Et fabriksanlæg, der indenfor samme lokalitet f.eks. omfatter både sæbefabrik og margarinefabrik, registreres således - såfremt der er tale om produktion af et vist omfang - som to for-

skellige lokaløkonomiske virksomheder, uanset om aktiviteten hører under samme ejer og udøves indenfor samme bygningskompleks.

Opdelingen på brancheenheder foretages kun, såfremt der er tale om produktioner af forskellig karakter og aktiviteter af et vist omfang. Endvidere lægges der vægt på, at der er mulighed for regnskabsmæssig opdeling. En bager, der både driver bageri og bageriudsalg eller en urmager, der både sælger og reparerer ure, betragtes således normalt ikke som to selvstændige enheder, fordi disse aktiviteter i mindre forretninger ikke opdeles regnskabsmæssigt.

I sådanne tilfælde og i tilfælde, hvor en virksomhed fremstiller en række forskellige varer indenfor forskellige brancher, markeres det i Danmarks Statistik alene ved en angivelse af biaktiviteterne.

Med henblik på en forbedring af muligheden for international udveksling af erhvervsmæssige oplysninger er der i De forenede Nationer arbejdet på international harmonisering af statistikenhederne, herunder er det anbefalet, at der anvendes både juridiske og fysiske (lokaløkonomiske) virksomhedsenheder.

I den af FN's Statistical Commission vedtagne erhvervsnomenklatur, "International Standard Industrial Classification of All Economic Activities (iSIC)", er der som lokale enhedskategorier anbefalet følgende:

Establishment	= aktivitet under en enkelt ejer på et enkelt sted (butik, varehus, fabrik, værksted) og inden for en enkelt branche
Kind-of-activity unit	= lokaløkonomiske enheder inden for samme branche og under samme ejer
Technical unit	= den del af en bedriftsenhed, som forestår fremstillingen af den enkelte vare eller tjenesteydelse, som indgår i virksomhedens produktionsprogram eller sortiment, d.v.s. en enhed, som i hovedsagen udfører een slags økonomisk virksomhed inden for et lokalt afgrænset område.

Ancillary unit = hjælpeenhed, som ikke udfører selvstændig produktion, men som hovedsagelig betjener en overordnet enhed (kontor, lager, garage)

Denne nomenklatur er af Danmarks Statistik suppleret under hensyn til behovet for brancheopdelinger her i landet, men således at den danske opdeling stort set svarer til FN's. Den danske opdeling indeholder 500 - 600 brancher i det mest detaljerede niveau. Brancherne er i forskellige niveauer samlet til erhvervsgrupper.

FN's Statistical Commission har godkendt en revideret version af ISIC, der med sit detaljerede indhold forelå i sommeren 1971.

Danmarks Statistik har på grundlag af denne påbegyndt en revision af den danske branchefortegnelse. Der vil herved blive taget hensyn til krav, der stilles i fællesmarkedet.

De geografiske og branchemæssige opdelinger, der således er foretaget i Danmarks Statistiks erhvervsregistrering, er ret dybtgående, og systemet er opbygget således, at opdelinger kan foretages efter behov.

Udvalget forudsætter, at de ret komplicerede problemer, der kan opstå i forbindelse med tilrettelæggelsen af den registreringsmæssige behandling af de fysiske enheder, løses i det tekniske plan. I skitsen til lov om et centralt erhvervsregister foreslås en bestemmelse om, at filialer eller afdelinger, som hører under registrets juridiske stamenheder, og for hvilke der i medfør af lov er registreringspligt eller -ret, optages i registret.

3.6 Resumé af kap. 3.

En afgørende forudsætning for at opnå en forenkling af den offentlige erhvervsregistrering er, at der indenfor en række administrationer kan anvendes samme registerenheder, d.v.s. samme enhedsdefinitioner og tildels samme enkeltenheder. Enhederne må kunne systematiseres i sammenhængende enhedsbestande, og der må kunne opstilles enhedsfortegnelser, som er fuldstændige i forhold til erhvervsregistreringens formål. Samtidig må det sikres, at dobbeltdækning af relevante forhold ikke forekommer. En gennemgang af de forskellige registre og registreringsformål viser,

at der indenfor administrationen stort set anvendes samme enhedskategorier, og at mange enkeltenheder "går igen" i de forskellige registre. Enhedsdefinitioner og praksis ved behandlingen af enhederne er dog ikke ganske ens. Der forestår derfor et omfattende hartnoniseringsarbejde, førend registrenes enhedsbestande umiddelbart kan anvendes sammen.

Et videregående samarbejde om den offentlige erhvervsregistrering må baseres på godkendte bestande cif såvel juridiske som fysiske stamenheder. De to kategorier af enheder udgør to principielt forskellige systemer. Dette indebærer ikke, at der ikke er forbindelse mellem juridiske og fysiske enheder. Det er således altid en juridisk enhed, som ejer den fysiske enhed. Det er for varetagelsen af erhvervsregistreringens opgaver nødvendigt, at der er henvisningsmuligheder mellem den juridiske og de under denne hørende fysiske enheder og omvendt.

De juridiske enheder, der efter dansk ret kan fungere som erhvervsdrivende og arbejdsgivere, kan være organiseret på mange forskellige måder, f.eks. som enkeltmandsvirksomheder, selskaber, institutioner m.v. De kendetegn og retsregler, der gælder for de forskellige ejerformer eller organisationsformer, er ikke ens.

Det er påkrævet, at alle de ejerformer, hvorunder juridiske registerenheder kan forekomme, opregnes og analyseres, jfr. bilag 1, der indeholder en sådan analyse. For hver ejerform må der under hensyn til de administrative behov fastlægges regler for den registreringsmæssige behandling af enkeltenhederne. Endvidere må der tages stilling til, om registret skal optage alle eller blot visse grupper af den enhedsbestand, der henhører under en bestemt organisationsform.

For at registret kan dække enhedsbehovet hos de forskellige myndigheder, der foretager erhvervsregistrering, vil det være nødvendigt, at registret indrettes således, at det omfatter såvel arbejdsgivere som udøvere af selvstændigt erhverv. Herudover vil der være behov for at optage også andre enheder. Eksempelvis kan nævnes inaktive aktieselskaber og næringsadkomster, som ikke aktuelt udnyttes. Det er påkrævet, at der for hver enkelt organisationsform fastlægges regler om afgrænsning af registrets enhedsbestand.

En del administrationer anvender specielle del- og fællesregistreringer som afregningsenheder m.v., sådanne må fortsat

akcepteres under forudsætning af, at der kan etableres henvisningsmuligheder til registrets godkendte stamenheder.

På samme måde som for juridiske enheder må der for fysiske enheder tages stilling til, hvilke af de forskellige enhedsformer og enhedsbestande der skal optages i registret, for fuldstændigt at dække registreringsformålene uden dobbeltdækning.

Problemerne i forbindelse med den detaljerede planlægning af enhedsbestandene må løses i det tekniske plan. Det anses dog for påkrævet, at registrets adgang til at optage erhvervsdrivende enheder begrænses til sådanne, der i henhold til lov er registreringspligtige samt enheder, der har ret til og som ønsker sig registreret.

Kap. k. Indholdet i et alment erhvervsregister.

k.1 Indledning.

I kap. 1 er begrebet register omtalt. Der er peget på, at betegnelsen dels kan dække selve fortegnelsen over de enheder, som ønskes registreret, herunder et sæt oplysninger til identifikation af enhederne, dels forskellige yderligere oplysninger om enhederne. De indholdskrav, der må stilles af hensyn til identifikationen af enhederne i fortegnelsen, er mindstekrav for et centralt erhvervsregister.

Det sæt af data, som således må optages i registret med henblik på identifikationen af enhederne og kommunikationen med disse, vil i princippet fremtræde som et navne- og adresseregister suppleret med enkelte oplysninger, som er nødvendige for en entydig bestemmelse af enhederne. Disse oplysninger, der nøje må præciseres, omtales nedenfor i afsnit 2.

Når enhedsfortegnelsen er opstillet, kan det overvejes, om det centrale erhvervsregister også bør optage andre informationer end de egentlige identifikations- og kommunikationsoplysninger. Dette spørgsmål omtales nedenfor i afsnit 3.

Ved etableringen af et alment erhvervsregister ændres mulighederne for at overføre og anvende de indsamlede oplysninger. De problemer, der opstår i denne forbindelse, herunder muligheden for at fastsætte regler for videregivelsen af de enkelte arter af informationer dels til offentlige myndigheder og institutioner, dels til private, omtales nedenfor i afsnit 4. I afsnit 5 behandles mulighederne for at arbejde med et erhvervsregister med et begrænset dataindhold og begrænsede formål. Endelig indeholder afsnit 6 et resumé af hele kapitel k.

4.2 Indholdskravet til et navne- og adresseregister.

Et navne- og adresseregister over erhvervsdrivende og arbejdsgivere til brug for den offentlige forvaltning må om den enkelte juridiske stamenhed og om den lokale enhed indeholde oplysninger, som er nødvendige for en præcis afgrænsning og bestemmelse af enheden. Endvidere må der registreres oplysninger, som er nødvendige for de offentlige myndigheders kommunikation med og om enhederne. De oplysninger, der bør registreres med henblik på de nævnte formål, omfatter efter udvalgets mening:

1. navn/firma
2. adresse, beliggenhed (telefonnr., gironr.)

3. art, herunder enhedskategori samt oplysninger om enhedens branchemæssige forhold
- k. ejer og ejerform
5. registernummer i det almene register samt registernumre og former, hvorunder enheden eller dele af denne er optaget i andre offentlige registre, eventuelt i en overgangsperiode.

Et centralt erhvervsregister må indrettes således, at de ønsker, f.eks. med hensyn til adresseoplysninger eller brancheoplysninger m.v., som de forskellige administrationer eller virksomheder stiller, så vidt muligt kan opfyldes. Imidlertid vil mulighederne for at gennemføre afgørende forenklinger afhænge af, om myndigheder og virksomheder er indstillet på at tilpasse sig visse hovedsynspunkter. Nedenfor omtales de nævnte informationsarter.

4.2.1 Navnet, (firmaet).

Navnet er hidtil benyttet som et meget vigtigt kendetegn ved de offentlige myndigheders identifikation af og kommunikation med de erhvervsdrivende enheder. Forudsætningen for, at navnet kan muliggøre en præcis identifikation, er, at flere enheder ikke bærer samme navn, samt at navnet principielt dækker alle enhedens retsforhold i egenskab af selvstændig erhvervsdrivende eller arbejdsgiver. En juridisk enhed, som driver flere forretninger, fabrikker, landbrug m.v., må således dække samtlige de lokale enheder, der hører under virksomhedens ansvarsområde. De enkelte dele af virksomheden må ikke optræde under forskellige navne, uden at der samtidig henvises til den juridiske stamenhed.

Aktieselskabernes navne opfylder dette krav, idet registreringen af selskabet og dets navn i aktieselskabs-registeret eller forsikrings-registeret er den retsstiftende kendsgerning, der etablerer enheden som sådan. Ved registreringen i aktieselskabs-registeret eller forsikrings-registeret er kriteriet, at nye selskabers navne kan adskilles fra allerede registrerede selskabers.

Aktieselskabet har i henhold til aktieselskabs-registerets praksis adgang til at føre et eller flere bifirmaer, d.v.s. supplerende navne. Dette kan være hensigtsmæssigt for selskaber, der arbejder i udlandet, eller som har overtaget en anden virksomhed, til hvis navn der er knyttet good-will. Navnet på bifirmaer under aktieselskaber kan dog kun benyttes med tilføjelse af aktieselskabets navn (hovedfirtna). Om bifirma skal der ske særskilt anmeldelse til aktieselskabs-registeret.

Til registreringen i forenings-registeret er der ligesom til aktieselskabsregistreringen knyttet en navnebeskyttelse, som kan tjene identifikationsformål.

I enkeltmandsvirksomheden er indehaveren personlig fuldt ansvarlig for aktiviteten. Identifikation alene ved hjælp af personnavnet er imidlertid usikker, fordi risikoen for forveksling af personer med ens navne er overordentlig stor i registre omfattende mange navne. Efter gennemførelsen af personnummereringen giver indehavernavnet samt personnummer derimod en præcis identifikation af enkeltmandsvirksomheden.

For interessentskaber kan der opstå tvivl med hensyn til navnets betydning, fordi interessentskabet kun i visse henseender betragtes som en selvstændig enhed, medens de deltagende interessenter altid er direkte ansvarlige.

Ved vurderingen af navnet som redskab ved identifikationen af de erhvervsdrivende virksomheder må hensyn tages til, at virksomhederne - når bortses fra aktieselskaberne - kan drives under specielle firmanavne, som ikke præcist angiver ejerforholdet. Bestemmelserne om firma, d.v.s. det navn, hvorunder forretningen drives, findes i firmaloven. Denne lov indeholder en række regler, som har til formål dels at give den erhvervsdrivende eneret til det firmanavn, som anmeldes til og registreres i handelsregistrene, dels at gøre firmanavnet til et redskab for identifikationen af virksomheden, herunder klarlæggelsen af indehaverforholdet. Det kræves således, at enkeltmandsfirma for at kunne optages i firmaregistret skal indeholde indehaverens navn, samt at det ansvarlige selskabs firma - når ikke alle deltagernes navne er optaget heri - skal indeholde mindst én deltagers navn samt et tillæg, der antyder selskabsforholdet.

Enkeltmandsvirksomheder er imidlertid kun i visse tilfælde pligtige til at lade sig optage i firmaregistret og vil derfor kunne drive erhvervsmæssig aktivitet under navne, som ikke angiver ejerforholdet, og som ikke giver mulighed for en præcis identifikation.

I betænkning nr. 613 afgivet af handelsministeriets firmalovudvalg i 1971 foreslås som nævnt foran i kap. 1 afsnit 2.2 en række ændringer, der såfremt de gennemføres, vil medføre, at firmaet bliver endnu mindre egnet som redskab for umiddelbar identifikation af virksomhederne. Det foreslås, at firmabegrebet defineres

som "et navn, hvorunder erhvervsdrivende udøver deres virksomhed eller en del af denne, og som anvendes ved underskrift herfor". Det anføres, at den gældende firmalovs vigtigste opgave tidligere var at udpege den næringsdrivende som virksomhedens indehaver. Dette hensyn er imidlertid efter firmalovudvalgets opfattelse efterhånden trængt i baggrunden, og firmanavnet bør nu opfattes som et kommercielt kendetegn. I betænkningen anføres: "I masseproduktionens og massevarernes tidsalder er den good-will, virksomheden som sådan nyder, mere afgørende for varens afsætning end kendskabet til virksomhedens indehaver. I de tilfælde, hvor indehaverforholdet ønskes oplyst, benyttes nu andre kilder, såsom offentlige registre, oplysningsbureauer m.v."

Det anføres endvidere, at firmaet, selv under den nugældende firmalovs strenge overdragelsesregler, kun er en pålidelig kilde til oplysning om indehaverforholdet, når virksomheden er nystiftet.

Der henvises i denne forbindelse bl.a. til, at den gældende firmalovs § 11 og § 12 åbner adgang til at bibeholde firmaet uændret i visse tilfælde af ejerskifte.

Såfremt firmalovudvalgets forslag gennemføres, vil såvel personer som fællesskaber få mulighed for at føre et eller flere realfirmaer, d.v.s. firmanavne, som ikke angiver ejerforholdet. Endvidere vil flere firmaer kunne anvendes for samme virksomhed.

De gældende regler indebærer, at der - når bortses fra aktieselskaber - i en række tilfælde, hvor en juridisk enhed driver erhverv under forskellige navne, kan opstå tvivl om, hvilke aktiviteter og retsforhold hvert enkelt af navnene dækker, og om hvilke aktiviteter en henvendelse til virksomheden omfatter. Denne usikkerhed vil blive forøget, såfremt de principper, der lægges til grund i udkastet til ny firmalov, gennemføres. Det bemærkes, at der i forbindelse med firmaregistreringen - som foreslås centraliseret - forudsættes gennemført en identifikation af de enheder, der anmelder firmaet som ejer.

På denne baggrund forekommer der at være et stigende behov for gennem oprettelsen af et centralt erhvervsregister at få fastlagt generelle principper, som kan sikre en entydig identifikation af de erhvervsdrivende enheder. Ved denne identifikation må firmaet fortsat anses for et hjælpemiddel. Det er påkrævet, at der i de tilfælde, hvor der af en næringsdrivende anvendes flere firmaer, sker en registrering af samtlige firmaer i det centrale register,

samt at det i registret markeres, at de forskellige navne kan anvendes jævnsides af samme enhed.

k.2 .2 Adresser, beliggenhed m.v.

Det forudsættes i kap. 2, at en af det centrale erhvervsregisters betydningsfulde funktioner bliver udskrivning af navne og adresser på forskellige grupper af erhvervsdrivende enheder til myndigheder og delregistre.

Ved fastlæggelsen af disse adresseoplysninger må hensyn tages til, at der for nogle virksomheder er sammenfaldende adresser for virksomhedens indehaver, virksomhedens administrationskontor og øvrige aktiviteter, medens der for andre virksomheder er forskellige adresser. Nogle virksomheder udøver aktivitet på mange forskellige geografiske lokaliteter og anvender disse adresser i flæng, Herudover anvendes i visse situationer sagførere, revisor eller postboks som forsendelsesadresse.

Den hidtil gældende ukoordinerede registrering af erhvervsdrivende overfor det offentlige indebærer, at det offentlige ved kommunikation med samme registreringsenhed ofte anvender mange forskellige af de mulige forsendelsesadresser. Det er næppe hensigtsmæssigt på forhånd i detaljer at tage stilling til, hvilke principper det almene register skal lægge til grund ved registreringen af adresseinformationer. Ved opbygningen af registret må der imidlertid fastlægges regler for, hvilke af de mulige forsendelsesadresser, der skal anvendes i registret, samt hvilken procedure der skal lægges til grund ved adressernes ajourføring.

Det centrale erhvervsregister bør opfattes som et tilbud både til de forskellige offentlige myndigheder og til de registreringspligtige om forenkling gennem harmonisering. Oprettelsen af registret vil ikke afskære enkelte myndigheder eller virksomheder fra at anvende særlige forsendelsesadresser, men det vil næppe være hensigtsmæssigt at udvide indholdet i det centrale register væsentligt for at kunne opfylde meget specielle ønsker med hensyn til forsendelsesadresser. For den enkelte juridiske enhed må registret imidlertid indeholde ajourførte oplysninger, som er tilstrækkelige til at sikre en retslig bindende kommunikation med enheden.

Et centralt erhvervsregister, der må forudsættes at skulle kunne betjene en række administrationer med fortegnelser og adresselister over forskellige kategorier af erhvervsdrivende, må for-

ventes ofte at ville få behov for at udtrække oplysninger vedrørende grupper af virksomheder hjemmehørende eller beliggende indenfor bestemte geografiske områder. Sådanne opdelinger kan være aktuelle for både juridiske og fysiske enheder. Identitetsoplysningerne for enhederne bør derfor muligvis opbygges således, at registret umiddelbart kan foretage udtræk af enhederne opdelt på f.eks. kommuner, arbejdstilsynsområder m.v. Myndighederne må fra registret tillige kunne trække oplysninger om registreringsenhedernes telefonnumre og gironumre.

Registret må endvidere indeholde henvisningsmuligheder mellem den juridiske enhed og den til denne knyttede fysiske enhed og omvendt. For filialer af udenlandske virksomheder bør der formentlig i registret optages oplysninger om modervirksomhedernes hjemland og adresse.

4.2.3 Art, herunder enhedskategori samt oplysninger om branche.

Enhederne i erhvervsregistret omfatter juridiske stamenheder, såsom enkeltmandsvirksomheder, ansvarlige selskaber, aktieselskaber, selvejende institutioner m.v. samt lokale fysiske enheder, såsom fabrikker, filialer, kontorer, værksteder m.v. De to kategorier udgør to forskellige enhedssystemer, men den fysiske enhed hører principielt altid under en juridisk enhed. I registret må det markeres, hvilken art af enhed, juridisk eller fysisk, der er tale om. Registret må opbygges således, at der er mulighed for at konstatere, hvilken juridisk enhed en bestemt fysisk enhed hører under, og hvilke fysiske enheder, der er knyttet til en bestemt juridisk enhed. Som nævnt i kap. 3 er det bl.a. derfor nødvendigt, at specielle registerenheder optages således i det almene register, at de mindste enheder - udgørende dele i stamenheder - altid kan registreres som hørende under samme stamenhed.

De branchemæssige forhold er i mange tilfælde selve baggrunden for registreringsforpligtelsen overfor det offentlige, f.eks. hvor der er tale om næringsadkomster indenfor bestemte næringer eller kontrol med bestemte produktioner. Uanset dette antages det ikke, at registret skal kunne arbejde med en speciel og "ren" opdeling af enhederne på brancher parallel med opdelingen på juridiske og lokale enheder. I denne forbindelse er det af betydning, at mange virksomheder eller juridiske personer driver virksomhed indenfor en række forskellige brancher. I sådanne tilfælde ville en opdeling forudsætte, at betydningen af aktiviteten indenfor de

enkelte brancher var oplyst.

Danmarks Statistik foretager som omtalt i kap. 3 afsnit 5 en branchemæssig placering af de enkelte erhvervsdrivende enheder, der optages i Danmarks Statistiks erhvervsregister, d.v.s. både rnomsenheder og enheder i kildeskattedirektoratets CIR-register. Der benyttes herved en af Danmarks Statistik foretaget bearbejdelse af FN¹s branchekode ISIC. Denne brancheopdeling bør være normgivende for de brancheopdelinger, der anvendes af den offentlige forvaltning. Det forudsættes, at en række problemer i forbindelse med brancheplaceringen af enhederne i et alment erhvervsregister vil kunne løses i et snævert samarbejde mellem det almene register og Danmarks Statistik.

Brancheplaceringen af de erhvervsdrivende enheder i Danmarks Statistiks register foretages på grundlag af det i institutionen foreliggende materiale, herunder oplysninger om den branchemæssige fordeling af værditilvækst, arbejdskraft og omsætning indenfor den enkelte enhed. Det materiale, der anvendes, er i vidt omfang klausuleret til statistisk brug og undtaget bestemmelserne om offentlighed i forvaltningen. Enheder, der udøver flere aktiviteter, henføres under den branche, der efter de seneste oplysninger er enhedens hovedaktivitet. Udover hovedbranchen anføres 1-3 bi-brancher for enheder, der udøver flere aktiviteter. Bibrancherne opstilles efter den betydning, de har for den pågældende virksomhed.

4.2.4 Ejer og ejerform.

Opdelingskriteriet for de juridiske enheder er som omtalt i kap. 3 hæftelses- og ansvarsforholdene.

For at muliggøre en afgrænsning af registrets bestand af juridiske enheder og en karakteristik af den enkelte enhed er der behov for en opdeling af de juridiske enheder på de forskellige forekommende ejer- eller organisationsformer og en præcis definition af de enkelte former. Registrets enhedsfortegnelse må for hver enkelt juridisk enhed indeholde oplysninger om, hvilken ejerform der er tale om. De former, hvorunder de juridiske enheder kan forekomme, er omtalt i bilag 1.

For så vidt angår enkeltmandsvirksomheder og ansvarlige selskaber er det ikke virksomheden eller selskabet, men henholdsvis ejeren og de ansvarlige deltagere, der hæfter. For at belyse sådanne enheders hæftelsesforhold på en måde, der dækker administra-

tionernes behov, er det nødvendigt at registrere enkeltmandsvirksomhedens ejer og de ansvarlige deltagere i interessentskaber, kommanditselskaber t.n.v. Derimod er det ikke påkrævet at optage oplysninger om aktionærerne i registrerede aktieselskaber, idet selskabet hæfter. På samme måde hæfter den selvejende institution og konkursboet.

For så vidt angår den lokale fysiske enhed, må registret indeholde oplysning om den juridisk ansvarlige ejer, uanset om denne er en person eller f.eks. et aktieselskab.

Som omtalt i kap. 1 kan det skønnes, at 80 - 85% af de juridiske enheder, der vil forekomme i et centralt erhvervsregister, vil være enkeltmandsvirksomheder. Hertil kommer et betydeligt antal ansvarlige selskaber. Disse virksomheder må i erhvervsregistret delvis identificeres ved hjælp af oplysninger om de personlige indehavere. Der vil derfor i erhvervsregistret blive brug for et meget betydeligt antal personidentifikationer. Udvalget har ikke taget stilling til, om personnummeret eventuelt kan anvendes som identifikationsnummer for enkeltmandsvirksomheder.

4.2.5 Registreringsnummer i det centrale erhvervsregister samt registernumre og former, hvorunder enheden eller dele af denne er optaget i andre offentlige registre.

Registrets bestand af juridiske stamenheder må være fuldstændig i forhold til registerformålene. Enhedsbestanden må opbygges således, at dobbeltdækning af relevante registreringsforhold kan undgås, og enheden må ved hjælp af den præcise identifikation og et entydigt registreringsnummer indplaceres i et sammenhængende system. På samme måde må registrets bestande af fysiske (lokale) enheder identificeres indenfor sammenhængende systemer.

Registreringsnummeret må principielt følge den erhvervsdrivende enhed i hele dennes levetid og må under hensyn til, at registret kan blive stillet overfor krav om at kunne foretage historiske analyser også reserveres for enheden, efter at dennes virksomhed er ophørt.

De af det centrale erhvervsregister fastlagte identifikationsnumre bør, når enhedsfortegnelsen er opstillet, anvendes ved det offentliges kommunikation med og om enhederne.

I kap. 5 omtales identifikationsnummeret. Det er betydningsfuldt, at dette ikke indeholder kendetegn, som ændres, uden at også enheden som sådan skifter identitet.

I en overgangsperiode må der foruden det almene registers nummersystem forudsættes opretholdt andre nummersystemer for de erhvervsdrivende. Det almene register må derfor for at kunne fungere indeholde et system af henvisninger, der muliggør kommunikation om de forskellige enheder og mellem det centrale register og de forskellige administrative registre. Når der efterhånden er gennemført en harmonisering af nummersystemerne og enhedsdefinitionerne, vil antallet af henvisningskoder kunne reduceres.

4.2.6 Andre identifikationsoplysninger.

Udvalget har lagt vægt på at begrænse mængden af oplysningsarter, som anvendes ved identifikationen af enhederne, mest muligt. Hovedsynspunktet har været, at alle identifikationsoplysningerne må kunne videregives til brug for andre offentlige myndigheder.

Udvalget har drøftet, om det vil være hensigtsmæssigt ved identifikationen at medtage oplysninger, der nærmere kan klassificere den enkelte enhed. Eksempelvis kunne tænkes, at en karakterisering af enhederne efter antal beskæftigede eller totale omsætning udfra en med passende intervaller opstillet skala, ville være til nytte for administrationerne og tilfredsstille diskretionshensynet. Ved grupperingen kunne der for yderligere at tilgodese diskretionshensynet eventuelt tages hensyn også til strukturforholdene indenfor den enkelte branche.

4.3 Registrets øvrige informationsindhold.

Oversigten i kap. 1 viser, at det offentlige til brug for gennemførelsen af de enkelte administrative opgaver indsamler overordentlig mange og forskelligartede oplysninger om erhvervsdrivende. Nogle arter af oplysninger indsamles om et meget stort antal erhvervsdrivende enheder, medens andre blot indsamles fra en begrænset kreds af virksomheder. Visse arter af oplysninger anvendes og indsamles parallelt af flere forskellige myndigheder, medens andre kun er af interesse for enkelte myndigheder. Nogle oplysninger, der allerede er registreret af én myndighed, vil kunne anvendes af andre administrationer, der for øjeblikket ikke selv har indsamlet sådanne. En del oplysninger er i henhold til lov offentligt tilgængelige, andre er kun tilgængelige for den offentlige for-

valtning. Endelig forekommer der oplysninger, som alene må anvendes til bestemte formål og indenfor bestemte forvaltningsgrene.

Ved overvejelse af spørgsmålet om, hvor vidtgående en centralisering der bør tilstræbes for informationsindsamlingen og fastlæggelsen af registerindholdet, er det væsentligt at sikre, at den offentlige erhvervsregistrering både tider og efter omlægningen kan opfylde sine opgaver som grundlag for en række administrative processer, herunder f.eks. opgaver indenfor oppebørselsadministrationen samt funktioner i forbindelse med kontrolordninger og adkomstordninger.

I denne forbindelse er det betydningsfuldt, at der i mange tilfælde forud for den registrering, der sætter den administrative proces i gang, må gå en kvalificeret sagsbehandling med det formål at fastslå, om lovgivningens krav til registreringen er opfyldt. Det vil næppe være muligt at samle den administrative sagskundskab, der er nødvendig i denne forbindelse, hos en enkelt instans. Det vil i øvrigt næppe, såfremt der kræves overskuelighed, være økonomisk eller hensigtsmæssigt at opsamle en mængde forskelligeartede oplysninger om mindre grupper af virksomheder i et enkelt stort register.

Harmoniseringen af de enhedsdefinitioner, der anvendes indenfor den offentlige forvaltnings erhvervsregistrering, vil give øgede muligheder for at overføre oplysninger mellem forskellige administrationsområder. Den enkelte information kan derfor finde anvendelse indenfor et langt større område og til flere formål end førhen. Dette indebærer stigende behov for fastlæggelsen af mere generelle regler for videregivelse af oplysninger. I denne forbindelse er der behov for en generel afvejning af den betydning, der skal tillægges bl.a. diskretionshensynet, hensynet til den korrekte gennemførelse af de administrative opgaver, økonomiske hensyn og hensynet til nedbringelse af administrationsomkostningerne, samt hensynet til offentlighed i forvaltningen. Bl.a. for at opnå størst mulig sikkerhed ved denne afvejning har udvalget anset det for vigtigt, at der i skitsen til lov om erhvervsregistrering optages bestemmelse om, at der til et centralt erhvervsregister knyttes et erhvervsregisterråd, samt at der i loven optages præcise regler for videregivelse af de i registret optagne oplysninger, idet der i øvrigt forudsættes en koordinering med den lovgivning, der forberedes i det af justitsministeriet nedsatte registerudvalg, jfr. afsnit k.k.

De nævnte forhold taler i øvrigt, jfr. kap. 2 afsnit 2.3 for, at erhvervsregistreringen opbygges som et samarbejde mellem et centralt erhvervsregister og en række delregistre. Det centrale register bør varetage generelle og koordinerende funktioner samt muligvis registrering af oplysninger, som sideløbende anvendes af mange forvaltningsgrene. Delregistrene må forestå registreringsopgaver af mere speciel karakter. Den sagkyndige behandling, der måtte være påkrævet i forbindelse med visse registreringer, f.eks. registreringerne i forbindelse med optagelsen af et selskab i aktieselskabsregisteret, bør som hidtil foregå decentralt. De myndigheder, der forestår delregistrene, må indtil der måtte blive fastsat generelle regler, foretage afvejningen af diskretionshensynet overfor andre hensyn.

Udvalget finder ikke, at der på forhånd kan tages stilling **til**, hvilke oplysninger der skal optages i registret. Der må være mulighed for, at registret, når enhedsfortegnelsen er opstillet, efterhånden og i det omfang, der måtte være behov herfor, kan overtage registeropgaver som led i aflastningen af enkelte administrationer eller for at undgå oprettelsen af nye registre. Det må antages, at visse administrative registre ved sådanne omlægninger helt vil kunne afvikles. Således forventes som nævnt i kap. 1 afsnit 2.6, at den selvstændige udstedelse og registrering af næringsbrev for visse næringer kan afløses af en anmeldelsespligt for de næringsdrivende overfor et centralt erhvervsregister, således at de eksisterende registre, der føres af politiet, kan nedlægges.

h.h Videregivelsen af oplysninger fra registret.

4.4.1 Almindelige bemærkninger vedrørende videregivelsesregler og praksis.

Det almene erhvervsregister oprettes, som omtalt i kap. 2, med henblik på at forenkle den offentlige erhvervsregistrering. Der forventes ved anvendelsen af registret at kunne opnås besparelser og effektivisering af administrationen samt lettelser for de registreringspligtige gennem den mere hensigtsmæssige tilrettelæggelse af anmeldelsesforpligtelserne, som registret vil muliggøre.

Det forudsættes, at registret ikke skal omfatte andre registreringsenheder end de, der allerede i henhold til lov har pligt eller ret til at lade sig registrere. Endvidere forudsættes, at

registret kun skal optage oplysninger om de registrerede, som disse i henhold til anden lov er pligtig til at afgive. Oprettelsen indebærer således ikke nogen udvidelse af den offentlige registrering. Tværtimod forventes der ved hjælp af registret at kunne gennemføres reduktioner af de gældende registreringsforpligtelser, idet forhold, som de registreringspligtige hidtil har haft pligt til samtidigt at anmelde til flere myndigheder, forventes at kunne anmeldes til en enkelt myndighed med bindende virkning for hele den offentlige sektor. Dette forudsætter på den anden side, at oplysningerne kan videregives til de forskellige offentlige myndigheder.

Oprettelsen af et centralt register og enhedsharmoniseringen medfører, at de tekniske muligheder herfor vil være tilstede. Registrerteknikken muliggør i langt større omfang end tidligere og langt hurtigere udtagelse af enkelte informationer om enkelte enheder samt udskrivning af større eller mindre grupper af enhederne efter forskellige kriterier, f.eks. adresse, branche m.v. Endelig vil oplysninger af forskellig art hurtigt kunne sammenkobles. Udtagning og sammenkobling af oplysninger vil, når enhedsharmoniseringen er gennemført, kunne omfatte såvel oplysninger, som måtte være optaget i det centrale register, som oplysninger optaget i andre registre.

Disse ændringer med hensyn til anvendelse og videregivelse af oplysninger, er ikke af principiel karakter. De offentlige myndigheder har allerede mulighed for at udveksle oplysninger indbyrdes og for at sammenkoble informationer. Udvekslingen er imidlertid omkostningskrævende og usikker på grund af den manglende **enhedsharmonisering**. Uanset dette, forekommer der dog i forbindelse med oprettelsen af et centralt register at være behov for at tage stilling til problemerne vedrørende registeroplysningernes anvendelse. Der er efter udvalgets opfattelse behov for nærmere regler for videregivelsen af oplysninger til offentlige myndigheder og institutioner samt i specielle tilfælde til andre.

Ved overvejelsen har udvalget taget udgangspunkt i det forhold, at visse arter af informationer om visse grupper af erhvervsdrivende i henhold til specielle lovregler allerede er offentligt tilgængelige. Dette gælder således en del oplysninger vedrørende enheder, som optages i aktieselskabs-registeret, næringsbrevregistre, forenings-registeret, handelsregistre, tingbøger m.v.

Registreringerne har til formål at sikre, at enhederne opfylder de i lovgivningen foreskrevne anmeldelsesforpligtelser eller betingelser i øvrigt for at optræde under bestemte lovfæstede organisationsformer eller som udøvere af bestemte erhverv. Endvidere skal registreringen klarlægge enhedernes hæftelses- og ansvarsforhold, hvilket er af betydning såvel for det offentlige som for andre, der måtte stå i forretningsforbindelse med de pågældende virksomheder. Endelig tjener registreringen beskyttelse af navn m.v.

De informationer, der registreres med det nævnte formål, er især sådanne, som må indgå ved identifikationen af enhederne, jfr. dette kapitels afsnit 2. Det kunne derfor overvejes, om sådanne oplysninger generelt burde være offentligt tilgængelige. Der må imidlertid tages hensyn til, at de specielle regler om offentligt tilgængelige oplysninger hverken dækker alle de erhvervsdrivende enheder eller alle de informationer, der er behov for ved identifikationen. Dette beror formentlig på, at det eksisterende registersystem er opbygget efterhånden og ikke tilpasset nydannelser. **F.eks.** er personnummeret, der er overordentligt betydningsfuldt ved identifikationen af de erhvervsdrivende, kun indarbejdet i visse af de eksisterende registre, og der er ikke taget generel stilling til, i hvilket omfang oplysninger om personnummeret skal beskyttes af diskretionshensynet.

En vis koordinering af videregivelsesreglerne er der sket ved lov af 10. juni 1970 om offentlighed i forvaltningen. Denne lov bestemmer, at enhver kan forlange at blive gjort bekendt med dokumenter i sager, der er eller har været under behandling i den offentlige forvaltning.

Adgangen til at få oplysninger i medfør af offentlighedsloven omfatter ikke 1) oplysninger om enkeltpersoners personlige og økonomiske forhold samt 2) oplysninger om drifts- eller forretningsforhold m.v. for så vidt det er af væsentlig økonomisk betydning for den person eller virksomhed oplysningen angår, at begæringen ikke imødekommes.

Lovens generelle bestemmelser om aktindsigt er endvidere begrænset gennem en række specielle undtagelser.

Offentlighedsloven regulerer alene spørgsmålet om, i hvilket omfang forvaltningen er forpligtet til at give aktindsigt. Den enkelte myndighed er derfor ikke afskåret fra efter eget skøn at -give adgang til aktindsigt i videre omfang end fastsat i loven.

Reglerne om offentlighed må ses i sammenhæng med en række lovregler om tavshedspligt for den, der virker i offentlig tjeneste eller hverv. Disse bestemmelser om tavshedspligt er i almindelighed ikke til hinder for, at der indrømmes aktindsigt efter offentlighedslovens regler. Derimod vil aktindsigt i videre omfang kunne gives, såfremt det ikke strider imod tavshedspligten.

Videregivelse af oplysninger fra offentlige myndigheder sker således i vidt omfang i henhold til praksis fastlagt af den enkelte myndighed, der råder over informationen. Myndighedernes praksis har hidtil ikke været koordineret, hvorfor der vil kunne forekomme tilfælde, hvor visse myndigheder under henvisning f.eks. til diskretionshensyn afviser at videregive arter af oplysninger, som andre myndigheder i samme situation videregiver.

Ved overvejelserne angående de regler, der må gælde for videregivelse af oplysninger fra erhvervsregistret, må det tages i betragtning, at der er meget forskellige opfattelser med hensyn til den vægt, der bør tillægges de forskellige hensyn. Grænserne for det område, der bør beskyttes af diskretion, må antages at være under stadig ændring. De regler, der kan overvejes i forbindelse med erhvervsregistrets oprettelse, må derfor vurderes som foreløbige, forstået på den måde, at der med tiden må forudses at blive behov for ændringer.

Fastsættelsen af lovregler, som generelt trækker grænsen for diskretionshensynet - f.eks. ved gennemførelse af bestemmelsen om videregivelse af oplysninger fra et centralt erhvervsregister - vil dog kunne få visse normative virkninger for hele forvaltningens videregivelsespraksis. Gennemførelsen af regler kan dermed føre til, at den almindelige opfattelse af, hvilke forhold der bør beskyttes ved diskretion, i højere grad fastlåses.

Uanset dette forhold finder udvalget, at der ved oprettelsen af et alment erhvervsregister er behov for en afklaring af udleveringsreglerne. I skitsen til lov om et centralt erhvervsregister foreslås derfor optaget præcise regler for videregivelse af oplysninger til såvel offentlige myndigheder som til private.

Forholdet mellem offentlighedshensynet og diskretionshensynet overfor de registrerede behandles i et af justitsministeriet nedsat registerudvalg. Dette udvalg har til opgave helt generelt at overveje problemerne vedrørende beskyttelsen af private imod misbrug af den registrering, som dels det offentlige, dels private virksomheder og foreninger **m.v.** foretager. Erhvervsregisterudvalget forudsæt-

ter, at det justitsministerielle udvalg vil få lejlighed til at overveje de forslag specielt vedrørende videregivelsen af oplysninger om erhvervsdrivende, som indgår i skitsen til lov om det centrale erhvervsregister.

Ved konkretiseringen af reglerne vedrørende videregivelse af oplysninger fra det centrale erhvervsregister har udvalget sondret mellem på den ene side videregivelse af oplysninger til offentlige myndigheder og institutioner og på den anden side videregivelse af oplysninger til andre. Udvalget har endvidere sondret mellem a) identifikations- og kommunikationsoplysninger, b) oplysninger, der i henhold til lov er offentligt tilgængelige, og som ikke falder ind under a) og endelig c) andre oplysninger.

k.4.2 Videregivelse af oplysninger til offentlige myndigheder og institutioner.

a. Identifikations- og kommunikationsoplysninger.

I dette kapitels afsnit 4.2 er der foretaget en almindelig gennemgang af de arter af oplysninger, som anses for nødvendige for identifikationen af og kommunikationen med registrerts enkelte enheder. Oplysningerne omfatter enhedens registreringsnummer, navn, adresse, telefonnummer, beliggenhed, ejer og ejerform, art, herunder branche. Endvidere registreres, under hvilke eventuelle numre og former enhederne er optaget i andre offentlige registre. De nævnte arter af oplysninger er opregnet i udvalgets skitse til registerlov. Det forudsættes, at alle sådanne oplysninger kan videregives fra det centrale erhvervsregister til andre offentlige myndigheder og institutioner, uden at der fastsættes særlige regler for anvendelsen. Det forudsættes derved, at de myndigheder, der i denne forbindelse kan komme i betragtning som modtagere af informationerne - i medfør af generelle og specielle regler om tavshedspligt for personer i offentlig tjeneste - er forpligtet til at behandle informationerne med fornøden diskretion.

b. Oplysninger som i henhold til lov er offentligt tilgængelige - bortset fra de ovenfor under a nævnte.

Oplysningerne kan tænkes optaget i erhvervsregistret f.eks. i forbindelse med dets overtagelse af registreringsopgaver fra bestående registre. Oplysningerne forudsættes uden begrænsning at kunne videregives til andre offentlige myndigheder og institutioner.

c. Andre oplysninger.

Denne gruppe af informationer omfatter oplysninger af meget forskellig karakter, hvorfor det ikke på forhånd er muligt at angive generelle regler for, i hvilket omfang der bør tages specielle hensyn ved anvendelsen af oplysningerne.

Såfremt en offentlig myndighed rekvirerer oplysninger hos en anden offentlig myndighed til brug ved sagsbehandling m.v., er det i medfør af offentlighedsloven normalt den rekvirerende myndighed, der skal træffe afgørelse om, i hvilket omfang efterfølgende begæringer om aktindsigt skal imødekommes. Det forudsættes imidlertid i skitsen til erhvervsregisterloven, at informationerne bør kunne videregives fra det centrale erhvervsregister på betingelser fastsat af den myndighed, der har overdraget oplysningerne til dette register, således at den modtagende myndigheds adgang til at anvende og videregive oplysningerne begrænses. Det kan forudses, at ønskede begrænsninger ikke i alle situationer vil være forenelige med bestemmelserne om offentlighed i forvaltningen og andre hensyn.

De modstående hensyn må afvejes i det konkrete tilfælde. Ved klausuleringen har et centralt erhvervsregister tilkendegivet interessen i at blive hørt, forinden der træffes afgørelse, f.eks. i spørgsmålet om berettigelsen af et eventuelt krav om aktindsigt. Klausuleringen påregnes i tvivlstilfælde at kunne sikre, at den, som oplysningerne vedrører, og erhvervsregisterrådet kan få lejlighed til at gøre synspunkter gældende vedrørende anvendelsen. Problemerne i forbindelse med afgrænsningen af begrebet offentlige myndigheder og institutioner er kort omtalt i betænkningens bilag 1. Efter udvalgets opfattelse bør der være adgang til at samarbejde med det centrale erhvervsregister for alle forvaltningsmyndigheder, uanset om de tilhører den statslige eller kommunale forvaltning og uanset, om der er tale om almindelige forvaltningsmyndigheder, særlige nævn, råd eller specielle forvaltningsenheder.

Udvalget finder ikke, at det vil være muligt forud at foretage en fuldstændig opregning af de enkelte institutioner m.v., der kan komme til at samarbejde med registret. Ved afgrænsningen bør der formentlig lægges vægt på den diskretion, modtageren kan tilsikre oplysningerne, f.eks. fordi personalet er omfattet af regler om tavshedspligt i offentlig tjeneste iflg. tjenestemandsløven og straffeloven.

4.4.3 Videregivelse af oplysninger til andre.

a. Identifikations- og kommunikationsoplysninger.

Som nævnt foran i dette kapitels afsnit 4.1 er oplysninger til identifikation af de erhvervsdrivende virksomheder allerede for store grupper af virksomheders vedkommende offentligt tilgængelige. Selvom de forskellige former for erhvervsdrivende enheder ikke kan behandles på samme måde i alle registreringsforhold, finder udvalget, at der i forbindelse med et centralt erhvervsregisters oprettelse er behov for visse ensartede regler omfattende alle, der fungerer som arbejdsgivere eller påbegynder erhvervsvirksomhed. Udvalget anlægger herved det synspunkt, at der for sådanne enheder må gælde en vis offentlighed om aktiviteten. I denne forbindelse må offentlighed om enhedens identitet være mindstekravet.

Udvalget foreslår derfor, at et centralt erhvervsregister uden begrænsning kan videregive oplysninger om de registrerede enheders navn, adresse, beliggenhed, branche og ejerform. De nævnte kategorier af oplysninger, som allerede helt eller delvis er offentligt tilgængelige i henhold til, f.eks. lov om aktieselskaber, firmaloven, næringsloven m.v., er omtalt i dette kapitels afsnit 2.

Oprettelsen af et centralt erhvervsregister vil give mulighed for hurtigere udskrivning af oplysninger om enkeltvirksomheder samt mere rationel udskrivning af fortegnelser over virksomhedsgrupper m.v., indeholdende virksomheders navne, adresser og andre identifikationsoplysninger. Erhvervsregistret vil dermed kunne åbne mulighed for en mere omfattende udveksling af navne og adresser på virksomheder end hidtil.

Det forhold, at et centralt register råder over ajourførte oplysninger om virksomhedernes navne og adresser i en form, der tillader udskrivning på rationel måde, indebærer fordele, som organisationer og institutioner indenfor det private erhvervsliv ofte har været interesseret i at drage nytte af.

Der har som nævnt ikke hidtil været fastsat regler i lovgivningen, som hindrer udlevering eller salg til private af lister over grupper af registreringspligtige. Praksis for udlevering af sådanne oplysninger fra det offentlige har dog som hovedregel været restriktiv. Det forekommer imidlertid hensigtsmæssigt, at der i forbindelse med erhvervsregistrets oprettelse sker en afklaring også med hensyn til, under hvilken form udlevering af oplysninger

fra offentlige erhvervsregistre til private kan finde sted. I denne forbindelse bør der efter udvalgets opfattelse gives mulighed for at realisere de ikke ubetydelige besparelser, som erhvervslivet vil kunne opnå ved at få adgang til at drøge nytta af det centrale erhvervsregisters navne- og adressefortegnelse og ved at kunne rekvirere lister over grupper af registrerede forsynet med de offentligt tilgængelige oplysninger om disse.

b. Andre offentligt tilgængelige oplysninger.

I det omfang, det centrale erhvervsregister varetager opgaver i forbindelse med registrering af oplysninger, som i henhold til anden lov er offentligt tilgængelige, må sådanne oplysninger kunne videregives til enhver.

c. Andre oplysninger.

Udvalget er af den opfattelse, at et centralt erhvervsregisters videregivelse af andre oplysninger til private må begrænses til oplysninger, der er offentligt tilgængelige.

k.5 Betydningen af en begrænsning af registerindholdet.

Vanskelighederne i forbindelse med fastlæggelsen af reglerne for videregivelse af registrets informationer står især i forbindelse med, at registrets indhold kun forudsættes begrænset af bestemmelsen om, at oplysningerne skal kunne indsamles i henhold til lov og være af erhvervsmæssig karakter.

På denne baggrund har udvalget overvejet, om registret kunne opfylde sine formål, såfremt indholdet begrænsedes til alene at omfatte identifikations- og kommunikationsoplysninger samt offentligt tilgængelige oplysninger.

Ved en sådan begrænsning af indholdet ville en udbygning af erhvervsregistret muligvis kunne foregå, uden at overvejelserne i det af justitsministeriet nedsatte registerudvalg blev foregribet, jfr. dette kapitels afsnit 4.1.

En begrænsning af registrets informationsindhold vil ikke være til hinder for, at erhvervsregistret i det tekniske plan kan medvirke til, at oplysninger om de godkendte registreringsenheder udveksles mellem administrationerne.

Udvalget finder imidlertid, at en stærk begrænsning af registrets indhold vil indebære, at en del af formålene med oprettelsen af det centrale erhvervsregister ikke vil kunne opnås. Overtagelsen af registreringsopgaverne i forbindelse med administrationens for-

enkling og varetagelse af registeropgaver på servicebasis for andre myndigheder vil således ofte forudsætte, at registret optager oplysninger, som kun kan videregives med anvendelsesbegrænsninger. I øvrigt vil det være vanskeligt på forhånd præcist at afgrænse de arter af informationer, som registret kan få brug for ved identifikationen af enhederne. Udvalget er derfor af den opfattelse, at det er påkrævet, at de regler, der fastsættes for et centralt erhvervsregisters virksomhed, giver en vis fleksibilitet med hensyn til de oplysninger, som kan registreres.

k.6 Resumé af kap. h.

Det centrale erhvervsregister må opbygges således, at det kan tjene to hovedformål. Registret må indeholde en fortegnelse over de efter enhedsharmoniseringen godkendte erhvervsdrivende enheder. I fortegnelsen må hver enkelt enhed være identificeret ved hjælp af et bestemt sæt af ajourførte informationer, som administrationerne kan trække på. Identifikationsoplysningerne udgør registrets grundlæggende dataindhold og det indholdsmæssige mindstekrav for hver enhed. Endvidere må registret være indrettet således, at det kan overtage registreringsopgaver dels i forbindelse med administrative forenklinger, herunder nedlæggelse af specielle registre; dels i forbindelse med gennemførelse af nye registreringsordninger.

De data, der må kræves ved identifikationen af den enkelte enhed, må efter udvalgets opfattelse omfatte enhedens registreringsnummer, navn, adresse, telefonnummer, beliggenhed, ejer og ejerform, art, herunder branche samt oplysninger om, under hvilke eventuelle numre og former, enhederne er registreret i andre offentlige registre.

Registret må omfatte både juridiske enheder og lokale (fysiske) enheder. De to kategorier af enheder må ved virksomhedsnummeret indplaceres i et sammenhængende system, der er fuldstændigt i forhold til registreringsformålene, og som sikrer, at dobbeltdækning af relevante forhold kan undgås. Den lokale fysiske enhed hører principielt altid under en juridisk enhed, og der må være henvisningsmuligheder fra den lokale enhed til den ansvarlige juridiske enhed og omvendt.

Ved fastlæggelsen af principperne for optagelse af de nævnte identifikationsdata må der lægges vægt på, at registret indrettes således, at administrationernes behov så vidt muligt imødekommes.

De principper, virksomhederne benytter ved anvendelsen af firma og indehavernavn, er ikke i alle tilfælde de samme. Ligeledes anvendes der ofte specielle forsendelsesadresser og særlige brancheopdelinger. Det centrale register må indeholde alle de firmaer, en bestemt juridisk enhed kan anvende og i rimeligt omfang ønskede forsendelsesadresser m.v. Såfremt registret skal kunne skabe grundlag for at gennemføre afgørende forenklinger, vil det imidlertid være påkrævet, at myndigheder og virksomheder er indstillet på at tilpasse sig visse hovedsynspunkter og en vis harmonisering.

Juridiske enheder kan forekomme under forskellige ejerformer, herunder enkeltmandsvirksomheder, aktieselskaber m.v. Af hensyn til enhedsafgrænsningen er det nødvendigt, at enhedernes ejerform oplyses og registreres. For enkeltmandsvirksomheder og ansvarlige selskaber er det endvidere påkrævet, at personligt ansvarlige ejere oplyses. Derimod tænkes aktionærerne i aktieselskaber eller medlemmerne i foreninger ikke optaget i registret. Den fysiske enhed er som omtalt altid ejet af en juridisk enhed, eksempelvis et aktieselskab eller en person, og oplysninger om denne ejer skal registreres. Ved registrering af personligt ansvarlige ejere forudsættes benyttet oplysninger om navn, adresse og personnummer.

Udvalget har overvejet, om der ved opregningen af identifikationsoplysninger bør medtages oplysninger om virksomhedens størrelsesforhold målt f.eks. ved antallet af beskæftigede. Udvalget har ikke taget stilling til dette spørgsmål.

Registret bør som nævnt indrettes således, at også andre oplysninger efter behov kan optages. Efter sagens natur kan der ikke på forhånd tages stilling til, hvilke oplysninger der i denne forbindelse kan komme på tale som registerindhold.

Ved overvejelserne angående omfanget af indholdet i det centrale erhvervsregister og hensigtsmæssigheden af en centralisering af informationsindsamlingen må hensyn tages til, at forvaltningens enkelte rutiner ofte er knyttet til registreringerne i de enkelte administrative registre. Endvidere må hensyn tages til den sikkerhed - med hensyn til diskretion - der kan opnås ved oplysningernes videregivelse.

Det er væsentligt, at registret skal kunne registrere både oplysninger, som i henhold til lov er offentligt tilgængelige og andre oplysninger, hovedsagelig omfattende øvrige oplysninger til brug ved identifikation af de enkelte enheder, samt at registrerin-

gen af oplysningerne i det centrale erhvervsregister principielt sker med henblik på videregivelse. Bestemmelser om, at nogle arter af oplysninger om visse grupper af erhvervsdrivende er offentligt tilgængelige, findes i en række specielle love, herunder f.eks. aktieselskabsloven', firmaloven m.v. Endvidere indeholder loven af 10. juni 1970 om offentlighed i forvaltningen en række almindelige regler om, i hvilket omfang forvaltningen er forpligtet til at give aktindsigt.

Myndighedernes formelle grundlag for videregivelse og anvendelse af oplysninger om de erhvervsdrivende ændres ikke ved oprettelsen af et centralt erhvervsregister. De faktiske muligheder for videregivelsen og anvendelsen vil derimod blive væsentligt forøget. Udvalget finder derfor, at der i forbindelse med oprettelsen af registret er behov for gennem en konkretisering af registrets udleveringsregler at søge opnået en almindelig afklaring af reglerne for udlevering fra det offentlige af adressefortegnelser og lignende oplysninger vedrørende erhvervsdrivende.

Udvalget foreslår, at der sondres mellem videregivelse af oplysninger fra et centralt erhvervsregister til på den ene side offentlige myndigheder og institutioner og på den anden side private personer og virksomheder. Endvidere kan der efter udvalgets opfattelse sondres mellem a) identifikations- og kommunikationsoplysninger, b) oplysninger, der er offentligt tilgængelige, og som ikke falder ind under gruppe a) samt endelig c) andre oplysninger.

Udvalget finder, at påbegyndelse af erhvervsvirksomhed eller antagelse af lønnet medhjælp nødvendiggør oplysning herom til det offentlige. Yderligere må erhvervsvirksomhed eller lignende aktivitet af hensyn til beskæftigede og kontrahenter være indforstået med en vis offentlighed. I denne forbindelse er offentlighed om enhedens identitet mindstekravet.

Offentlige myndigheder og institutioner bør derfor fra et centralt erhvervsregister, uden specielle anvendelsesbegrænsninger, kunne trække oplysninger om enhedernes nummer i registret, navn, adresse, telefonnummer, beliggenhed, ejer og ejerform, art, herunder branche samt under hvilke eventuelle numre og former, enhederne er registreret i andre offentlige registre.

Da der er tvivl med hensyn til afvejningen af diskretionshensyn overfor andre hensyn, finder udvalget ikke, at alle de nævnte oplysninger bør kunne videregives til private. Udvalget foreslår

dog generelt, at oplysninger om de registrerede enheders navn, adresse, **beti**ggenhed, branche og ejerform bør kunne videregives uden begrænsning til enhver. Såfremt andre oplysninger i henhold til speciel lov er offentligt tilgængelige, må sådanne oplysninger også kunne videregives.

Udvalgets forslag indebærer adgang for private til efter nærmere regler at rekvirere lister over grupper af registreringspligtige fra det centrale erhvervsregister.

For så vidt angår oplysninger, som ikke i henhold til lov er offentligt tilgængelige, bør videregivelse fra et centralt erhvervsregister til andre myndigheder kunne ske efter aftale i henhold til nærmere regler. Der kan i denne forbindelse aftales specielle begrænsninger for oplysningernes anvendelse. Sådanne begrænsninger kan i visse tilfælde vise sig kontroversielle i forhold til bestemmelserne om offentlighed i forvaltningen samt hensynet til forvaltningens korrekte gennemførelse og effektivitet.

De modstridende hensyn må i det konkrete tilfælde afvejes. Det forudsættes, at det centrale erhvervsregister ved klausulering i forbindelse med videregivelsen kan sikre, at den registrerede, erhvervsregistret og om fornødent erhvervsregisterrådet kan intervenere, såfremt der opstår spørgsmål om at anvende oplysningerne på anden måde end forudsat ved videregivelsen.

Udvalget har overvejet, om diskretionsproblemerne i forbindelse med registrets virksomhed kunne løses gennem en begrænsning af registrets informationsindhold. Udvalget finder imidlertid, at vidtgående begrænsninger vil indebære, at et centralt erhvervsregister i så fald ikke vil kunne medføre de forenklinger og øvrige fordele, som ellers vil blive mulige.

Udvalget bemærker, at et af justitsministeriet nedsat registerudvalg generelt overvejer spørgsmålet om beskyttelsen af private imod misbrug af registeroplysninger. Erhvervsregisterudvalget forudsætter, at det justitsministerielle udvalg vil få lejlighed til at overveje de forslag, specielt vedrørende videregivelse af oplysninger om erhvervsdrivende, som indeholdes i denne betænkning..

Kap. 5. Erhvervsregistersamarbejdets lovgrundlag, struktur og opbygning.

5.1 Indledning.

I dette kapitel behandles spørgsmålet om registrets lovgrundlag og administrative placering, jfr. afsnit 2. I afsnit 3 omtales erhvervsregistrets opbygning og struktur, i afsnit 4 forholdet mellem det almene register og de administrative delregistre, i afsnit 5 betydningen af, at erhvervsregistret er koordineret med det centrale personregister og i afsnit 6 forholdet til det påtænkte centrale ejendomsregister. I afsnit 7 omtales problemer i forbindelse med identifikationen og nummereringen af de forskellige kategorier af registreringenheder, herunder såvel de juridiske stamenheder som lokale virksomheder. I denne forbindelse omtales også spørgsmålet om, hvilke organer der bør foretage nummereringen af virksomhederne. I afsnit 8 redegøres der for registersystemets omfang, og endelig indeholder afsnit 9 et resumé af kap. 5.

5.2 Registrets lovgrundlag og administrative placering.

Hensynet til registrets uvildighed i forhold til de enkelte administrative opgaver taler for, at der skabes et specielt lovgrundlag for erhvervsregistret. Det må herved tages i betragtning, at løsningen af de meget komplicerede problemer i forbindelse med harmoniseringen af erhvervsregistreringen skal ske på tværs af de gældende administrative opdelinger.

Der er derfor i udvalget enighed om at foreslå et centralt erhvervsregister oprettet ved en speciel lov. Udvalget har udarbejdet en skitse til en sådan lov samt bemærkninger til denne.

Det foreslås, at et centralt erhvervsregister oprettes under økonomi- og budgetministeren. Der forudsættes et almindeligt over- og underordningsforhold mellem ministeren og registret, således at registrets afgørelser kan påklages til ministeren, samt at registret er undergivet ministerens instruktionsbeføjelse. Registret forudsættes baseret på et selvstændigt budget.

Udvalget foreslår endvidere, at der til støtte for ministeren og erhvervsregisteradministrationen som en parallel til personregistreringsrådet nedsættes et erhvervsregisterråd. Rådet bør kunne fremkomme med forslag vedrørende registersamarbejdets omfang og reglerne for registrets førelse. Endvidere bør rådet tage stilling til spørgsmålet om registrets indhold af oplysninger. Rådet bør kunne stille forslag, men også ministeren bør kunne tage initiativ til ændringer,

idet han dog i så fald skal indhente indstilling fra rådet. Udvalget finder, at det bør fastslås, at ministeren i de tilfælde, hvor der måtte være fastlagt begrænsninger med hensyn til anvendelsen og videregivelsen af bestemte arter af registrerede oplysninger, ikke bør kunne udvide anvendelsesområdet eller fastsætte mere liberale regler for videregivelse end tiltrådt af erhvervsregisterrådet.

Udvalget foreslår, at erhvervsregisterrådets medlemmer beskikkes af økonomi- og budgetministeren. Folketinget bør under hensyn til kontrollen med registret og fastsættelsen af generelle regler for registrets førelse og anvendelse repræsenteres i rådet. Det anses for rimeligt, at hvert af de partier, der er repræsenteret i finansudvalget, afgiver indstilling om beskikkelsen af et folketingsmedlem som medlem af rådet. Yderligere bør der som medlemmer af rådet udpeges personer fra erhvervslivet samt fra den offentlige forvaltning.

Erhvervsregistrets administrative placering bør ske under hensyn til, at registret bør være et neutralt serviceorgan for hele forvaltningen. Registret må derfor ikke være specielt orienteret for varetagelsen af bestemte forvaltningsopgaver. Under hensyn hertil har udvalget drøftet forbindelsen mellem et centralt erhvervsregister og Danmarks Statistik, der i henhold til lov af 8. juni 1966 fungerer som serviceorgan i registreringsspørgsmaal. Danmarks Statistik har i forbindelse med den statistiske udnyttelse af administrative registre foretaget et omfattende arbejde med koordinering af de forskellige registreringer over erhvervsdrivende m.v.

Ved vurderingen af forholdet mellem et centralt erhvervsregister og Danmarks Statistik må hensyn tages til, at Danmarks Statistik er etableret som en selvstændig institution, der ledes af en styrelse. De ansvarsproblemer, der kan opstå i forbindelse med erhvervsregistrets videregivelsesvirksomhed, indebærer, at en tilsvarende opbygning for erhvervsregistret næppe vil være tilfredsstillende.

På denne baggrund finder udvalget, at et centralt erhvervsregister ikke kan oprettes som et organ direkte under Danmarks Statistik med samme styrelse, idet registrets førelse og anvendelse i så fald ikke direkte kommer under en ministers ansvar. Det vil imidlertid efter udvalgets opfattelse være lidet hensigtsmæssigt, hvis registrets opbygning og udvikling ikke foretages i et meget nært samarbejde med Danmarks Statistik, netop fordi der i Danmarks Statistik gennem årene er tilvejebragt et omfattende erfaringsgrundlag i den problematik, der er knyttet til erhvervsregistrering, herunder også til såvel generelle som specielle enhedsproblemaer. I Danmarks Statistiks nuværende erhvervsregister findes endvidere det grundlag, det vil være

naturligt at bygge videre på ved udviklingen af et centralt erhvervsregister, idet der her allerede er foretaget en ret omfattende koordinering mellem de registre, der benyttes af merværdiafgiftsadministrationen, kildeskatteadministrationen og ATP,, De administrative fordele og andre muligheder, en yderligere udbygning af erhvervsregistersamarbejdet indebærer, synes imidlertid ikke at kunne opnås, medmindre der gennem lovgivningen tilvejebringes mere præcise regler for erhvervsregistreringen.

Der er således vægtige grunde, der taler for en nær forbindelse mellem et centralt erhvervsregister og Danmarks Statistik. Imidlertid er der samtidig hensyn, der nødvendiggør, at dette samarbejde tilrettelægges således, at der ikke kan opstå tvivl om, at Danmarks Statistik kan og vil opretholde sin hidtidige praksis, hvorefter oplysninger indsamlet til statistisk brug ikke videregives som individuelle oplysninger til andre uden oplysningsgiverens indforståelse. Diskretionen overfor oplysningsgiverne anses for at være en afgørende forudsætning for opretholdelsen af Danmarks Statistiks informationsindsamling. Dette hensyn er også baggrunden for, at materiale, der tilvejebringes som grundlag for udarbejdelse af offentlig statistik, er undtaget fra reglerne om offentlighed.

For et centralt erhvervsregister vil det ved afgørelse af, hvorledes de enkelte registerenheder skal brancheplaces og i øvrigt indpasses i registersystemet, ofte være nødvendigt at kunne støtte sig på oplysninger af samme art som de klassifikations- og identifikationsoplysninger, der findes i Danmarks Statistik. Skal sådanne supplerende oplysninger tilvejebringes separat af erhvervsregistret j kan fordelene ved nært samarbejde med Danmarks Statistik ikke opnås. Udvalget finder imidlertid, at egentlige identifikationsoplysninger isåsom navn, adresse, beliggenhedskommune, art og branchetilholdsforhold må kunne udveksles frit mellem de offentlige myndigheder. Oplysninger af denne art, som Danmarks Statistik måtte råde over, forudsættes derfor at kunne videregives til registret, uden at tilliden til den diskretionspraksis, som denne institution hidtil har fulgt, derved svækkes.

På den anden side vil Danmarks Statistik næppe kunne stille andre oplysninger til rådighed for det centrale erhvervsregister uden mulighed for fuldstændig indsigt i og kontrol med anvendelsen af de til statistisk brug indsamlede oplysninger. Det synes derfor nødvendigt med en nær forbindelse mellem et centralt erhvervsregister og Danmarks Statistik. Det har i udvalget været nævnt, at dette kunne opnås ved, at rigsstatistikeren tillige gøres til administrativ chef for det centrale register. Udvalget har imidlertid ikke ment at burde tage stilling til dette spørgsmål.

Udvalgets skitse til lov om det centrale erhvervsregister er drøftet med justitsministeriets lovafdeling og er revideret under hensyn til lovafdelingens lovtekniske bemærkninger. I skrivelse af 6. september 1972 har lovafdelingen meddelt, at:

"Justitsministeriet har bemærket sig, at der ved lovforslaget ikke er taget stilling til de diskretionsproblemer, der gør sig gældende i forbindelse med offentlige myndigheders registrering af oplysninger, for hvilke der gælder specielle videregivelses- og anvendelsesbestemmelser. Som nævnt behandles disse spørgsmål i et udvalg under justitsministeriet med højesteretspræsident, dr.jur. Jørgen Trolle som formand. Udvalget har til opgave at overveje de problemer vedrørende privates retsbeskyttelse, som er forbundet med oprettelse og brug af offentlige og private registre, navnlig under hensyn til den tekniske udvikling på dette område. Heller ikke ved justitsministeriets gennemgang er der taget stilling til de nævnte diskretionsproblemer, idet justitsministeriet går ud fra, at problemerne, efter at erhvervsregisterudvalget har afgivet sin betænkning, må tages op til forhandling med justitsministeriet og ovennævnte udvalg".

5.3 Registrets opbygning og struktur.

De eksisterende registre over erhvervsdrivende er som nævnt i kap. 1 opbygget med henblik på løsningen af bestemte administrative opgaver. Registerne er udviklet successivt og uden at være indbyrdes koordinerede med hensyn til enhedsdefinitioner og indhold. Yderligere er registrenes praksis forskellig og tilpasset de krav, der stilles indenfor det enkelte administrationsområde. Dette er ikke ensbetydende med, at de forskellige administrative opgaver kun kan løses, såfremt de anvendte enhedsdefinitioner og gældende praksis bibeholdes. Det må fremhæves, at muligheden for effektivisering af registreringsproceduren på mange måder hænger sammen med og forudsætter en omlægning og koordinering af eksisterende registerenheder og registreringspraksis. I visse tilfælde vil enhedskoordineringen forudsætte tekniske ændringer af lovbestemmelser vedrørende registrering.

Der er i udvalget enighed om, at den afgørende forudsætning for etableringen af et centralt erhvervsregister er, at de myndigheder, der administrerer det offentliges registre over erhvervsdrivende og arbejdsgivere, samarbejder om oprettelsen af registret. I opbygningsperioden vil det være påkrævet, at told- og kildeskattemyndighederne, ATP-administrationen samt de myndigheder, der administrerer næringsloven og firmaloven, tillige med Danmarks Statistik er indstillet på at medvirke. Et samarbejde mellem de nævnte myndigheder er nød-

vendigt for opnåelsen af en koordinering af registerenheder og -indhold, som er tilpas omfattende til at bane vejen for et centralt erhvervsregister.

Der vil ved opbygningen kunne bygges på de enhedsopdelinger, der er foretaget i Danmarks Statistik på grundlag af oplysninger fra de nævnte administrationer.

Udvalget forudsætter, at det foreslåede centrale erhvervsregister opbygges udfra allerede foreliggende oplysninger i de eksisterende registre, således at der ikke skulle blive behov for en ny generel anmeldelsesprocedure med dertil hørende krav til de erhvervsdrivende om yderligere registrering.

Det må fremhæves som betydningsfuldt for koordineringen af registre, at der umiddelbart efter en eventuel resolution om etableringen af et alment register indledes drøftelser mellem det centrale erhvervsregister og delregistrene med henblik på at få truffet konkrete principbeslutninger med hensyn til udformningen af registersamarbejdets nummersystemer og tekniske indretning, herunder f.eks. antallet af karakterer for navn og adresse i det fælless edb-system. Der må her ved tages hensyn til, at flere **administrative** registreringsmyndigheder overvejer ændringer i de nugældende systemer. For at begrænse koordineringsproblemerne senere i opbygningsfasen er det af betydning for disse myndigheder at kende de principper, der vil blive lagt til grund i det almene register. I nogle tilfælde er der snævre grænser for, hvor længe de administrative registre kan udsætte påtænkte omlægninger.

Det er påkrævet, at selve koordineringen tilrettelægges således, at de centrale samfundsmæssige funktioner, der baseres på de eksisterende registres rutiner, kan videreføres uforstyrret. Den sagsbehandling, der er nødvendig i forbindelse med en række administrative registreringer, må derfor som hidtil udføres af ressortmyndighederne, som råder over den nødvendige specialviden. Den offentlige erhvervsregistrering må som følge heraf i fremtiden **bygge** på et samarbejde mellem forskellige delregistre og det centrale erhvervsregister som formidler og koordinator. Det må i denne forbindelse bemærkes, at der næppe bør tilstræbes opbygget et fastlåst og endeligt registersystem. Der vil til stadighed være behov for ændringer, og der må forudses nye registreringsopgaver og ønsker om nye opdelinger af opgaverne mellem det almene register og delregistrene.

Uden at tage endelig stilling til registrets opgaver på længere sigt kan det formentlig antages, at registret især vil kunne få betydning for forvaltningen som navne- og adressefortegnelse over erhvervsdrivende virksomheder. Afgrænsningen og identifikationen af

de erhvervsdrivende enheder ved hjælp af oplysninger om navn, adresse, beliggenhed, ejer, ejerform, art herunder branche tilligemed placeringen af enhederne indenfor et systematisk og entydigt identifikations- eller nummersystem bliver derfor centrale opgaver for registret.

Det er betydningsfuldt for koordineringen, at de finansministerielle registre- herunder toldvæsenets virksomhedsregister og kilde-skattedirektoratets CIR-register - arbejder med juridiske registre-ringsenheder. Endvidere er det betydningsfuldt, at der allerede i det væsentlige er foretaget en enhedskoordinering mellem kilde-skattedirek-toratets CIR-register og ATP-registret.

Det juridiske enhedskriterium er således centralt for de admini-strative registre. Dog godkendes der som omtalt i kap. 3 i en række registre specielle enheder i form af del- og fællesregistreringer. Baggrunden herfor er, at del- og fællesregistreringerne ofte er hen-sigtsmæssige for de erhvervsdrivende og administrationen og ved vare-tagelsen af registrets specielle opgaver.

Det centrale erhvervsregister, der skal kunne tjene forskellige formål og formidle oplysninger mellem forskellige registre, må jfr. kap. 3» i modsætning til delregistrene kunne arbejde med den samle-de bestand af juridiske enheder. I dette system må der også være mu-lighed for at identificere specielle del- og fællesregistreringer samt lokale enheder, filialer m.v.

Da en række administrationer i deres rutiner imidlertid anvender såvel de juridiske stamenheder som delregistreringer og lokale enheder, f.eks. fabrikker, filialer og landejendomme, må det almene register i det omfang, der er behov herfor, også omfatte sådanne underenheder. Virksomheder, som måtte ønske at anvende specielle fællesregistre-ringer ved afgivelse af oplysninger til bestemte myndigheder, må i samme omfang som hidtil have denne mulighed. Sådanne enheder må der- for også kunne identificeres i registret.

I den egentlige opbygningsfase må der efterhånden ske en indkreds-ning af de enheder, der er behov for. Registermyndigheden må i samarbej-de med de administrationer, der skal benytte systemet, foranledige undersøgelser gennemført med henblik på at klarlægge de specielle krav, hver enkelt administration måtte have vedrørende bl.a. en enhedsaf-grænsning og registerbehov i øvrigt. Der må søges løsninger, som sikrer dels den optimale betjening af de enkelte administrationer, der indgår i systemet, dels den mest vidtgående koordinering af registerfunktionerne.

Det almene registers identifikationssystem bør indrettes således, at der er mulighed for at gå ind i registret ikke blot over stamenhe-derne, men bl.a. også over de lokale enheder og de specielle juridiske afregningsenheder. Det almene register må derfor sikre sig, at der er

nødvendige henvisningsmuligheder fra de lokale og specielle enheder til stamenhederne og omvendt.

I opbygningsperioden, og forinden der er skabt et fælles enheds- og identifikationssystem, må de eksisterende administrative delregistre selvsagt som hidtil anvende de nugældende nummersystemer. Når opbygningen af en sammenhængende og systematisk enhedsbestand og identifikation er gennemført i det almene register, kan delregistrene, såfremt det anses for hensigtsmæssigt, helt eller delvis gå over til at anvende det almene registers system. Samtidig kan de hidtidige identifikationsnumre i en periode tænkes bibeholdt internt i delregistrene.

For at sikre det centrale erhvervsregisters fuldstændige udbygning og for at muliggøre registrets ajourføring vil det således være nødvendigt, at det centrale register bemyndiges til fra de registrerede enheder at indkræve oplysninger i det omfang, det er påkrævet for registrets førelse.

Registret må indrettes således, at dets indhold vil kunne udbygges, og således at oplysninger i administrative registre efter nærmere regler kan videregives til det almene register. Erhvervsregistret må være i stand til at overtage specielle registreringsopgaver i det omfang, der måtte være behov herfor.

5.h Forholdet mellem et centralt erhvervsregister og delregistrene.

Et centralt erhvervsregister etableres ikke som et overordnet kontrolorgan for de forskellige eksisterende administrative registre. Udvalget foreslår i skitsen til lov kun regler for videregivelse af oplysninger, som optages i registret. Det er ikke forudsat, at et centralt erhvervsregister skal have beføjelse til at styre den videregivelsespraksis, som de forskellige administrationer selvstændigt og udenfor registersamarbejdet måtte anvende. Det forventes imidlertid, at der gennem erhvervsregisterrådets arbejde kan udvikles generelle regler og en almindelig praksis for behandlingen og videregivelsen af de oplysninger om erhvervslivet, som registreres af det offentlige.

Et centralt register må som serviceorgan kunne bistå administrationerne i registreringsspørgsmål og må kunne træffe aftale med de enkelte myndigheder og delregistre om samarbejdet med disse.

I denne forbindelse er det påkrævet, at de offentlige myndigheder, der ønsker at overdrage det almene register opgaver, er bemyndiget til også at overdrage oplysninger om de enkelte erhvervsdrivende enheder til det almene register.

En bestemmelse herom er foreslået i lovteksten. Det forudsættes, at offentlige myndigheder på dette grundlag vil kunne indlede samarbejde med registret uden forudgående tilpasning af gældende lovregler

vedrørende anmeldelses- og registreringsforpligtelser.

Som led i administrative omlægninger og forenklinger bør et centralt erhvervsregister kunne overtage hele registreringsfunktionen fra eksisterende registre.

En sådan overtagelse af opgaver kan f.eks. forudses at blive aktuel på et tidligt tidspunkt i opbygningsfasen i forbindelse med omlægningen af næringsbrevordningen, idet den nuværende ordning forudses ændret fra 1. januar 1975.

Med henblik på sådan omlægning finder udvalget det påkrævet, at fagministrene for offentlige myndigheder eller institutioner, som foretager erhvervsregistrering, bemyndiges til efter forhandling med økonomi- og budgetministeren at fastsætte, at anmeldelses- og registreringsforpligtelser er opfyldt ved anmeldelse til det centrale erhvervsregister. Bestemmelsen forudsætter dog udfærdigelse af bekendtgørelse herom. Herved tilsigtes at åbne mulighed for gennemførelse af en forenkling af anmeldelsesreglerne, uden at der nødvendigvis skal foretages ændring i gældende love. Det må dog ventes, at det undertiden vil være hensigtsmæssigt at tilpasse lovreglerne i forbindelse med omlægning af registreringsforpligtelsen.

Bemyndigelsen til at overdrage informationer til et centralt erhvervsregister kan ikke opfattes som en ret for de pågældende myndigheder til at pålægge registret opgaver, men registret må kunne afgøre, om det kan modtage informationerne som led i registersamarbejdet eller som service.

Det forudsættes, at der i forbindelse med etableringen af samarbejde mellem en offentlig myndighed og et centralt erhvervsregister i hvert enkelt tilfælde kan fastsættes nærmere regler for samarbejdet. Der må efter behov kunne etableres særlige udvalg, hvis opgave er at tilrettelægge registersamarbejdet i detaljer.

Et alment registersystem må indrettes således, at det som service for administrationen teknisk har mulighed for at formidle oplysninger om erhvervsmæssige forhold, som indsamles af de forskellige offentlige registre. Et alment register må derfor have kendskab til de informationer, der findes i de øvrige registre.

Udvalget foreslår med henblik herpå, at det pålægges offentlige myndigheder eller institutioner at underrette det centrale erhvervsregister, såfremt der ønskes etableret nye registre eller foretaget ændringer i registre, som omfatter de registreringsenheder, erhvervsregisterloven omhandler. Også ønsker om nedlæggelse af registre forudsættes anmeldt. Der gives dermed et centralt erhvervsregister mulighed for at optage forhandlinger om samordning af påtænkte omlæg-

ninger i det eksisterende registersystem allerede på overvejelsesstadiet.

En del af bestemmelserne om forholdet mellem et centralt **erhvervs** register og de administrative delregistre vil i princippet kunne fastlægges ved administrative bekendtgørelser. Udvalget har imidlertid i lovskitzen udarbejdet reglerne til lovbestemmelser. Der er tierved **tag** hensyn til, at institutioner med selvstændige styrelser, der næppe omfattes af direktiver i ministerielle cirkulærer, forudsættes at deltage i registersamarbejdet. Endvidere er der taget hensyn til, at et af formålene med loven om et centralt erhvervsregister er at søge fastlagt et sæt af almindelige regler for anvendelsen af **oplysninger** om de erhvervsdrivende med henblik på beskyttelsen af de registrerede. Beskyttelseshensynet blev drøftet i folketinget i forbindelse med behandlingen af lovforslaget om **oprettelse** af personregistret. Der blev fremsat ønske om lovbestemmelser, som regulerer den offentlige registreringsvirksomhed, således at rammen for de administrative bemyndigelser fastlægges. Diskretionshensynet ved personregistreringen tager i hovedsagen sigte på beskyttelsen af privatlivets fred, medens navnlig beskyttelsen af økonomiske interesser spiller en rolle for de diskretionsregler, der må gælde i **erhvervsregistreringen**.

5.5 Forholdet til det centrale personregister.

En udbygning af det registreringsmæssige samarbejde er hensigtsmæssig og påkrævet ikke blot inden for erhvervsregistreringen, men også mellem erhvervsregistreringen og personregistreringen. Ved løsningen af en del administrative opgaver er der således brug for, at både erhvervsdrivende virksomheder og fysiske personer samtidig kan fungere som registerenheder. Ved motorregistreringen og i den kommende ejendomsregistrering kan **f.eks.** såvel erhvervsdrivende selskaber som private personer være ejere af de fysiske enheder. Forudsætningen, for at disse enheder kan fungere sammen, er, at de systemer, der anvendes ved identifikationen af registerenhederne i de forskellige registre, er indrettet med henblik på samarbejde.

Det centrale personregister (CPR) og den entydige personregistrering er baseret på lov af 10. juni 1968 om folkeregistrering. CPR registrerer alle personer, som er optaget i et folkeregister her i landet, imt andre personer, hvor registrering har betydning ved varetagelsen af offentlige administrative opgaver. Der anvendes et 10-cifret **identifikationsnummer**, hvori der er indlagt oplysninger om personens fødselsdag og køn, d.v.s. data som ikke ændres. Sidste ciffer i personnummeret angiver personens køn og fungerer også som kontrolciffer,

der kan afsløre fejl i nummeret, både ved indtastningen af nummeret og ved videreførelse af nummeret indenfor edb-systemet.

Det kontrolcifresystem, som anvendes i personregisternummereringen, er det såkaldte "Modulus 11"-system med IBM-standardvægte. Kontrollens sikkerhed kan forøges ved anvendelse af flere kontrolcifre, f.eks. anvendes i det norske personregistersystem to kontroltal. En lignende forøgelse af sikkerheden opnås i den finske personregistrering ved at anvende et større modulustal. For at styrke kontrollen i det danske personnummer overvejes det at indføre yderligere kontroltegn (2 bogstaver) i den interne talbehandling. Disse tegn vil kunne afsløre den lille rest af fejl i personnumrene, som kontrolcifferet ikke afslører. Endvidere vil kontroltegnene muliggøre, at fejlskrevne numre i visse tilfælde kan rettes (rekonstrueres) maskinelt.

Spørgsmålet om, i hvilket omfang nummersystemerne for person- og erhvervsregistreringen bør integreres, må bero på en nærmere undersøgelse af konsekvenserne for enkelte registreringsformål og delregistre. Det må imidlertid forudsættes, at personnummeret, der er opbygget efter nogenlunde samme principper i de nordiske lande, ligger fast. Endvidere må der forudsættes et stigende behov for et udvidet registermæssigt samarbejde mellem personregistreringen og erhvervsregistreringen. Det kan oplyses, at personnumrene anvendes ved identifikation af enkeltmandsvirksomheder i den generelle svenske virksomhedsnummerering. Fordele og ulemper i forbindelse med en tilsvarende anvendelse af det danske personnummer er omtalt i dette kapitels afsnit 7.

5.6 Forholdet til det kommende ejendomsregister.

På administrationsdepartementets foranledning er spørgsmålet om etablering af et centralt ejendomsregister taget op til behandling sideløbende med problemerne i forbindelse med erhvervsregistreringen.

Ejendomsregistreringen har hidtil især været baseret på matriklen, tingbogen og vurderingsfortegnelsen. Det er gjort gældende, at registreringsteknikken i disse systemer ikke er hensigtsmæssig, bl.a. fordi der kun i ringe omfang er mulighed for at foretage maskinelle eller tværgående udskrifter. Den geografiske beliggenhedsangivelse (matrikelbetegnelsen) er i denne forbindelse mindre tilfredsstillende. Endelig giver systemerne ikke tekniske muligheder for samkøring og integration af ejendomsdata med personregisterdata.

En entydig og let tilgængelig identifikation af landets ejendomme er af betydning for en række myndigheder, herunder den centrale og lokale oppebørselsforvaltning, samt for bl.a. landbrugsministeriet (matrikeldirektoratet og veterinærdirektoratet), justitsministeriet, boligministeriet, indenrigsministeriet og Danmarks Statistik.

Erhvervsregisterudvalget har ikke behandlet problemerne i forbindelse med ejendomsregistreringen. Udvalget finder imidlertid anledning **til** at fremhæve det forhold, at erhvervsregistret også må kunne arbejde med fysiske bedriftsenheder. Registret må således kunne identificere den enkelte landejendom, der f.eks. kan fungere som tilsynsobjekt for arbejdstilsynet og de veterinære myndigheder samt som statistisk tællingsenhed. Registret må derfor sandsynligvis i et vist omfang kunne anvende fysiske enheder ganske svarende til ejendomsregistrets enheder. Tilrettelæggelsen af enhedsdefinitionerne og identifikationsnumrene for de to registre bør under hensyn hertil ske i samarbejde mellem registrene.

5.7 Nummereringen af de forskellige kategorier af registerenheder.

5.7.1 Almindelige bemærkninger.

En af et alment registers hovedopgaver er, jfr. kap. 2, at betjene administrationen og andre, der måtte have adgang til registrets oplysninger om de erhvervsdrivende. Fra registret må der derfor først og fremmest kunne udtrækkes oplysninger til identifikation af den enkelte erhvervsvirksomhed.

For at kunne betjene brugerne er det nødvendigt, at registret indeholder en fuldstændig fortegnelse over alle de enheder, som brugerne af registret har behov for samt de nødvendige oplysninger til identifikation af enhederne. Endvidere må der være "indgang" i registret via forskellige kategorier og grupper af enheder.

Det fremgår af kap. 1 og kap. 3» at der i de administrative registre især er behov for juridiske virksomhedsenheder som databærere. Dette gælder ved udøvelse af såvel oppebørselsfunktioner som adkomst-udstedelse og virksomhedskontrol. En række administrationer har herudover brug for at kunne identificere specielle afregningsenheder som del- og fællesregistreringer samt lokale virksomhedsenheder f.eks. som **tilsynsobjekter.**

5.7.2 Juridiske enheder.

Hovedkriteriet ved afgrænsningen af de juridiske enheder er som omtalt i kap. 3 ansvars- og hæftelsesforholdene. Erhvervsregistrets juridiske enheder må kunne fungere således, at **dobbeltdækning** undgås. De juridiske enheder må derfor udgøre en systematisk, sammenhængende og ajourført bestand omfattende alle erhvervsdrivende enheder. Denne enhedsbestand betegnes, jfr. kap. 3» som registrets stamenheder. Det bemærkes, at en sådan samling af erhvervsdrivende juridiske enheder ikke findes i de eksisterende administrative registre. Disse registre omfatter dels kun visse kategorier af juridiske enheder, dels fælles- og

delregistreringer, som ikke er systematiske i forhold til det juridiske enhedskriterium,

Stamenhederne må i det almene register identificeres ved hjælp af et enkelt entydigt identifikationsnummer, der må kunne anvendes udadtil i forhold til de registreringspligtige og registrets brugere.

Det fremgår af bilag 1, at de juridiske enheder kan forekomme i mange forskellige organisationsformer, herunder enkeltmandsvirksomheder, aktieselskaber, foreninger, boer, institutioner m.v.

Antallet af erhvervsdrivende juridiske stamenheder kan som omtalt i dette kapitels afsnit 8 anslås til godt 400.000. Heraf udgør enkeltmandsvirksomhederne ca. 80 - 85%.

Ved identifikationen af enkeltmandsvirksomhederne vil ejernes personnumre kunne være til hjælp. Personnummeret, der er omtalt i kap. 5, afsnit 5, er i de senere år indarbejdet indenfor en række områder i den offentlige registrering. Nogle offentlige registre over erhvervsdrivende har allerede optaget personnumrene som registerindhold til støtte ved identifikationen af enhederne. Andre registre overvejer at optage personnumrene.

En eventuel direkte anvendelse af personnumrene som identifikationsnumre i erhvervsregistreringen kan komme på tale for så vidt angår enkeltmandsvirksomhederne. Udvalget finder, at der er behov for en speciel undersøgelse af dette spørgsmål. De juridiske stamenheder, der er organiseret som selskaber, foreninger, selvejende eller offentlige institutioner m.v., må selvsagt under alle omstændigheder tildeles selvstændige identifikationsnumre. Antallet af sådanne aktive enheder må skønnes at ligge på 60.000 - 80.000. Del- og fællesregistreringer, som falder udenfor stamenhedernes system, må identificeres på anden måde.

Såfremt det efter en dyberegående undersøgelse af konsekvenserne findes uhensigtsmæssigt at anvende personnumrene i erhvervsregistreringen, må der fastlægges et specielt identifikationssystem for alle stamenhederne. Systemet må være så rummeligt, at det kan dække behovet på længere sigt. Det er af betydning, at alle numrene i erhvervsregistret og personregistret kan fungere sammen i edb-systemet.

I personnummeret er der indbygget oplysninger om den registrede persons køn, fødselsdag, -måned, og -år. Endvidere giver informationerne om enhedens karakteristika - f.eks. personens alder og køn - umiddelbart en vis kontrolmulighed ved identifikationen.

Forudsætningen for at opnå forenkling ved at medtage informationer i nummeret er, at der er tale om helt invariable data, samt data der kan konstateres for alle enhederne ved registreringen. Det må sikres, at identifikationen af enhederne kan fastholdes i tilfælde af brancheændring, flytning eller ændring af grænserne for de geografiske administrationsområder. Informationer om branche, adresse eller geografisk område bør derfor ikke indgå i virksomhedsnumrene. Såfremt nogle virksomheder ønsker at anvende del- eller fællesregistreringer ved afgivelse af oplysninger til bestemte myndigheder, må dette som hidtil kunne ske. I sådanne tilfælde må der formentlig for de sammensatte afregningsenheder anvendes særlige numre, medens delregistreringer vil kunne identificeres ved undernumre under stamnummeret. Erhvervsregistrets interne system må opbygges således, at der er mulighed for at henvise fra de specielle afregningsenheder til stamenhederne og omvendt.

5.7.3 Lokale virksomhedsenheder.

En række administrationer, f.eks. arbejdstilsynet og veterinærdirektoratet har behov for at kunne identificere lokale enheder som **tilsynsobjekter**. Der er ligeledes ved administrationen af næringsbrevordningen m.v. behov for at kunne identificere lokale enheder.

Det afgørende opdelingskriterium for de lokale enheder er formentlig aktivitetens geografiske placering. Sammenkoblingsmulighederne og samarbejdet med et eventuelt kommende ejendomsregister, der formentlig ligeledes må arbejde med geografiske enhedsafgrænsninger, må derfor tillægges særlig betydning. Foruden aktivitetens geografiske placering må især de branchemæssige forhold kunne benyttes som opdelingskriterium. Identifikationen af de lokale enheder må kunne fastholdes ved ejerskifte, og der må være "indgang" i registret over disse enheder.

Ved opbygning af registrets identifikationssystem må hensyn teiges til, at den juridiske enhed og den lokale enhed er af principiel forskellig art og karakter. Den lokale enhed hører altid under en juridisk enhed. Det vil således normalt være muligt at henføre ansvaret for en aktivitet til en person, et selskab, et bo eller en offentlig institution. Det juridiske enhedskriterium er derfor grundlæggende indenfor et registersystem, der skal betjene et bredt udsnit af administrationen, medens de lokale enheder kan opfattes og identificeres som underenheder under de juridiske stamenheder.

Selve udformningen af et system til identifikation af de lokale enheder er en teknisk opgave. Systemet må give de ønskede "indgange" i registret, de nødvendige henvisningsmuligheder samt sikkerhed for, at enhederne kan følges ved ejerskifte. Der findes registrerings-systemer, som gennem et omfattende internt net af henvisningsmuligheder giver stor frihed med hensyn til indgangsmuligheder i registret.

Udvalget er ikke gået nærmere ind på selve registreringsteknikken, men finder ikke, at der bør opbygges parallelle nummersystemer for juridiske og lokale enheder til anvendelse udadtil. Ofte driver den juridiske enhed således blot en enkelt lokal bedriftsenhed, f.eks. en landbrugsejendom, en detailforretning eller advokatpraksis. De data, der er nødvendige for beskrivelsen af en sådan virksomhed som henholdsvis juridisk og lokal enhed, er i princippet sammenfaldende. Alle oplysninger om virksomheden betragtet som lokal enhed vil også vedrøre virksomheden som juridisk enhed. Det juridiske virksomhedsnummer vil således for "enbedriftsenhederne" kunne dække alle registreringsmæssigt relevante forhold.

Såfremt den juridiske virksomhedsenhed driver flere lokale bedriftsenheder, som hver for sig skal registreres, bør disse enheder udadtil - i forhold til de registreringspligtige - identificeres ved hjælp af undernumre under stamnummeret.

Udvalget har overvejet, om der i registret er behov for andre enhedskriterier end hæftelsesforholdet og den geografiske eller branchemæssige placering. Besvarelsen af dette spørgsmål beror imidlertid på de opgaver, registret stilles overfor. Da disse krav ikke kendes, må registret indrettes således, at mulighederne for indførelse af nye kriterier står åbne.

5.7.4 Nummereringskompetencen.

Principielt vil kompetencen til at nummerere og ajourføre de erhvervsdrivende enheder i det almene registersystem kunne deles mellem flere administrative organer, der hver for sig indenfor faglige eller geografiske områder kunne få som opgave at nummerere bestemte grupper af enheder, f.eks. aktieselskaber, foreninger m.v. Forudsætningen for registersamarbejdets funktionsevne er imidlertid, at der til enhver tid findes en fuldstændig og ajourført liste over alle anvendte erhvervsdrivende enheder hos den almene registermyndighed. Den almene registermyndighed må endvidere have ansvaret for, at der er de nødvendige henvisningsmuligheder fra erhvervsregistrets stamenheder til underenheder og specielle enheder. Endelig må erhvervsregistret sikre, at samarbejdet mellem på den ene side person- og

ejendomsregistreringen og på den anden side erhvervsregistreringen løbende kan gennemføres. Disse hensyn kan formentlig kun tilgodeses, såfremt enhedsafgrænsningen og nummereringen af enhederne forestås af det almene erhvervsregister i samarbejde med de administrative registre og andre brugere af registret.

I Sverige har Statistiska Centralbyrån siden 1963 haft som opgave at føre et centralt virksomhedsregister. Der er etableret et registersamarbejde med henblik på at gennemføre en nummerering af alle juridiske (institutionelle) virksomhedsenheder - fysiske personer såvel som juridiske personer - indenfor et enkelt system. De erhvervsdrivende fysiske personer identificeres ved de pågældende personnumre, der er på 11 cifre. Juridiske personer i øvrigt - herunder selskaber, institutioner m.v. - identificeres ligeledes ved et 11-cifret nummer, "registreringsnummeret", der kan adskilles fra personnummeret. De myndigheder, som forestår virksomhedsnummereringen, er: 1. De centrale personregistrerende myndigheder (Centrale folkbokförings- och upp-bördsnämnden), 2. De lokale skattemyndigheder, det vil sige 120 statslige skattekontorer, der i deres respektive områder fungerer som indkomstskattemyndighed, 3. Merværdiskattemyndigheden, der nummersætter de erhvervsdrivende enheder, som er momspligtige, men som hverken har personnummer eller har fået tildelt registreringsnummer af de lokale skattemyndigheder, 4. Statistiska Centralbyrån, der har som opgave at nummersætte de juridiske enheder, som ikke er nummereret hverken af lokal skattemyndighed eller momsadministrationen. Dette gælder f.eks. visse stiftelser, ideelle foreninger m.v. De lokaløkonomiske virksomhedsenheder identificeres for tiden i det svenske Statistiska Centralbyråns företagsregister ved et firecifret løbenummer under den juridiske enhed.

I Finland er der i 1970 gennemført en forordning om generelle identifikationsnumre til individualisering af alle erhvervsdrivende juridiske enheder, d.v.s. både fysiske og juridiske personer. Identifikationsnummeret kan også tildeles underenheder under de juridiske enheder. Identifikationsnummeret har en individualiserende del, der for omsætningsskattepligtige enheder er 6-cifret og for andre enheder **7-cifret**. Hertil kommer 2 kontrolcifre. De omsætningsskattepligtige enheder tildeles identifikationsnummer af omsætningsskattekontorerne, og andre enheder nummersættes af Statistiska Centralbyrån eller - efter finansministeriets afgørelse - af anden myndighed. Statistiska Centralbyrån i Finland fører register over de identitetsnumre, der tildeles de erhvervsdrivende.

I Norge eksisterer der flere erhvervsregistre med specielle ad-

ministrative formål. Der er imidlertid ikke gennemført en generel identitetsnummerering af de erhvervsdrivende enheder.

5.8 Registersystemets omfang.

Merværdiafgiftsadministrationen samt kildeskattedirektoratet og ATP benytter i forbindelse med **opkrævningsrutinerne** henholdsvis **ca. 361.000, 250.000 og 150.000** aktive enheder af juridisk karakter.

Moms-, kildeskatte- og ATP-registrene omfatter ikke erhvervsdrivende, som hverken beskæftiger fremmed arbejdskraft eller har **moms-**pligt. Denne gruppe af erhvervsdrivende består formentlig hovedsagelig af enkeltmandsvirksomheder indenfor liberale erhverv.

Det samlede antal aktive juridiske stamenheder, som må indgå i et centralt erhvervsregister, kan skønsmæssigt anslås til ikke under 400.000. Hertil kommer et antal fælles- og delregistreringer samt lokale enheder. Der må ved vurderingen af registrets omfang tages hensyn til, at de gældende selskabsretlige regler indebærer stor frihed med hensyn til de former, hvorunder selskaber og fællesskaber i erhvervsøjemed kan etableres. Der kan ikke ses bort fra muligheden for, at nye **selskabsformer** kan opstå **f.eks.** i forbindelse med tilslutningen til EF.

Behovet for lokale registerenheder afhænger af karakteren af de opgaver, der stilles erhvervsregistret. Desuden spiller selve opbygningen af registrets identifikationssystemer en rolle for, i hvilket omfang det udadtil er nødvendigt at anvende specielle identifikationsnumre for de lokale enheder. I tilfælde, hvor den juridiske enhed kun driver en enkelt lokal enhed, kan det juridiske identifikationsnummer således også dække den lokale enhed.

Det antal selvstændige identifikationsnumre, der er påkrævet i erhvervsregistret, afhænger ligeledes af registrets relationer til det centrale personregistersystem og det påtænkte centrale ejendomsregister, herunder muligheden for en delvis anvendelse af disse registres identifikationsnumre.

I registret må der ventes en stor til- og afgang af juridiske og lokale enheder. Der må på forhånd søges fastlagt retningslinier for, under hvilke omstændigheder enhederne opstår, ophører eller skifter identifikationsnummer, **f.eks.** ved ændring af hæftelsesgrundlag, flytning eller brancheglidning.

Det er oplyst, at der til toldvæsenets virksomhedsregister årligt indgår **ca. 160.000** anmeldelser om ændringer. Heraf er **ca. 1/3** meddelelser om nye registreringspligtige virksomheder, **ca. 1/3** afmeldelser og **ca. 1/3** anmeldelser om ændring af navn og adresse for registrerede enheder.

De øvrige administrative registre må - afhængig især af antallet af registrerede enheder - formodes at have behov for en ajourførings-virksomhed af forholdsvis samme størrelsesorden. En koordineret ajourføring af enhederne må derfor antages i væsentligt omfang at kunne aflaste både de anmeldelsespligtige og administrationerne.

Et fuldstændigt overblik over de fremtidige opgaver for **erhvervsregistreringen** kan ikke opnås på forhånd. Den samlede bestand af enheder og fremgangsmåden ved disses identificering kan derfor heller ikke endeligt fastlægges. Registret må kunne optage de enheder og det registerindhold, der efterhånden måtte vise sig at være behov for. Det er derfor afgørende at finde frem til et åbent fleksibelt **identifikationssystem**.

Erhvervsregistrets informationsindhold må forudsættes anvendt både i de administrative rutiner og til statistiske formål. Registret vil derfor kun med den største forsigtighed kunne gøre brug af tidligere anvendte enhedsnumre.

Praksis med hensyn til genanvendelsen af brugte virksomhedsnumre i de eksisterende administrative registre er forskellig. I kildeskattedirektoratets CIR-register genanvendes "brugte" numre således ikke til nye registreringsenheder, men en enhed, der er opført som arbejdsgiver, får såfremt den påny ansætter personale sit "gamle" nummer. I toldvæsenets virksomhedsregister benyttes identitetsnumre for enheder, som afmeldes, derimod (tidligst) fem år efter afmeldelsen. Overfor ATP kan arbejdsgivernes bidragspligt for den enkelte beskæftigede løbe i indtil 49 år. Selv efter pensionsrettens konstatering, kan der opstå tvivl om pensionsgrundlaget og behov for efterforskning af hele indbetalingsforløbet for en bestemt person. ATP har derfor behov for at kunne fastholde identifikationen af enhederne i en meget lang periode.

5.9 Resume af kap. 5.

Det er påkrævet, at det centrale erhvervsregister er neutralt i forhold til de forskellige forvaltningsopgaver og kan forestå harmoniseringsopgaver på tværs af gældende administrative opdelinger. Udvalget foreslår derfor, at registret baseres på et specielt **lovgrundlag**. Bilag 2 og 3 indeholder skitse til lov om et centralt erhvervsregister og bemærkninger til denne.

Erhvervsregistret foreslås placeret under økonomi- og **budgetministerens** ansvarsområde med et almindeligt over- og underordningsforhold mellem ministeren og registret. Udvalget foreslår, at der til støtte for ministeren og erhvervsregisteradministrationen nedsættes et erhvervsregisterråd som en parallel til personregistreringsrådet.

Erhvervsregisterrådet bør tage stilling til spørgsmål vedrørende registrets førelse. I de tilfælde, hvor der måtte være fastlagt begrænsninger med hensyn til anvendelsen og videregivelsen af bestemte arter af registrerede oplysninger, bør ministeren ikke kunne udvide anvendelsesområdet eller fastsætte mere liberale regler end tiltrådt af erhvervsregisterrådet. Rådets medlemmer foreslås beskikket af økonomi- og budgetministeren. Folketinget, erhvervslivet og de myndigheder, der samarbejder med erhvervsregistret, foreslås repræsenteret i rådet.

Erhvervsregistret må kunne fungere som et serviceorgan for hele forvaltningen. Under hensyn hertil har udvalget overvejet forbindelsen mellem registret og Danmarks Statistik, der i henhold til lov fungerer som serviceorgan i registreringsspørgsmål, og som allerede har foretaget en ret omfattende koordinering mellem de registre over erhvervsdrivende og arbejdsgivere, som benyttes af **merværdi-**administrationen, kildeskattedirektoratet og ATP. Udvalget finder, at det vil være hensigtsmæssigt ved opbygningen af et alment erhvervsregister at udnytte det materiale og det erfaringsgrundlag med hensyn til erhvervsregistrering, som allerede findes i Danmarks Statistik.

De ansvarsproblemer, der kan opstå i forbindelse med erhvervsregistrets videregivelsesvirksomhed, forudsætter, at erhvervsregistret står direkte under en ministers ansvar. Erhvervsregistret kan derfor ikke oprettes som et organ direkte under Danmarks Statistik, der er en selvstændig institution ledet af en **styrelse**. Udvalget finder imidlertid, at et snævert samarbejde mellem det centrale erhvervsregister og Danmarks Statistik er nødvendigt. Dette samarbejde må tilrettelægges således, at der ikke kan opstå tvivl om, at Danmarks Statistik opretholder sin hidtidige praksis, hvorefter oplysninger indsamlet til statistisk brug ikke videregives som individuelle oplysninger. Egentlige identifikationsoplysninger såsom navn, adresse m.v. forudsættes dog at kunne udveksles frit. Oplysninger af denne art, som Danmarks Statistik måtte råde over, forudsættes også at kunne videregives, uden at tilliden til Danmarks Statistiks diskretion derved svækkes.

Udvalgets skitse til lov om et centralt erhvervsregister er drøftet med justitsministeriet. Udvalget og justitsministeriet forudsætter, at de diskretionsproblemer, som rejses i forbindelse med de foreslåede regler om videregivelse af oplysninger om de registrerede, forelægges justitsministeriets registerudvalg, inden skitsen eventuelt fremmes til egentligt lovforslag.

For at sikre en koordinering af de offentlige registre i et omfang, der er tilstrækkeligt til at bane vejen for et centralt erhvervsregister, forudsættes det, at de myndigheder, der administrerer det offentliges registre over erhvervsdrivende og arbejdsgivere samarbejder om oprettelsen af registret. I opbygningsperioden vil det især være påkrævet, at told- og kildeskattemyndighederne, **ATP-administrationen**, samt de myndigheder, der administrerer næringsloven og fimaloven til-lige med Danmarks Statistik er indstillet på et samarbejde om regis-trets etablering.

Udvalget forudsætter, at det foreslåede centrale erhvervsregister kan opbygges ud fra allerede foreliggende oplysninger i de eksisterende registre, således at der ikke skulle blive behov for en ny generel anmeldelsesprocedure med dertil hørende krav til de erhvervsdrivende om yderligere registrering.

Det almene register må opbygges **gradvis**. Registrets hovedopgave må være sammen med forvaltningsorganer, der deltager i **register-**samarbejdet, at forestå indkredsningen af registrets juridiske stam-enheder og fastlæggelsen af definitioner for specielle enheder knyttet til stamenhederne i det omfang, der er behov herfor. De godkendte stamenheder må entydigt identificeres indenfor et sammenhængende identifikationssystem. Det centrale erhvervsregister må sikre, at der er de nødvendige henvisningsmuligheder fra de lokale og specielle enheder til stamenhederne og omvendt.

Registret må i øvrigt have som oppave at føre en fortegnelse over de godkendte enheder, der løbende må ajourføres i overensstemmelse med fastlagte retningslinier.

Ved indretningen af registret må hensyn tages til, at dette må kunne formidle informationer til identifikation af enhederne til for-skellige forvaltningsgrene m.v. Der må teknisk være mulighed for, at også andre data om enhederne kan videregives i overensstemmelse med fastlagte retningslinier. Registermyndigheden må have kendskab til de informationer om erhvervsforhold, der findes i de offentlige registre samt indsigt i, i hvilket omfang informationerne videregives til henholdsvis offentlige myndigheder og private.

Det almene register må opbygges således, at registreringsfor-pligtelser, som erhvervslivet har overfor de forskellige administra-tive registre - i det omfang, det måtte findes hensigtsmæssigt - må kunne omlægges til forpligtelser overfor det almene register. Den i næringsloven forudsatte omlægning af næringsbrevordningen for visse

bundne næringer til en anmeldelsespligt overfor et centralt register og registrering i dette - må således kunne etableres ved overførelse af funktionerne til det centrale **erhvervsregister**.

I lovgrundlaget bør indgå regler om registrets samarbejde med andre offentlige registre, og der må fastlægges regler for, i hvilket omfang registrerede oplysninger kan videregives til offentlige myndigheder og andre.

Ved fastlæggelsen af erhvervsregistrets **identifikationsnummer**-system må hensyn tages til registrets eventuelle samarbejde med personregistreringen og den påtænkte ejendomsregistrering. Spørgsmålet om registrets nummersystem må nærmere overvejes. Udvalget finder, at det er af betydning, at identifikationsnumrene ikke indeholder data om enhederne, da sådanne data vil kunne begrænse registrets mulighed for at registrere dataændringer, uden at registernummeret ændres. Endvidere bør der ikke opbygges flere nummersystemer til anvendelse udadtil end højst nødvendigt. Identifikationen af specielle enheder og lokale enheder bør derfor så vidt muligt ske i form af undernumre knyttet til stamenhederne. Registret må opbygges således, at der opnås "**indgangsmuligheder**" også på anden måde end gennem stamhedernes identifikationsnumre.

Det er ikke muligt på forhånd at forudse de fremtidige registreringssopgaver eller vurdere, hvilke enhedsbestande der kan blive brug for. Det er derfor betydningsfuldt at finde frem til åbne og fleksible systemer, der kan optage det indhold og de enheder, der måtte vise sig behov for.

København, 2k. november 1972.

Jørgen Alexandersen	Arne Bunckenburg	Aage la Cour formand
H. Feilberg	Bent Hæstrup	Henrik Juhl
C. A. Nielsen	Svend Renstrup	Jens Selmer
Else Simons	Svend Rehling Sørensen	

/K. Kjærsgaard Eriksen

Juridiske enhedsformer.

De bestående registres bestande af juridiske registreringsenheder omfatter personer, selskaber og sammenslutninger af forskellig karakter, selvejende institutioner, boer samt offentlige institutioner. Det forekommer hensigtsmæssigt at sondre mellem følgende hovedgrupper af enheder:

- I. Fysiske personer, der har retsevne i henhold til dansk rets almindelige bestemmelser.
- II. Selskaber, herunder aktieselskaber og interessentskaber, foreninger og institutioner, hvis retsevne beror på den specielle lovgivning om selskaberne m.v. samt selskabernes og institutionernes vedtægter, basisoverenskomster eller fundatser.
- III., Dødsboer og konkursboer, der har retsevne i medfør af speciel lovgivning herom.
- IV. Offentlige institutioner, hvis kompetence er fastlagt i forvaltningsretlige lovbestemmelser, bekendtgørelser, reglementer og administrativ praksis.

I mange af lovene vedrørende erhvervslivets registreringsforhold foretages der imidlertid yderligere sondringer mellem forskellige former for selskaber og fællesskaber. Opdelingerne foretages især, fordi der ved administrationen af de forskellige lovregler er behov for præcist at kunne fastslå de registrerede enheders hæftelses- og ansvarsforhold.

De direktiver, der er i kraft i fællesmarkedet, hindrer ikke, at de her i landet kendte og nedenfor omtalte juridiske enhedsformer fortsat kan bestå ved landets indtræden. Der kan imidlertid ved indtræden i fællesmarkedet opstå behov for registrering af nye juridiske enhedsformer.

I« Fysiske personer.

Organisationsformer inden for denne gruppe er, foruden den almindelige enkeltmandsvirksomhed, erhvervsvirksomheder m.v. udøvet af længstlevende ægtefælle i uskiftet bo, umyndige og umyndiggjorte personer samt personer under lavværgemål.

Enkeltmandsvirksomhed. Virksomhed med én indehaver, der personligt er fuldt ansvarlig over for virksomhedens kreditorer. Der er ikke fast-

sat generelle retningslinier, som skal følges ved oprettelse eller nedlæggelse af enkeltmandsvirksomheder.

Grænsen mellem enkeltmandsvirksomhed og et fællesskab, der må betegnes som et selskab, er ofte uskarp. Sondringen mellem fremmedkapital og egenkapital er således i visse tilfælde flydende. Der forekommer f.eks. mellemformer mellem lån og indskud i såkaldte "stille" selskaber. I sådanne selskaber foretager den "stille" deltager indskud i en af en anden drevet virksomhed og deltager i vinding og tab i et nærmere bestemt forhold, uden at dette udadtil tilkendegives.

Ægtefæller kan hver for sig drive erhvervsvirksomhed og kan have indgået aftale om ægtepagt eller om særeje. I et alment register, som har til formål at klarlægge de erhvervsdrivendes hæftelsesforhold, vil det muligvis være relevant at medtage oplysninger om de registre-redes civilstand samt oplysninger om de formueretlige aftaler og ordninger, der gælder mellem ægtefællerne.

Ifølge firmaloven er der kun hjemmel til at modtage anmeldelser af firmaer, der driver virksomhed, som er omfattet af firmalovens § 8 sammenholdt med § 35 (handel, håndværk, industri).

Enkeltmandsfirmaer kan optages i handelsregistrenes afdeling A, men der er i henhold til firmaloven kun pligt til at anmelde, hvis der sker ejerskifte.

Enkeltmandsfirma skal ifølge lovens § 9 indeholde indehaverens efternavn med eller uden fornavn eller forbogstaver. Det må ikke indeholde noget, som kan opfattes som et selskabsforhold (således ikke tilføjelsen "og Co." eller formen "Peter Hansens Vincompagni" eller noget, der antyder, at ansvaret er begrænset (f.eks. limited eller ltd.). Anmeldelse af et firma som "Søren Hansen ved P. Hansen" bør ifølge praksis ikke modtages, derimod kan formen "Søren Jensens Eftf." eller "Søren Jensens Eftf. v/P. Hansen" godkendes.

Anmeldelsen sker til handelsregisteret i den politikreds, hvori virksomhedens hovedkontor findes. I tilfælde, hvor et firma har forretningskontor i én politikreds og f.eks. fabrik i en anden, skal anmeldelsen alene ske i den kreds, hvori forretningskontoret findes (jfr. § 16).

Anmeldelse af filialer, som står under særskilt bestyrelse, kan modtages til registrering. Anmeldelsen skal ske til registret i den kreds, hvor hovedfirmaet har hjemsted. Ligger filialen i en anden kreds, skal registerføreren efter registrering og bekendtgørelse i Statstidende oversende anmeldelsen til optagelse i handelsregisteret på det sted, hvor filialen er beliggende.

Registreringsreglerne indebærer, at samme person kan drive flere virksomheder, som er registrerede i hver sin politikreds.

Enkeltmandsvirksomheder må ikke påbegynde næringsvirksomhed omfattet af næringsloven (bunden næring), før næringsbrev er udstedt.

Ret til at få næringsbrev har enhver person, der har 1) dansk indfødsret, 2) bopæl her i landet, 3) er myndig eller efter myndighedsloven har fået tilladelse til på egen hånd at drive næring, hvortil næringsbrev kræves.

Samme ret har udlændinge, der er statsborgere i lande nævnt i bek. 382 af 10. november 1966, og som opfylder de øvrige betingelser for at få næringsbrev.

For auktionsholderes, vekselereres og ejendomshandleres vedkommende kræves endvidere, at de ikke er under konkurs. Næringsbrev udstedes af politimesteren i den politikreds, hvor eller hvorfra virksomheden drives (i København magistraten). Næringsbrevet giver indehaveren ret til at drive næring i og fra politikredsen. Næringsbrev som vognmand samt restauratør og hotelvært gælder dog for hele landet, og næringsbrevet som restauratør og hotelvært udstedes af politimesteren i den kreds, hvor den næringsdrivende har bopæl. Den næringsdrivende vil kunne have næringsbrev såvel på flere næringer som i flere politikredse.

Retten til at drive næring efter næringsbrev bortfalder ved indehaverens død, og hvis indehaveren ikke længere opfylder betingelserne for at få næringsbrev, jfr. dog nedenfor om ægtefælle i uskiftet bo, værge for umyndiggjort, dødsbo og konkursbo.

Hvis retten efter et næringsbrev som auktionsholder, vekselerer og ejendomshandler er bortfaldet eller frakendt efter reglerne i borgerlig straffelov § 79> skal næringsbrevet straks afleveres til den myndighed, der har udstedt det.

Hæftelsen for momsafgiftsberigtigelsen er knyttet til den, der driver afgiftspligtig virksomhed for egen regning, det være sig som ejer eller forpagter.

Enkeltmandsvirksomheden betragtes principielt som registerenhed i toldvæsenets VIRK-register, uanset om virksomheden består af to eller flere bedriftsenheder med hver sin beliggenhed og fordelt på flere erhverv, forudsat at det er én og samme person, der som ejer, forpagter el.lign. driver samtlige bedriftsenheder for egen regning. De kan dog på visse betingelser indrømmes enkeltmandsvirksomheden flere registrernumre i VIRK-registret.

Hvis indehaveren af et enkeltmandsfirma er interessant i et in-

teressentskab eller aktionær i et aktieselskab, omfattes dette ejerforhold ikke af registreringsenheden for enkeltmandsfirmaet, idet der her er tale om to eller flere hæftelsesforhold.

I tilfælde, hvor indehaveren af et enkeltmandsfirma afhænder sin bedrift og i umiddelbar fortsættelse heraf overtager en anden bedrift, sker der ingen ændring af registreringsenheden og heller ikke af den pågældendes virksomhedsnummer. Der skal i sådanne tilfælde alene ske anmeldelse af eventuel ny adresse m.v.

Den afgiftspligtige virksomhed skal anmeldes senest 8 dage før, virksomheden påbegyndes. Når aktiviteten ophører f.eks. sæsonmæssigt, kan virksomheden blive stående i registret og indgive "0 eller - anmeldelse". Afmeldes virksomheden, vil indehaveren, såfremt momspligtig virksomhed senere hen påny påbegyndes, få et nyt virksomhedsnummer.

Ændringer i virksomhedens geografiske placering og firmanavn medfører ikke, at virksomhedsnummeret ændres.

Registreringspligten i henhold til momsloven omfatter kun den, for hvis regning virksomheden udøves, og ikke forhold, hvor en person er knyttet til en virksomhed som bestyrer, direktør i et aktieselskab, formand for en bestyrelse, prokurist, fuldmægtig el.lign. Denne regel praktiseres ufravigeligt ved registrering i henhold til momsloven, og så uanset at der under særlige omstændigheder kan gøres ansvar gældende over for en direktør i et selskab, en bestyrelsesformand o.s.v.

Punktafgiftsbestemmelserne er fordelt på en halv snes enkeltlove. Visse af disse er tidligere revideret, således at registrerings- og hæftelsesreglerne nu ligger på linie med reglerne i momsloven.

Registreringsreglerne i enkelte af punktafgiftslovene er dog endnu ikke i alle forhold sammenfaldende med momslovens registreringsregler. F.eks. indeholder flere punktafgiftslove bestemmelser, hvor efter også en bestyrer omfattes af hæftelses- og ansvarforholdet.

Ved en igangværende planlægning af et fællesregister for toldvæsenet søges registreringsreglerne for punktafgiftsvirksomheder i størst mulig udstrækning harmoniseret med momslovens registreringspraksis. Der kan i forbindelse hermed blive tale om at foreslå ændringer i visse af punktafgiftslovene.

Hæftelsen for kildeskatten er knyttet til den, der driver anmeldelsespligtig virksomhed for egen regning, det være sig som ejer eller forpagter. Kildeskatteadministrationen følger således de samme regler som ved merværdiafgiftsberigtigelsen.

I kildeskattedirektoratets CIR-register betragtes et enkeltmands-

firma som registerenhed, uanset om det består af to eller flere bedriftsenheder med forskellig beliggenhed og med aktivitet inden for forskellige erhverv, forudsat at én og samme person driver samtlige bedriftsenheder for egen regning. Der er dog hjemmel til at indrømme enkeltmandsfirmaet flere registernumre i CIR-registret, såfremt der føres særskilt regnskab for de enkelte bedrifter.

Registreringspligten i medfør af kildeskatteloven omfatter på samme måde som registreringen i henhold til momsloven kun den, for hvis regning virksomheden drives.

Ægtefælle i uskiftet bo. Ved hendsiden i uskiftet bo betegnes det forhold, at en ægtefælle ved den andens død overtager hele fællesboet til fri rådighed i levende live uden at svicte med afdødes livsarvinger. I mange tilfælde overtages erhvervsvirksomheder på denne måde ved den erhvervsdrivendes død med henblik på videreførelse, afhændelse eller gradvis afvikling.

Den formuemasse, der hæfter for virksomheden, ændres i princippet ikke ved dødsfaldet og ægtefællens overtagelse, men hæftelsen og ansvaret er overtaget af en ny person.

Fortsætter ægtefællen virksomheden (fimalovens § 11), skal anmeldelse herom ske til handelsregisteret (fimalovens § 21).

Kræver virksomheden næringsbrev, skal videreførelsen anmeldes til politimesteren, og ægtefællen kan i så fald fortsætte virksomheden uden næringsbrev i indtil et år efter dødsfaldet.

I toldvæsenets VIRK-register kan virksomheden fortsætte under samme virksomhedsnummer, men attest fra skifteretten kræves tillige med oplysninger om den længstlevende ægtefælles data, herunder navn, fødselsdag og -år **m.v.** I virksomhedsregistret foretages i overensstemmelse hermed ændring af navn og evt. adresse m.v. Der vil således i et centralt erhvervsregister være behov for anmeldelse og registrering af såvel dødsfaldet som overtagelsen.

I kildeskattedirektoratets CIR-register registreres samtlige dødsboer, der fortsætter med at være indeholdelsespligtige, med et nyt arbejdsgivernummer.

Umyndig eller umyndiggjort person kan drive erhvervsvirksomhed, men kan normalt ikke råde over sin formue eller forpligte sig ved retshandler over denne. Den umyndiges eller umyndiggjortes formueanliggender varetages på dennes vegne af værger, der normalt ikke hæfter for de trufne dispositioner.

I tilfælde, hvor en umyndig har fået tilladelse af værge og vær-

gemålstilsynsmyndighederne til på egen hånd at drive næring, kan han få næringsbrev (næringslov § 3> stk. 1, nr. 3). Såfremt den umyndige ikke skal drive virksomhed på *egsn* hånd, kan værgen for den umyndige ansøge om dispensation fra næringslovens myndighedsbestemmelser, men værgen kan ikke få næringsbrev på den umyndiges vegne.

Værgens opgave er ofte at gennemføre en hensigtsmæssig afvikling af den umyndiggjortes virksomhed. Værgen kan således i et år efter umyndiggørelsen videreføre den umyndiggjortes virksomhed uden næringsbrev med henblik på afvikling, afhændelse el.lign. af virksomheden.

Ved momsregistreringen kræves registreringsanmeldelse med de sædvanlige oplysninger om den umyndiggjorte, der driver den afgiftspligtige virksomhed. Derudover gives i registreringsanmeldelsen oplysning om værgens stilling, fulde navn, fødselsdag og -år, fødested, bopæl, postnummer og -distrikt, telefonnummer og kommune. Registreringsanmeldelsen medunderskrives af værgen.

I et centralt erhvervsregister må erhvervsvirksomheder og arbejdsgiverforhold med umyndige som ansvarlige muligvis registreres som en speciel enhedsform.

Person under lavværgemål, f.eks. på grund af ung alder eller ukyndighed, kan kun i forbindelse med sin lavværge råde over sin formue og forpligte sig ved retshandler over denne.

Den lavværgedes stilling i ansvarsmæssig henseende er forskellig fra både den myndiges og den umyndiggjortes. Lavværgens opgave synes at have karakter af rådgivning. Lavværgen kan ikke give tilladelse til, at den lavværgede på egen hånd driver næring, men han kan give den lavværgede fuldmagt til at handle på egen hånd inden for visse grænser, der muliggør, at den lavværgede kan drive erhverv med værgens bistand.

Personer under lavværgemål, jfr. myndighedslovens § 54, kan få næringsbrev.

Ved momsregistreringen kræves lavværgeforholdet oplyst og data både om den lavværgede og lavværgen efter samme regler som for umyndige.

I CIR-registret kræves ikke oplysning om umyndiggørelse og lavværgemål. Foreligger der oplysning om umyndiggørelse, tilføjes der efter navneangivelsen c/o eller v/ værgens navn.

II. Selskaber, herunder aktieselskaber og interessentskaber, foreninger og institutioner.

Der er her i landet udstrakt frihed til at stifte retsbærende fællesskaber og institutioner under forskellig form og med forskellige regler med hensyn til selskabets eller institutionens retsevne og deltagernes ansvar.

En registrering med henblik på at fastslå disse enheders hæftelses- og ansvarsforhold samt afgørende kendetegn er derfor kompliceret.

I en række lande anvendes begrebet juridisk person om veldefinerede kategorier af selskaber og sammenslutninger. Alene disse accepteres som retsbærende fællesskaber m.v. Betegnelsen juridisk person forekommer også i dansk lovgivning. Begrebet har imidlertid ingen retskildeværdi, og begrebet person kan i almindelighed ikke fortolkes som omfattende både fysiske og juridiske personer.

Manglen på klare lovregler om sammensatte selskaber, selvejende institutioner, foreninger m.v. og den måde, hvorpå de forskellige selskabsformer kan gå over i hinanden og kombineres, medfører, at der udadtil kun kan tillægges en opdeling af selskaber og institutioner efter organisationsform begrænset betydning for vurderingen af de reelle hæftelsesforhold.

På grund af de nævnte forhold kan man ikke; gå ud fra, at de forskellige administrationsgrene registrerer og opdeler de forskellige organisationsformer på helt samme måde.

For at få et overblik over de forskellige former for selskaber og sammenslutninger m.v., må de mulige hæftelsesforraer i selskaberne m.v. tages i betragtning.

Hæftelsen kan være enten personlig - d.v.s. at den enkelte deltager hæfter ubegrænset med hele sin formue - eller begrænset til bestemte beløb. Såvel den personlige som den begrænsede hæftelse kan enten være solidarisk eller pro rata. Ved solidarisk hæftelse kan en kreditor kræve hele sit tilgodehavende hos en af deltagerne, medens ansvaret ved pro rata hæftelse er begrænset til en del af **selskabsgælden.**

Endvidere kan hæftelsen være enten principal eller subsidiær. Ved principal hæftelse kan selskabets kreditor, så snart hans tilgodehavende er forfaldet, sagsøge den enkelte deltager i selskabet, medens han ved subsidiær hæftelse først må søge sig fyldestgjort i selskabets aktiver. Konstateres det, at selskabsformuen ikke kan dække kravet, kan kreditor holde sig til den enkelte deltager i selskabet.

Hæftelsen kan endelig være enten direkte eller indirekte. Ved direkte hæftelse kan kreditor anlægge selvstændigt søgsmål mod en

selskabsdeltager, hvorimod kreditor ved indirekte hæftelse er henvist til eventuelt gennem konkursbegæring rettet mod selskabet at søge sig fyldestgjort på den måde, at konkursboet pålægger selskabsmedlemmerne at indbetale til boet det til dækning af selskabsgælden fornødne beløb.

De mange hæftelsesformer gør opdeling af selskaberne på hovedgrupper af organisationsformer hensigtsmæssig. Der kan herved sondres mellem følgende:

1. Ansvarlige interessentskaber, kommanditselskaber, samt part-rederier.
2. Aktieselskaber og andre selskaber undergivet særlig lov.
3. Foreninger og selvejende institutioner.

ad 1. Ansvarlige selskaber.

Interessentskaber er selskaber med to eller flere deltagere, der har grundlag i deltagernes aftale om i forening at drive økonomisk virksomhed. Deltagernes ansvar for selskabsgælden er personlig, solidarisk, principal og direkte.

Ansvarlig for gælden er enhver, der er deltager ved gældens stiftelse eller i øvrigt har givet trediemand føje til at tro, at han ville hæfte.

Interessenterne har, medmindre andet er aftalt, ikke fri adgang til at sætte andre i deres sted, og der kræves i princippet enstemmighed både til optagelse af nye deltagere og til overdragelse af anparter. I almindelighed kan enhver interessent med passende varsel opsige interessentskabsforholdet.

Både fysiske personer og selskaber, institutioner m.v. kan være stiftere af interessentskaber. Dette gælder såvel aktieselskaber som andre selskaber med begrænset ansvar, jfr. handelsministeriets skr. nr. 275 af 19. februar 1968.

I en række administrative registre betragtes interessentskabet som en selvstændig juridisk registerenhed, dette gælder f.eks. handelsregistrene, toldvæsenets VIRK-register og registret over indeholdelsespligtige for kildeskat. I andre registre anses de enkelte deltagere i interessentskabet for de egentlige retsbærere, og selskabet betragtes ikke som en selvstændig enhed. Eksempelvis er interessentskabet ikke selvstændigt indkomst- og formueskatteobjekt.

Interessentskaber, der driver handel, håndværksnæring eller industridrift, skal anmeldes til handelsregisteret på forretningsstedet, jfr. §§ 16 og 18.

Anmeldelse til handelsregistrene skal, jfr. § 18, angive samtlige medlemmers fulde navn og bopæl. Eventuelle ændringer i medlemskredsen skal, jfr. § 21, snarest muligt anmeldes.

Ved anvendelsen af loven betragtes - jfr. § 33 - ethvert selskab med vekslende medlemstal eller vekslende kapital som selskab med begrænset ansvar, selv om dets medlemmer er fuldt ansvarlige.

Såfremt interessentskabet skal drive bunden næring, må hver enkelt ansvarlig deltager have næringsbrev, idet interessentskabet som sådant ikke kan opnå adkomst til at drive bunden næring.

Interessentskabet kan ikke drive næring, hvis en af de ansvarlige deltagere ikke får eller mister sit næringsbrev.

Et interessentskab betragtes i VIRK-registret som en registreringsenhed og tildeles ét virksomhedsnummer. Der kræves ikke fremlagt interessentskabskontrakt ved registreringen, men principielt skal samtlige interessenter være oplyst og underskrive anmeldelsen.

Ændres hæftelsesforholdet ved, at en eller flere interessenter indtræder eller udtræder af interessentskabet, foreligger der en ny registreringsenhed. I sådanne tilfælde skal det oprindelige interessentskab afmeldes, og det nye skal anmeldes og tildeles nyt virksomhedsnummer.

Interessentskabet er ikke selvstændigt indkomst- og formueskat-subjekt, men kan være indeholdelsespligtig for kildeskat.

I CIR-registret medtages principielt oplysninger om hver enkelt ansvarlig deltager, men der skiftes ikke virksomhedsnummer, fordi en ansvarlig deltager udgår eller optages i interessentskabet, medmindre antallet af indehavere falder til 1. Tilsvarende skiftes registreringsnummer, såfremt et enkeltmandsfirma omdannes til interessentskab.

Der er ikke noget til hinder for at oprette interessentskaber med et stort antal deltagere, som over for tredjemands krav hæfter personligt og solidarisk. Det kan accepteres, at deltagerne kan gå ud af fællesskabet og (eventuelt) sætte andre i deres sted.

Ved registrering af interessentskaber med et stort antal deltagere kan nyregistrering eller ajourføring af medlemsbestanden af praktiske grunde ikke foretages ved enhver ændring. Registerne vil derfor ikke til enhver tid indeholde navn og data for alle deltagere. Hæftelsesforholdet kan derfor blive uklart.

Handelsregistrene kommer uden om problemet ved - registreringsmæssigt - at betragte selskaber med vekslende medlemstal eller vekslende kapital som selskaber med begrænset ansvar, hvorved registerne kan nøjes med at registrere selskabet og driftsledelsen.

VIRK- og CIR-registrene, der direkte har brug for at kunne klarlægge haltelsesforholdene på ethvert tidspunkt, søger så vidt muligt at fastslå og ajourføre kredsen af ansvarlige deltagere, men anvender i øvrigt forskellig registreringspraksis.

VIRK-registret har for interessentskaber, hvor antallet af interessenter er stort, i praksis måttet fravige den ovenfor nævnte hovedregel, hvorefter en ny registreringsenhed etableres, såfremt en eller flere interessenter indtræder eller udtræder. Dette gælder f.eks. for visse vandværker, hvor antallet af interessenter kan være flere hundrede. I sådanne tilfælde vil toldvæsenet ikke i alle tilfælde kende navne m.v. på de enkelte interessenter, ligesom interessenter kan udtræde eller indtræde i interessentskabet, uden at der af den grund foretages omregistrering.

I CIR-registret er interessentskaber med et betragteligt antal interessenter, f.eks. visse vandværker, i almindelighed optaget under driftsformen forening. Interessentskaber, som udelukkende har offentlige myndigheder som interessenter, er i CIR-registret optaget under driftsformen offentlig virksomhed.

Forinden der tages stilling til, hvorledes interessentskaber bør registreres i et centralt erhvervsregister, er der behov for nærmere at overveje praksis i de eksisterende registre og harraoniseringssspørgsmålet. Endvidere må retspraksis, i tilfælde hvor økonomisk ansvar gøres gældende over for selskaber med vekslende medlemstal, belyses. Det bør overvejes, om der kan sondres mellem på den ene side "ægte" interessentskaber, d.v.s. interessentskaber, der består af et mindre antal deltagere, som er indgået i et videregående fællesskab med personligt ansvar, og som hver især kan kræve selskabet opløst, og på den anden side selskaber med vekslende medlemstal, hvor der muligvis må indfortolkes andre og muligvis begrænsende hæftelsesregler.

Kommanditselskaber er, jfr. firmalovens § 33» selskaber, der består af et eller flere medlemmer, som hæfter personligt, principalt og direkte (komplementarer), og et eller flere medlemmer, der kun hæfter begrænset med de over for handelsregisteret anmeldte indskud (kommanditisterne). Er der flere komplementarer, hæfter disse solidarisk, og selskabet er dermed tillige et ansvarligt selskab.

Såvel fysiske personer som selskaber og andre juridiske enheder kan stifte og deltage i kommanditselskaber både som fuldt ansvarlige komplementarer og som kommanditister.

Et kommanditselskab stiftes ved aftale mellem deltagerne. Den deklaratoriske regel er formentlig, at enhver af komplementarerne

med passende varsel kan opsiges aftalen, samt at aftalen ophører ved en komplementars død eller konkurs. Kommanditistens person er ikke af samme betydning for selskabet, og hans død eller konkurs giver i almindelighed ikke deltagerne ret til at fordrer selskabet opløst.

Kommanditselskabet skal, forinden erhvervsmæssig aktivitet påbegyndes, anmeldes til handelsregisteret som sådant med oplysninger om hver enkelt komplementar og kommanditist - herunder de pågældendes navne og indskud.

Det påhviler hver enkelt komplementar - derimod ikke kommanditister - at have næringsbrev, såfremt selskabet vil drive bunden næring. Kommanditselskabet er ikke selvstændigt skattesubjekt.

Kommanditselskabet betragtes som en enhed i toldvæsenets VIRK-register. Ændres hæftelsesforholdet i selskabet ved, at en eller flere komplementarer indtræder eller udtræder af kommanditselskabet, foreligger der en ny registreringsenhed, og der foretages derfor afmeldelse og nyregistrering. Derimod kræves der ikke nyregistrering, hvor en kommanditist indtræder eller udtræder.

Ved ændring af selskabsskatteloven i 1961 bestemtes, at kommanditselskaber ikke længere skulle svare selskabsskat, men ophøre med at være selvstændige skattesubjekter.

Kommanditselskabet kan være indeholdelsespligtig enhed for kildeskat. I de fleste tilfælde er samtlige komplementarer og kommanditister registreret som indehavere. Minimumskravet er registrering af komplementarerne.

Der er i aktieselskabsloven fastsat særlige regler for kommanditaktieselskaber, d.v.s. kommanditselskaber i hvilke et aktieselskab med hele sin kapital er kommanditist. Kornmandit-aktieselskabsformen har imidlertid i mange år været en yderst sjældent forekommende selskabsform her i landet. Under hensyn hertil er det både i betænkning nr. 362, 1964 om revision af aktieselskabslovgivningen og betænkning nr. 540, 1969 om fællesnordisk aktieselskabslovgivning anset for uforholdsmæssigt at opretholde særlige bestemmelser herom.

Kommandit-aktieselskabet må i registreringsmæssig henseende behandles som andre kommanditselskaber. Det i kommanditselskabet deltagende aktieselskab vil fuldt ud være undergivet aktieselskabslovens regler.

Danske partrederier er selskaber, der driver rederi kun omfattende et enkelt skib. Deltagerne hæfter for rederiets gæld personligt, pro rata, principalt og direkte (sølov, med ændringer af 24. maj 1972, § 40).

For at et skib kan anses for dansk og sejle under dansk flag,

må dets ejer være dansk (sølov § 1). Som danske betragtes partredere, hvoraf mindst to trediedele ejes af danske statsborgere, og hvis bestyrende reder er dansk og har bopæl i riget (sølov § 1).

Ved overgang af skibsparter har medrederne forkøbsret, med mindre overgangen sker ved offentlig auktion, herunder tvangsauktion, eller til partrederens ægtefælle eller livsarving. Partredere, som ejer mere end halvparten af skibet, kan forlange rederiet opløst.

Danske skibe, som har en registertonnage på 20 bruttoregister-ton eller derover, skal, jfr. lov om skibsregistrering, af ejeren anmeldes til registrering i skibsregistret. Ejes skibet af et partrederi, skal der vælges en bestyrende reder, der opfylder betingelserne i sølovens § 1, stk. 2, og anmeldelse foretages herom. Partrederiet som sådant skal ikke optages i handelsregisteret, Selve rederivirk-somheden kræver ikke næringsbrev, men der kan forekomme tilfælde, hvor der i Torbindelse med rederivirk-somheden udøves bunden næring (f.eks. restaurationsvirksomhed), som forudsætter, at rederiet eller partredererne har næringsbrev.

I VIRK-registret registreres partrederier efter samme principper som interessentskaber, d.v.s. at data for samtlige partredere skal anføres i anmeldelsen. Herudover anføres data for den bestyrende reder, uanset om denne er parthaver i skibet.

Partrederier kan fungere som selvstændige enheder i registrene over indeholdelsespligtige til kildeskat og ATP med samtlige parthavere som indehavere, men rederiet er ikke omfattet af selskabs-skatteloven.

ad 2. Aktieselskaber og andre selskaber undergivet særlig lov.

Aktieselskaber defineres i aktieselskabsloven som et erhvervsdrivende selskab, i hvilket ingen af deltagerne hæfter personligt for selskabets forpligtelser, men alene med en af dem tilvejebragt fællesformue. Hæftelsen er således modsat interessentskabet normalt hverken personlig, solidarisk, principal eller direkte.

Hvor aktiekapitalen endnu ikke er indbetalt, kan der dog blive tale om solidarisk og direkte hæftelse med det tegnede beløb. Hæftelsen vil dog kun være subsidiær.

Et selskab anses for erhvervsdrivende, når det har til formål under hvilken som helst form at indvinde økonomisk udbytte til fordeling mellem deltagerne (A/S lov § 1). Selskaber med almennyttige formål er således ikke aktieselskaber, selvom de eventuelt driver f.eks. bunden næring.

Aktieselskabsloven finder ikke anvendelse på andelsselskaber,

når virksomheden er begrænset til medlemmernes kreds, og udbyttet fordeles til medlemmerne i forhold til selskabets omsætning. Denne bestemmelse fortolkes således, at ikke-medlemmers deltagelse i omsætningen (såfremt disses andel er af begrænset omfang) ikke medfører, at et andelsselskab falder ind under aktieselskabsloven.

Visse registrerede aktieselskaber, hvis kapitalgrundlag er af særegen karakter, kan - jfr. handelsministeriets bekendtgørelse af 14. november 1930 - betegne sig som andelsselskab med begrænset ansvar **A.m.b.A.** Denne betegnelse kan også anvendes af selskaber med begrænset ansvar, hvis omsætning alene foregår med medlemmer, og som hverken har ret eller pligt til at blive registreret i aktieselskabs-registeret.

Forsikringsselskaber registreres i forsikrings-registeret, og ikke i aktieselskabs-registeret.

Ved oprettelsen af et aktieselskab kræves indgået en aftale mellem stifterne af selskabet. Antallet af stiftere må ikke være under tre.

I en række lande anerkendes enkeltmandsaktieselskabet, og i betænkninger om fælles nordisk selskabslovgivning er man kommet til det resultat, at enkeltmandsaktieselskaber også bør anerkendes her i landet, fordi der i realiteten ikke er forskel på den nuværende situation, hvor hovedaktionæren kan være helt dominerende, og en situation, hvor han er eneaktionær.

Om stiftelse af et aktieselskab skal der ske anmeldelse til aktieselskabs-registeret senest seks måneder efter stiftelsesoverenskomstens dato. Overskrides denne frist, bortfalder aktietegnerens forpligtelser, og registrering kan herefter ikke finde sted (A/S lov § 14).

Aktieselskabets "fødsel" og "død" er knyttet til registreringen i aktieselskabs-registeret, idet kun selskaber, der er omfattet af aktieselskabsloven, må kalde sig aktieselskaber, og kun selskaber, der er registreret som aktieselskaber, kan erhverve rettigheder som sådanne.

Det synes af ovenstående at fremgå, at der kan tænkes ikke-erhvervsdrivende (aktie)selskaber, som ikke er omfattet af **A/S-loven**, men som dog kan fungere og beskæftige funktionærer, og som derfor må være indeholdelsespligtige for **A-skat** og ATP. Endvidere kan der tænkes (aktie)selskaber, som driver erhverv, uden at dette sker med henblik på at indvinde økonomisk udbytte til aktionærerne. Sådanne selskaber kan ikke optages i aktieselskabs-registeret, og deres retsstilling forekommer ikke ganske klar.

Aktieselskaber har ret til at få næringsbrev, dog ikke som ejendomshandler, og fungerer som registreringsenhed i VIRK-registret samt registrene over indeholdelsespligtige til kildeskat og ATP. Aktieselskaberne er selvstændige **skattesubjekter**.

Et aktieselskab består, indtil det opløses og afmeldes i registret. Aktieselskabet kan opløses ved likvidation, ved overdragelse af aktiver og passiver til stat, kommune eller andet aktieselskab eller ved konkurs. Både solvente og insolvente aktieselskaber kan opløses ved likvidation.

Aktieselskaber under stiftelse. Et aktieselskab, der ikke er registreret i aktieselskabs-registeret, kan som nævnt ikke som sådant erhverve rettigheder eller indgå forpligtelser. Et aktieselskab under stiftelse kan imidlertid i perioden fra stiftelsesoverenskomstens underskrivelse til selskabets eventuelle registrering som aktieselskab fungere som arbejdsgiver og erhvervsdrivende.

Det normale vil være, at selskabet efter registreringen godkender de dispositioner, der er truffet i stiftelsesperioden, og overtager eksisterende **forpligtelser**. Såfremt selskabet imidlertid ikke opfylder betingelserne for at blive registreret, eller den frist - på 6 måneder efter stiftelsesoverenskomstens dato - der er fastsat for anmeldelse til aktieselskabs-registeret, overskrides, bortfalder aktietegnernes forpligtelser.

I så fald må stifterne bære ansvaret for de dispositioner, der er truffet i selskabets navn - formentlig efter reglerne om ansvar i interessentskaber.

Selskaber kan i stiftelsesperioden drive bunden næring uden næringsbrev, såfremt anmeldelse er sket over for aktieselskabs-registeret.

I VIRK-registeret registreres aktieselskaber under stiftelse efter reglerne for interessentskaber. Ved registreringen kræves stiftelsesoverenskomst forevist. Når stiftelsen er afsluttet og selskabet optaget i aktieselskabs-registeret, foretages omregistrering, dog oftest således, at det registrerede aktieselskab bevarer det virksomhedsnummer, det havde som selskab under stiftelse.

Selskabet under stiftelse kan være indeholdelsespligtig for A-skat og ATP-bidrag.

På grund af de specielle hæftelsesforhold i stiftelsesperioden er det nødvendigt, at et centralt erhvervsregister kan arbejde med aktieselskaber under stiftelse som en speciel organisationsform. Det er dog næppe nødvendigt, at et aktieselskab under stiftelse skifter identitetsnummer i forbindelse med selve registreringen.

Aktieselskaber under likvidation. Selskabets beslutning om at træde i likvidation med henblik på ophør træffes af generalforsamlingen. Likvidationen foretages af en eller flere likvidatorer, der træder i bestyrelsens og direktionens sted som ledere af selskabet. Likvidatorerne kan udpeges af generalforsamlingen, men valget kan også henskydes til handelsministeren. I så fald gælder der særlige regler, såfremt kreditorer under likvidationen vil erklære selskabets konkurs.

Kreditorerne kan ikke kræve, at selskabet likviderer, men er selskabet insolvent, kan de ofte fremkalde beslutning om likvidation ved at true med at indgive konkursbegæring. Insolvente selskaber likvideres som hovedregel efter samme regler som solvente. Den friere stilling, likvidator har under likvidationen, antages at give mulighed for en mere fordelagtig afvikling af virksomheden end afvikling ved konkurs.

Likvidation anses for påbegyndt ved generalforsamlingens vedtagelse herom. Ved likvidationsperiodens afslutning ophører selskabet. Da ingen hæfter personligt for selskabets forpligtelser, medfører selskabets ophør også forpligtelsernes ophør.

Likvidatorerne skal inden 8 dage anmelde likvidationens påbegyndelse til aktieselskabs-registeret, og når endelig udlodning er sket, skal likvidatorerne ligeledes inden 8 dage anmelde dette. Selskabet skal i sin betegnelse på tydelig måde angive, at det er under likvidation. Under likvidationen bibeholder aktieselskabet sit hidtidige virksomhedsnummer i VIRK-registret og CIR-registret.

Konkursboer efter et aktieselskab, der er erklæret insolvent, omfatter hele selskabets formue, der sættes under administration med henblik på afvikling i overensstemmelse med konkurslovens regler.

Selskaber under konkurs kan efter anmeldelse drive bunden næring, være momspligtige og indeholdelsespligtige for kildeskat og ATP.

I VIRK-registret betragtes aktieselskaber under konkurs som nye registreringsenheder, der registreres under nyt virksomhedsnummer. I CIR-registret registreres et konkursbo, der fortsætter med virksomheden, under et nyt registreringsnummer.

I et centralt erhvervsregister er der formentlig behov for at registrere både selskaber under likvidation og selskaber under konkurs som selvstændige former for juridiske enheder.

Når aktieselskaber træder i likvidation eller erklæres konkurs, ændres ledelsesforholdene, men selskabets hæftelsesgrundlag forbil-

ver i princippet uændret, og selskabet kan - i modsætning til hvad der er tilfældet for personer - ikke drive erhverv parallelt med og uafhængig af konkursen. Dette kan tale for, at selskabet i likvidation eller under konkurs anses for en fortsættelse af aktieselskabet og identisk med dette, således at identitetsnummeret muligvis vil kunne bevares i et centralt erhvervsregister.

Udenlandske aktieselskaber er aktieselskaber, der er lovligt bestående i et andet land.

Handelsministeren kan, for så vidt det skønnes, at der indrømmes danske selskaber tilsvarende rettigheder i vedkommende land, tillade sådanne selskaber at drive virksomhed her i landet gennem herværende filial.

Baggrunden er, at man tør gå ud fra, at landene stiller nogenlunde ensartede eller dog acceptable krav til stiftelsen af selskaberne.

Oprettelse af udenlandske filialer skal anmeldes til aktieselskabsregisteret. Det kræves, at forretningsafdelingen på tydelig måde angiver selskabets karakter af udenlandsk aktieselskab og dets nationalitet.

Forretningsafdelingen skal - jfr. aktieselskabsloven - ledes af en eller flere forretningsførere, uden hvis medvirken selskabet ikke kan tegnes. Forretningsføreren er ansvarlig for, at aktieselskabslovens forskrifter overholdes.

Filialer af udenlandske aktieselskaber har ret til at få næringsbrev, såfremt dette er hjemlet i international aftale eller ved bestemmelser fastsat af handelsministeren. Filialbestyrerne skal opfylde de personlige betingelser for at få næringsbrev.

Udenlandske selskaber, der driver momspligtig virksomhed her i landet, uden at der er tale om et økonomisk selvstændigt foretagende, registreres i VIRK-registret ved agent. Agenten optræder som det udenlandske selskabs repræsentant, men uden egentlig selvstændigt at hæfte for afgifter og uden at være ansvarlig efter momslovens almindelige regler.

Efter kildeskatteloven anses en indkomst ikke for A-indkomst, hvis udbetalingen af beløb, der ellers efter sin art er A-indkomst, udbetales af personer, dødsboer, selskaber, foreninger, institutioner m.v., der ikke har hjemting her i landet. Foretages udbetalingen af en dertil befuldmægtiget, der har hjemting her i landet, påhviler det dog den befuldmægtigede at foretage indeholdelse.

Registrerede forsikringsselskaber. Forsikringsloven omfatter forsikringsvirksomhed udøvet af 1) gensidige selskaber, 2) danske

aktieselskaber samt 3) herværende generalagenturer for udenlandske selskaber.

Forsikringsloven indeholder detaljerede regler for forsikringsselskabernes virksomhed, og alle forsikringsselskaber registreres i forsikringsregisteret. Uanset at nogle af selskaberne kan betragtes som foreninger og andre som aktieselskaber, vil det derfor formentlig være hensigtsmæssigt at behandle de i forsikringsregisteret registrerede selskaber som en speciel enhedsgruppe i et centralt erhvervsregister.

Forsikrings-aktieselskaber er ikke registrerede i aktieselskabsregisteret. Forsikringsvirksomhed er ikke momspligtig, men selskaberne er indeholdelsespligtige for kildeskat og ATP.

Gensidige forsikringsselskaber, der kun tegner forsikringer blandt medlemmerne, er fritaget for at svare indkomstskat (selskabsskattelovens §§ 1 og 3). De øvrige gensidige forsikringsselskaber er skattepligtige.

Banker og sparekasser. Ethvert selskab, i hvilket ingen af deltagerne hæfter personligt for selskabets forpligtelser, og som driver bankvirksomhed, skal være undergivet de i bankloven indeholdte forskrifter. De nævnte selskaber skal fyldestgøre de ved lov om aktieselskaber fastsatte bestemmelser, for så vidt disse ikke strider mod bankloven.

Sparekasser er ifølge sparekasseloven institutioner, der har til formål at modtage indskud til forrentning fra offentligheden og at anbringe de indskudte midler på betryggende måde. Sparekasser er organiseret som selvejende virksomheder, således at hverken stiftere, garanter eller andre deltagere er ejere af virksomhedens formue.

Bankerne er registreret i aktieselskabsregisteret, men sparekasser registreres i handelsregistrene. Både banker og sparekasser er indeholdelsespligtige for A-skat og ATP-bidrag.

Ved bankloven og sparekasseloven er der fastsat detaljerede regler for henholdsvis bankernes og sparekassernes virksomhed, og staten fører specielt tilsyn med banker og sparekasser. Dette kan tale for, at såvel banker som sparekasser i et centralt erhvervsregister betragtes som specielle organisationsformer.

Kredit- og hypotekforeninger er realkreditinstitutter med låntagere som deltagere. Låntagerne hæfter solidarisk, men begrænset for institutternes forpligtelser. Institutternes virksomhed og Inæftelsesregler er fastlagt ved lov. Institutterne skal godkendes af boligministeriet og er undergivet dettes tilsyn.

Realkreditinstitutter kan ikke registreres i handelsregistrene efter gældende firmalov.

Efter udkast til ny firmalov skal alle erhvervsdrivende kunne registreres. Det er imidlertid tvivlsomt, om realkreditinstitutter er erhvervsdrivende. Det har dog med det nye udkast til firmalov været tanken, at alle, der ønsker det, skulle kunne optages i det firmaregister, der efter udkastet skal afløse handelsregistrene.

Institutterne, der er fritaget for indkomstskat, skal ikke have næringsbrev og har næppe interesse i at lade sig registrere i foreningsregisteret.

Institutionerne kan fungere som enheder i VIRK-registret og som indeholdelsespligtige for kildeskat og ATP.

Institutionerne bør formentlig i et centralt erhvervsregister indgå som en speciel form for juridiske enheder.

ad 3. Foreninger, selvejende institutioner m.v.

Foreninger er sammenslutninger - ofte med vekslende medlemsantal - med henblik på at opnå medlemmernes fælles formål.

Nogle foreninger med bestemte formål er underkastet bestemmelser i særlove, dette gælder f.eks. gensidige forsikringsselskaber samt kredit- og hypotekforeninger, der er omtalt i afsnit II, 2.

Andelsselskaber eller andelsforeninger er sammenslutninger med det formål at skaffe medlemmerne varer eller andre fornødenheder eller at forarbejde og afsætte medlemmernes produkter. Andelsselskabet er navnlig karakteriseret ved, at udbyttedelingen sker på grundlag af medlemmernes omsætning med foreningen samt ved, at det er åbent for tilgang af nye medlemmer.

Andelsforeninger er holdt adskilt fra aktieselskaber ved bestemmelsen i aktieselskabslovens § 1 om "selskaber med begrænset ansvar, hvis virksomhed består i at forskaffe medlemmerne genstande til forbrug eller at afsætte produkter af medlemmernes virksomhed eller på anden lignende måde at virke til fremme af medlemmernes fællesøkonomiske interesser, såfremt den nævnte virksomhed alene er begrænset til medlemmernes kreds, og udbyttet fordeles til medlemmerne i forhold til deres andel i selskabets omsætning".

I aktielovkommissionens betænkning af 1964 er der i lovudkastet anvendt en anden formulering, hvilket, jfr. betænkningens side 52, skyldes "dels redaktionelle hensyn, dels ønsket om at bringe formuleringen i overensstemmelse med gældende praksis".

I lovudkastet, jfr. betænkningens side 26, formuleres bestemmelsen vedrørende andelsselskaberne således:

"Selskaber, som gennem medlemmernes deltagelse i virksomheden

som aftagere, leverandører eller på anden måde har til formål at virke til fremme af medlemmernes fælles interesse, såfremt udbyttet - bortset fra normal forrentning - alene anvendes til fordeling blandt medlemmerne i forhold til deres andel i omsætningen. Dette gælder, selvom **tillige ikke-medlemmer** deltager i omsætningen, såfremt disses andel heri er af begrænset omfang, og de ikke har krav på andel i udbyttet og i formuen ved selskabets opløsning og ikke har stemmeret på generalforsamlinger".

I visse lande, f.eks. Norge, er der lovgivet specielt om andelsselskaber. Lovgivning har også været overvejet her i landet.

Traditionelt var hæftelsen i andelsselskaberne efter vedtægterne personlig og solidarisk, men subsidiær. Efterhånden er det almindeligt at udforme vedtægterne således, at hæftelsen begrænses til den tegnede eller indskudte garantikapital. Hvor vedtægterne ikke begrænser ansvaret, er dette formentlig fortsat personligt.

Uanset om der er personlig eller begrænset hæftelse, er andelsselskaber som omtalt ovenfor efter denne definition ikke omfattet af aktieselskabsloven.

Andelsselskaber er omfattet af næringsloven og bestemmelserne om næringsbrev i det omfang, foreningens virksomhed udadtil fremtræder som næringsvirksomhed.

I almindelighed vil andelsmejerier og andelsslagterier være omfattet af næringsloven, ligeledes vil en andelsforening (brugsforening), der driver virksomhed fra butik, i almindelighed være omfattet af loven, også selv om der kun handles med medlemmer, medens visse andre andelsvirksomheder, der ikke drives fra butik, f.eks. foderstof- og gødningsforretninger og i nogle tilfælde vaskerier, falder udenfor. Ligeledes vil en række andelsvirksomheder såsom fryserier, kartoffelcentraler m.v. i alle tilfælde falde udenfor loven, fordi sådan næringsvirksomhed overhovedet ikke omfattes af denne.

Selskaberne skal anmeldes til handelsregisteret, såfremt de driver egentlig næringsvirksomhed d.v.s. virksomhed som handel, industri m.v. uden for medlemmernes kreds.

Andelsselskaber er momspligtige, selvom selskabet kun afsætter til medlemmer eller kun afsætter medlemmernes varer og ydelser.

I de tilfælde, hvor foreningens medlemmer hæfter personligt for foreningens forpligtelser, burde der ifølge de principper, der normalt følges ved momsregistreringen, ske omregistrering ved ændring af medlemskredsen. I praksis undlades imidlertid

sådanne omregistreringer på tilsvarende måde som ved interessentskaber med et stort antal deltagere.

Ved anmeldelsen til kildeskattedirektoratets register over indeholdelsespligtige sondres der - under hensyn til bestemmelser i selskabsskatteloven - mellem flere former for andelsselskaber, herunder brugsforeninger, indkøbsforeninger og produktions- og salgsforeninger. Disse enheder defineres i denne forbindelse således:

Brugsforeninger, d.v.s. sammenslutninger som har til formål at indkøbe, fremskaffe eller fremstille varer eller levere tjensteydelser helt eller delvis til medlemmernes private forbrug, og som - bortset fra en normal forrentning af indbetalt medlemskapital - anvender den stedfundne omsætning med medlemmerne som grundlag for udlodning af overskud til disse.

Indkøbsforeninger, d.v.s. sammenslutninger som har til formål at indkøbe,- fremskaffe eller fremstille varer eller at levere tjensteydelser, som medlemmerne udelukkende benytter til udøvelse af deres bedrift, når sammenslutningen - bortset fra normal forrentning af en indbetalt medlemskapital - anvender den stedfundne omsætning med medlemmerne som grundlag for udlodning af overskud til disse.

Produktions- og salgsforeninger, d.v.s. sammenslutninger som har til formål at bearbejde, forædle eller sælge medlemmernes produkter, og som - bortset fra normal forrentning af indbetalt medlemskapital - foretager deres overskudsfordeling på grundlag af de af medlemmerne til foreningen leverede produkter.

I et centralt erhvervsregister bør der muligvis sondres mellem andelsforeninger, hvor medlemmerne hæfter personligt og solidarisk, og selskaber, hvor hæftelsen er begrænset. Muligvis vil der herudover være brug for kildeskattedirektoratets sondring mellem brugsforeninger, indkøbsforeninger samt produktions- og salgsforeninger.

Andre foreninger.

Bortset fra de ovenfor nævnte former for foreninger, som er fastlagt ved lov eller praksis, er begrebet forening ret ubestemt. Dansk lovgivning stiller i modsætning til lovgivningen i en række andre lande ikke bestemte krav som betingelse for at anerkende en forening som selvstændigt retssubjekt. Såvel foreningsvirksomheden som de enkelte medlemmers tilslutning til fællesskabet må dog være af varigere karakter, for at sammenslutningen kan accepteres som forening.

Når bortses fra de ovenfor nævnte foreninger er stiftelsen af foreninger ikke bundet af bestemte formkrav. Grundlaget for foreningens virke er normalt fastsat i foreningens love og vedtægter, der sædvanligvis omtaler foreningens ledelsesorganer, herunder bestyrelse og formandskab.

Medlemmerne hæfter normalt i det omfang, foreningens love bestemmer, d.v.s. at der kan forekomme foreninger, hvor hæftelsen er personlig og solidarisk. Er hæftelsesforholdet ikke fastlagt i vedtægterne, vil normalt kun foreningens formue hæfte.

Foreninger skal, såfremt de driver handel, håndværk eller industridrift, anmeldes til handelsregisteret.

I medfør af firmalovens § 33 betragtes foreninger og selskaber med vekslende medlemstal eller vekslende kapital i forhold til firma-loven - d.v.s. registreringsmæssigt - som selskaber med begrænset ansvar.

Her i landet hjemmehørende foreninger har på visse betingelser ret til at få næringsbrev.

I VIRK-registret opretholdes foreningens registreringsnummer, uanset om der sker ændringer i medlemskredsen, og der bliver ikke sondret mellem, om ansvaret i foreningen er personligt eller begrænset.

Foreningen kan være indeholdelsespligtig for kildeskat og ATP og er indkomstskattepligtig, såfremt indkomsten hidrører fra erhvervsmæssig virksomhed.

Foreninger, der ikke kan optages i andre offentlige registre, kan optages i forenings-registeret og derved opnå beskyttelse af foreningsnavnet.

I hæftelsesmæssig henseende forekommer det ikke muligt at sondre mellem interessentskaber med vekslende medlemstal og foreninger, hvor medlemmernes hæftelse er personlig og solidarisk.

Selvejende institutioner er juridiske enheder, hvis formue og overskud ikke tilhører interessenter eller andre enkeltpersoner, men skal anvendes til bestemte formål. Betegnelsen selvejende institution forekommer næppe uden for Danmark.

Der er ikke lovgivet specielt om selvejende institutioner. Det er for den selvejende institutions retlige status uden betydning, om den betegnes som stiftelse, legat, fond, fideikommiss eller selvejende institution.

En selvejende institution kan - uanset om den er erhvervsdrivende eller ej - oprettes ved, at stifteren eller stifterne fastlægger formålet og etablerer institutionens ledelsesorganer.

En selvejende institution med erhvervsdrift som formål antages således at kunne oprettes af en kreds af personer, uden at disse påtager sig noget personligt ansvar, og uden at der foreligger nogen gave- eller testamentarisk disposition som grundlag for institutionen.

Når bortses fra landbrug forekommer det i andre lande kun undtagelsesvis, at legater, fonds eller lignende står som ansvarlige indehavere af erhvervsdrivende virksomheder. Her i landet har der været en tendens til i øget omfang at påbegynde virksomhed uden personligt ansvar i form af selvejende institutioner. Denne institutionsform antages i adskillige tilfælde benyttet med det formål at undgå, at virksomhederne falder ind under aktieselskabslovens område.

Selvejende institutioner skal registreres i handelsregistrene sidestillede med selskaber med begrænset ansvar og kan opnå næringsbrev. Institutionerne kan ligeledes fungere som registreringsenheder i VIRK-, kildeskatte- og ATP-registrene.

Forenings-registeret stiller som vilkår for optagelse krav om, at vedkommende juridiske enhed har et flertal af medlemmer. Selvejende institutioner kan derfor ikke optages i forenings-registeret.

Andre udenlandske selskaber. Der er muligvis i et centralt erhvervsregister behov for en kategori omfattende filialer m.v. af udenlandske selskaber, som ikke er omfattet af aktieselskabsloven og lovene om forsikrings-selskaber og banker.

III. Dødsboer og konkursboer bortset fra aktieselskaber under konkurs.

Dødsboer er den juridiske enhed, som overtager afdødes samlede formuerettigheder og forpligtelser med henblik på at afvikle disse og skifte beholdningen.

Under hensyn til forskelle med hensyn til hæftelsesforholdene sondres der mellem gældsvedgåelsesboer, hvor arvingerne påtager sig et personligt ansvar for betalingen af afdødes gæld, og gældsfragåelsesboer, hvor hæftelsen er begrænset til boets midler.

Ved gældsfragåelsesboer forestår skifteretten boets forvaltning og skiftet, og man taler om offentligt skifte. Skiftet betegnes også som offentligt i de tilfælde, hvor afdøde ved testamentarisk beslutning har indsat en eksekutor til at forestå boets forvaltning og skifte.

Hvor arvingerne vedgår gælden, kan de selv forestå boets forvaltning (privat skifte).

Boet kan være part i retstvister og kan fortsætte afdødes erhvervsvirksomhed. Der skal, hvis enkeltmandsvirksomhed fortsættes, ske anmeldelse herom til **handelsregisteret**.

Boet kan efter anmeldelse til den myndighed, der udsteder næringsbrev, fortsætte virksomheden et år efter dødsfaldet med henblik på virksomhedens afvikling, afhændelse eller lignende.

Der er ikke foreskrevet nogen form for de anmeldelser, der således skal forelægges for myndighederne. Såfremt et centralt register skal overtage registreringen, må der formentlig fastlægges en procedure for anmeldelse.

I toldvæsenest **VIRK-register** betragtes dødsboet som en ny registreringsenhed, og der foretages omregistrering til nyt virksomhedsnummer.

Denne hovedregel fraviges, hvor en ægtefælle får tilladelse til at hensidde i uskiftet bo. Der kræves i sådanne tilfælde fremlagt attest fra skifteretten til dokumentation af forholdet, og boet fortsætter under det hidtidige virksomhedsnummer. I CIR-registret betragtes dødsboet som en ny registreringsenhed.

Ved registrering af dødsboer i et alment register må der formentlig sondres mellem gældsvedgåelses- og gældsfragåelsesboer.

Konkursboer er boer efter skyldnere, der er erklæret **insolvente**. Boet omfatter hele skyldnerens formue, der inddrages til fyldestgørelse af kreditorerne, idet rådigheden berøves skyldneren.

Konkursboet kan fortsætte fallentens erhvervsvirksomhed, herunder indgå aftaler og udbetale løn til ansat personale. Fallenten kan under visse omstændigheder drive anden virksomhed under konkursen.

Ved konkurs skal skifteretten foranledige tilført handelsregisteret bemærkning om konkursbehandlingens åbning og ophør. Boet kan efter anmeldelse til den næringsbrevudstedende myndighed fortsætte fallentens virksomhed indtil et år efter konkursdekretets **afsigelse**.

I VIRK-registret og CIR-registret registreres konkursboer, der fortsætter virksomheden som nye enheder under nyt virksomhedsnummer.

Det centrale erhvervsregister må formentlig betragte det erhvervsdrivende konkursbo som en selvstændig, ny registreringsenhed, cfr. dog om aktieselskaber under konkurs afsnit II, pkt. 2.

IV. Offentlige institutioner.

Ved en registrering af samtlige arbejdsgivere og erhvervsdrivende må de aktiviteter, der udføres for det offentliges regning og risiko,

anses for et specielt område.

De offentlige institutioners kompetence er fastlagt i forvaltningsretlige lovbestemmelser, bekendtgørelser, reglementer og administrativ praksis.

Aktiviteten kan udøves under forskellige organisationsformer, herunder statslige, amtslige eller kommunale institutioner, men også som offentligt ejede eller financerede interessentskaber, aktieselskaber eller gennem selvejende institutioner. Der er imidlertid ikke generelt taget stilling til afgrænsningen af det aktivitetsområde, der skal betragtes som hørende under den offentlige sektor.

De enkelte administrationsområder kan være mere eller mindre opdelt sagligt og på lokale enheder. Der er imidlertid heller ikke fastlagt almindelige regler for, hvornår en offentlig institution skal betragtes som en selvstændig registreringsenhed, og der hersker derfor stor usikkerhed med hensyn til de principper, der skal anvendes ved registreringen af offentlige institutioner og fastlæggelsen af definitioner for sådanne enheder i et centralt erhvervsregister.

De krav, der skal kunne stilles til registret med hensyn til belysning af den offentlige aktivitet, er af afgørende betydning for enhedsopdelingen.

Staten. Fra et forvaltningsretligt synspunkt er staten som sådan et enkelt retssubjekt. I et erhvervsregister, der skal dække en række administrative formål, må statens vidtspændende virksomhed dog allerede af praktiske grunde opdeles på forskellig måde.

Det må bemærkes, at der ved opdelingen af virksomhederne ud fra det formelle hæftelsessynspunkt alene sker en gruppering og registrering af den virksomhed, der direkte udføres for statens regning af egentlige statsorganer. Dette aktivitetsområde er naturligvis ikke sammenfaldende med, hvad der kunne sammenfattes under det meget uklare begreb offentlige funktioner, fordi sådanne dels udføres af både stat og amt samt kommune, dels er lagt over til aktieselskaber, interessentskaber og selvejende institutioner, som helt eller delvis er oprettet og finansieret af det offentlige.

I selskaber og institutioner med "offentlige formål" optræder staten ofte sammen med amter, kommuner, andre offentligt ejede selskaber og private.

Ved erhvervsregistreringen henføres disse selskaber til de enhedskategorier, de formelt tilhører, det vil f.eks. sige interessentskaber, aktieselskaber, selvejende institutioner m.v., uanset

deres ejerforhold og formål.

Retsstillingen for sådanne offentligt ejede selskaber synes imidlertid - uanset de formelle hæftelsesregler - ikke i alle tilfælde at være helt sammenfaldende med privatejede foretagenders retsstilling. Der er derfor muligvis i et erhvervsregister behov for at kunne udskille offentligt ejede fællesskaber med offentlige funktioner i en særlig gruppe.

Da det offentlige imidlertid i sådanne selskaber ofte arbejder sammen med private, og da begrebet offentlig funktion er uklart, er opdelingen vanskelig gennemførlig.

I Sverige har man under overvejelserne angående erhvervsregistreringen været inde på den voksende interesse i registrering af juridiske enheders koncerntilhørsforhold. I denne forbindelse er oprettelse af et specielt register overvejet. Et sådant register kunne indrettes således, at også offentligt ejede eller finansierede selskaber ville kunne identificeres som sådanne.

Ved overvejelserne angående de enheder, der skal optages i et centralt erhvervsregister som statslige, amtslige eller kommunale, vil det formentlig være mest hensigtsmæssigt at tage udgangspunkt i de opdelingskriterier, der lægges til grund ved registreringen af aktiviteterne i de eksisterende administrative registre.

Ifølge firmaloven er institutioner og selskaber, hvis statutter er fastsat ved lov, ikke omfattet af anmeldelsespligten overfor handelsregistrene. Offentlige institutioners næringsvirksomhed er ligeledes undtaget fra bestemmelserne i næringsloven.

I toldvæsenets VIRK-register sondres der mellem offentlige forsyningsvirksomheder og andre statsinstitutioner.

Ved "offentlige forsyningsvirksomheder" forstås virksomheder, der drives af det offentlige, og hvis leverancer overvejende sker til private. Sådanne enheder optages i registret.

Gruppen "andre statsinstitutioner" opdeles på institutioner, der udelukkende fremstiller varer eller præsterer ydelser til eget brug, og institutioner, der afsætter varer til andre. Kun sidstnævnte enheder registreres.

Ved momsregistreringen tildeles der de enkelte institutioner et selvstændigt virksomhedsnummer. Registreringen har således, når hensyn tages til hæftelsesforholdet, karakter af såkaldte delregistreringer, d.v.s. registrering af samme juridiske enhed som flere bedriftsenheder.

I kildeskattedirektoratets register over indeholdelsespligtige er der under offentlige institutioner opført godt 5.000 enheder.

Den undersøgelse, der er nødvendig for at belyse problemerne i forbindelse med de offentlige registreringsenheder, må formentlig især beskæftige sig med denne enhedsbestand.

Til belysning af spørgsmålet om afgrænsninger af den offentlige sektor kan anføres, at der i Danmarks Statistiks register kodes følgende ejerkategorier 1) enkeltperson, 2) interessentskab, 3) kommanditselskab, 4) aktieselskab, 5) andelsforening med begrænset ansvar, 6) andelsforening med personligt ansvar, 7) stat, 8) kommune (amt), 9) selvejende institution (forening m.v.), 10) anden ejer end ovennævnte (dødsbo m.v.).

Virksomheder ejet af stat, amt eller kommune vil ved denne opdeling kunne optræde i grupperne 2), 3), 4), 7), 8) og 9) samt muligvis gruppe 5) og 6),

Kommuner. Kommunerne er selvstændige retssubjekter, for hvilke der gælder en række specielle love og bestemmelser, der delvis fastlægger kommunernes opgaver. Kommunernes aktivitet er ligesom statens så vidt spændende, at der af praktiske grunde foretages opdelinger af de kommunale aktiviteter på mere eller mindre selvstændige enheder.

De enkelte kommuner har ikke organiseret varetagelsen af deres opgaver på samme måde. Det kan derfor i forbindelse med etableringen af et centralt erhvervsregister overvejes, om der bør søges indført mere ensartede regler for opdelingerne på kommunale enheder, eller om kommunerne bør betragtes som juridiske enheder - med adgang til delregistrering af enkelte bedriftsenheder efter individuelt behov.

Kommunerne kan ligesom staten etablere fællesskaber og institutioner, som overtager udførelsen af de kommunale opgaver.

Så vidt ses, er der ikke forskel på registreringspraksis for statslige og kommunale enheder.

Amter. Problemerne i forbindelse med registreringen af amtskommunale enheder synes at være af helt samme karakter som for de kommunale enheder.

Fremmede staters repræsentationer og internationale organisationer. Sådanne institutioner driver normalt ikke erhvervsvirksomhed. De fungerer som arbejdsgivere, men er ikke indeholdelsespligtige for A-skat.

Det er tvivlsomt, om repræsentationer har nogen form for anmeldelsespligt, og om der er grundlag for at optage dem i et centralt erhvervsregister.

Skitse til lov om Det centrale Erhvervsregister.

§ 1.

Under økonomi- og budgetministeren oprettes Det centrale Erhvervsregister, der:

- 1) samordner og forenkler den offentlige erhvervsregistrering,
- 2) bistår offentlige myndigheder i erhvervsregistrerings-
spørgsmål, og
- 3) **efter** anmodning kan give oplysninger om de registrerede enheder til offentlige myndigheder, **jfr.** § 10, samt til andre, jfr. § 11.

§ 2.

Det centrale Erhvervsregister fører en fortegnelse over enheder, som i henhold til lov er berettiget eller forpligtet til registrering hos offentlige myndigheder eller institutioner, og som:

- 1) beskæftiger lønnet medhjælp, eller
- 2) udøver selvstændigt erhverv, eller
- 3) er filialer eller afdelinger under de i nr. 1 og 2 nævnte enheder.

stk. 2. Økonomi- og budgetministeren kan efter forhandling med erhvervsregisterrådet, jfr. § 3» fastsætte regler om, at andre end de i stk. 1 nævnte enheder registreres, såfremt de i henhold til lov er forpligtede eller berettigede til registrering hos offentlige myndigheder eller institutioner.

stk. 3. Registret gennemfører en entydig nummerering af enhederne.

§ 3.

Til bistand for økonomi- og budgetministeren nedsætter den et erhvervsregisterråd, der navnlig skal behandle spørgsmål om:

- 1) registersamarbejdets omfang,
- 2) reglerne for registrets førelse, jfr. § k,
- 3) registrets indhold af oplysninger, jfr. § 5» og
- 4) anvendelsen af de registrerede oplysninger, jfr. § 10 og § 11.

stk. 2. Erhvervsregisterrådets medlemmer beskikkes af økonomi- og budgetministeren. Folketinget repræsenteres i rådet, idet hvert af de partier, der er repræsenteret i finansudvalget, afgiver indstilling om beskikkelse af et folketingsmedlem som medlem af rådet. Derudover udpeger økonomi- og budgetministeren seks medlemmer, hvoraf de tre skal have indsigt i erhvervsforhold og tre i den offentlige forvaltning.

stk. 3. De medlemmer af rådet, der er beskikket efter indstilling af de partier, der er repræsenteret i finansudvalget, fratræder, når nyvalg til folketinget har fundet sted. De øvrige medlemmer beskikkes for to år ad gangen.

stk. h. Økonomi- og budgetministeren fastsætter rådets forretningsorden.

§ 4.

Økonomi- og budgetministeren fastsætter regler om registrets førelse og vederlag for registrets ydelser efter forhandling med erhvervsregisterrådet.

§ 5.

Det centrale Erhvervsregister skal indeholde oplysninger om enhedens registreringsnummer, navn, adresse, telefonnummer, beliggenhed, ejer og ejerform, herunder branche, samt under hvilke eventuelle numre og former enhederne er registreret i andre registre under det offentlige.

stk. 2. Økonomi- og budgetministeren kan fastsætte regler om, at Det centrale Erhvervsregister skal optage andre oplysninger, som de i § 2 nævnte registreringsenheder i henhold til lov skal afgive til det offentlige.

§ 6.

Offentlige myndigheder og institutioner, der foretager registrering af de i § 2 nævnte enheder, skal efter anmodning fra Det centrale Erhvervsregister give oplysninger om registrets indhold, førelse og anvendelse.

stk. 2. Offentlige myndigheder og institutioner, der ønsker foretaget nye eller ændrede registreringer om de i § 2 nævnte registreringsenheder, skal underrette Det centrale Erhvervsregister herom.

stk. 3. Offentlige myndigheder og institutioner kan afgive oplysninger om de enkelte registreringsenheder til Det centrale Erhvervsregister.

§ 7.

Fagministeren for offentlige myndigheder eller institutioner, der foretager registrering af oplysninger om de i § 2 nævnte enheder, kan efter forhandling med økonomi- og budgetministeren fastsætte, at anmeldelses- og registreringsforpligtelser er opfyldt ved anmeldelse til Det centrale Erhvervsregister.

§ 8.

Efter anmodning skal de i § 2 nævnte enheder give Det centrale Erhvervsregister de oplysninger, der er nævnt i § 5, inden for den tidsfrist, registret fastsætter.

§ 9.

Det centrale Erhvervsregister skal give enhver, der registreres, skriftlig meddelelse om optagelse i registret.

§ 10.

Det centrale Erhvervsregister kan give offentlige myndigheder og institutioner de i § 5» stk. 1 nævnte oplysninger samt oplysninger, som i henhold til lov er offentligt tilgængelige.

stk. 2. Andre oplysninger om de registrerede, som optages i Det centrale Erhvervsregister, jfr. § 5, stk. 2, kan videregives til offentlige myndigheder efter aftale med økonomi- og budgetministeren. Ved aftalen kan der fastlægges bestemmelser om, i hvilket omfang den modtagende myndighed kan videregive sådanne oplysninger.

§ 11.

Det centrale Erhvervsregister kan til enhver give oplysninger om registrerede enheders navn, adresse, beliggenhed, branche og ejerform, men i øvrigt kun oplysninger, der i henhold til lov er offentligt tilgængelige.

§ 12.

Erhvervsregisterrådets medlemmer og Det centrale Erhvervsregisters personale samt tilkaldte sagkyndige er under ansvar efter borgerlig straffelov § 152 og § 264 b, jfr. tjenestemandslovens § 3, stk. 3> forpligtet til overfor uvedkommende at hemmeligholde, hvad de gennem deres virksomhed bliver vidende om.

§ 13.

Den, der undlader rettidigt at meddele oplysninger efter § 8 eller forsætligt eller ved grov uagtsomhed afgiver urigtige oplysninger, straffes med bøde.

stk. 2. Er overtrædelsen begået af et aktieselskab, andelsselskab eller lignende, kan der pålægges selskabet som sådant bødeansvar.

§ 14.

Loven træder i kraft den

§ 15.

Loven gælder ikke for Færøerne, men kan ved kgl. anordning sættes i kraft for øerne med de afvigelser, som de særlige færøske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovskitsen.Almindelige bemærkninger.

Den offentlige registrering af erhvervsdrivende og arbejdsgivere har hidtil kun i mindre omfang været koordineret med hensyn til definitionerne af de virksomheder, der registreres (registreringsenhederne), og de informationer, der indsamles om enhederne. De forskellige administrative myndigheder, som har behov for registrering af erhvervsdrivende m.v., har hver for sig opbygget erhvervsregistre og organer til vedligeholdelse af disse.

Dette har ført til, dels at hver enkelt registreringsmyndighed anvender sine specielle registerenheder og specielle nummer-systemer til identifikation af virksomhederne, dels at de registreringspligtige pålægges mangesidede anmeldelses- og registreringsforpligtelser. Navne- og adresseændringer må således anmeldes til en række forskellige myndigheder, der samtidig må foretage et omkostningskrævende ajourføringsarbejde. De forskellige registre har i princippet mulighed for at udveksle oplysninger om de registrerede. Udvekslingen er imidlertid bekostelig og vanskelig på grund af den manglende koordinering af enhedsdefinitionerne. Usikkerheden med hensyn til virksomhedsbegreberne kan desuden give anledning til misforståelse og fejltagelser.

Spørgsmålet, om forenkling af erhvervslivets registreringsforpligtelser overfor det offentlige gennem etablering af et centralt erhvervs- eller firmaregister, blev taget op af administrationsrådet i 1967. Der blev overvejet en udbygning af det centrale personregister til at omfatte både fysiske personer og juridiske (institutionelle) enheder, herunder selskaber og foreninger m.v. Dette blev imidlertid opgivet, bl.a. fordi problemerne i forbindelse med definitionen af de juridiske enhedskategorier adskiller sig helt afgørende fra personregistreringens problemer.

Herefter overvejedes muligheden for at etablere et selvstændigt centralt erhvervsregister så betids, at et særligt registreringssystem for de indeholdelsespligtige arbejdsgivere under kilde-skatteordningen kunne undgås. Administrationsrådet opfordrede i denne forbindelse Danmarks Statistik til at foranledige et centralt register over erhvervsdrivende og arbejdsgivere etableret. Spørgsmålet drøftedes mellem skattedepartementet, Arbejdsmarkedets Til-lægspension, administrationsrådets sekretariat og Danmarks Statistik, men det skønnedes ikke muligt at etablere erhvervsregistret

så betids, at et særligt registersystem for arbejdsgivere under kildeskatteordningen helt kunne undgås. Det besluttedes derfor at udskyde spørgsmålet om oprettelsen af et centralt erhvervsregister, indtil der til brug for kildeskatteadministrationen var indkørt et specielt register over indeholdelsespligtige. Dette specielle register blev i vid udstrækning baseret på ATP¹s arbejdsgiverregister og Danmarks Statistiks register over erhvervsdrivende, der igen delvis bygger på toldvæsenets virksomhedsregister (merværdiafgiftsregistret).

Herved blev undgået at indføre et nyt identifikationssystem og en yderligere nummerering af de arbejdsgivere, der allerede var registreret i ATP. På den anden side var det ikke muligt samtidig at koordinere kildeskatteregistret med både ATP-registret og toldvæsenets register over afgiftspligtige virksomheder. Der er derfor fortsat behov for en forenkling og samordning af erhvervsregistreringen, ikke alene indenfor det finansministerielle område, men indenfor hele forvaltningen i lighed med den rationalisering, der er opnået ved oprettelsen af det centrale personregister.

På denne baggrund nedsatte Danmarks Statistiks styrelse i 1970 et udvalg med den opgave at undersøge mulighederne for at etablere et centralt erhvervsregister. I udvalget repræsenteredes en række administrationer, som foretager registrering af erhvervsdrivende. Udvalget afgav i 1972 betænkning - nr. 665 - om central erhvervsregistrering. I betænkningen indgik det foreliggende forslag til erhvervsregisterlov med tilhørende betænkninger.

Hovedformålet med lovforslaget er at skabe grundlag for oprettelsen af et centralt erhvervsregister som et sidestykke til det centrale personregister. Et sådant register vil kunne danne udgangspunkt for gennemførelse af en forenklet anmeldelses- og registreringsprocedure med henblik på opnåelse af lettelser for de registrerede samt administrative besparelser. Erhvervsregistret vil endvidere kunne varetage funktioner som serviceorgan for forvaltningen i registerspørgsmål og vil kunne påtage sig specielle registeropgaver.

Det centrale Erhvervsregister må baseres på en fortegnelse over juridiske personer, som i henhold til lov er berettiget eller forpligtet til registrering hos offentlige myndigheder eller institutioner, og som beskæftiger lønnet medhjælp eller udøver selvstændigt erhverv. Fortegnelsen må omfatte bl.a. enkeltmandsvirksomheder, selskaber og offentlige institutioner. Som enheder må endvidere regi-

streres erhvervsenheder, der fungerer som filialer, afdelinger, fabrikker m.v. under de ovenfor nævnte enheder, og for hvilke der er anmeldelsesforpligtelser overfor det offentlige. Endelig må specielle afregningsenheder overfor oppebørselsvæsenet kunne identificeres. Registret må gennemføre en entydig nummerering af enhederne og må forestå den løbende vedligeholdelse af enhedsfortegnelsen.

Da de forskellige forvaltninger ikke anvender samme enhedsdefinition og praksis ved behandlingen af enhederne, forestår der i forbindelse med opbygningen af enhedsfortegnelsen drøftelser med de forskellige registreringsmyndigheder med henblik på koordinering af enhedsdefinitionerne m.v.

Når enhedsfortegnelsen er opstillet, kan der efterhånden gennemføres administrative forenklinger. Således kan de funktioner, der er knyttet til den stadige ajourføring af de oplysninger, der er nødvendige for identifikationen af registerenhederne - f.eks. navne- og adresseændringer - omlægges således, at anmeldelse med virkning overfor en række forvaltninger kan foretages ved meddelelse til en enkelt central registermyndighed.

Det centrale Erhvervsregister vil endvidere kunne overtage specielle registeropgaver, således den i næringsloven forudsatte omlægning af næringsbrevordningen til en anmeldelsespligt overfor et centralt register. Ligeledes er der mulighed for, at den særlige firmaregistrering, der er foreslået i betænkning nr. 613, 1971 af handelsministeriets firmalovudvalg, kan tilrettelægges i samarbejde med Det centrale Erhvervsregister.

Oprettelsen af Det centrale Erhvervsregister vil i hovedsagen kunne gennemføres på grundlag af de bestående registre over erhvervsdrivende, herunder især toldvæsenets register over merværdiafgiftspligtige, kildeskattedirektoratets register over indeholdelsespligtige samt Danmarks Statistiks erhvervsregister. Det forudsættes, at der gives den enkelte registreringspligtige meddelelse om, at optagelse i erhvervsregistret har fundet sted samt om registreringsnummer. En generel henvendelse til de erhvervsdrivende om speciel anmeldelse i forbindelse med opbygningen af Det centrale Erhvervsregister anses imidlertid ikke for påkrævet. Der er dog, under hensyn til registeroplysningernes ajourføring, i loven indføjet en bestemmelse om, at registret har en almindelig adgang til at indhente sådanne oplysninger fra de registreringspligtige, som disse i henhold til lov er forpligtede til at afgive til det offentlige.

I mange tilfælde må der i administrationerne forud for iværk-

sætteisen af registreringen og de administrative processer gå en kvalificeret sagsbehandling med det formål at fastslå, om lovgivningens krav i forbindelse med registreringen er opfyldt. Det vil næppe være hensigtsmæssigt eller muligt at samle den sagkundskab, der er nødvendig i denne forbindelse, hos en enkelt instans.

Det centrale Erhvervsregister må kunne overtage registreringsopgaver fra offentlige myndigheder, herunder både registrering af offentligt tilgængelige oplysninger og andre oplysninger.

I medfør af specielle lovregler er nogle arter af oplysninger om visse grupper af erhvervsdrivende offentligt tilgængelige. Dette gælder således en række oplysninger vedrørende de virksomheder, som optages i aktieselskabsregisteret, næringsbrevregistrene, foreningsregisteret, handelsregistrene, tingbøger m.v. Loven af 10. juni 1970 om offentlighed i forvaltningen indeholder en række almindelige regler om, i hvilket omfang forvaltningen er forpligtet til at give aktindsigt. Loven afskærer imidlertid ikke den enkelte myndighed fra at give sådan indsigt i videre omfang end fastsat i loven.

Reglerne om offentlighed må ses i sammenhæng med en række lovregler om tavshedspligt for den, der virker i offentlig tjeneste eller hverv. Bestemmelserne om tavshedspligt er i almindelighed ikke til hinder for, at der indrømmes aktindsigt efter offentlighedslovens regler. Derimod vil aktindsigt i videre omfang kun kunne gives i det omfang, det ikke strider imod tavshedspligten.

Der findes således ikke, som i visse lande, generelle regler om videregivelse af oplysninger fra offentlige myndigheder og institutioner til andre offentlige myndigheder og til private. De forskellige myndigheders udleveringspraksis er derfor ikke ens. Der er i forbindelse med oprettelsen af Det centrale Erhvervsregister behov for en afklaring af udleveringsreglerne. Lovforslaget indeholder derfor regler for registret om videregivelse af oplysninger til såvel andre offentlige myndigheder som til private. Det fastsættes, at adresse- og identifikationsoplysninger om de i registret optagne enheder frit kan udveksles mellem offentlige myndigheder. Endvidere fastsættes, at oplysninger om navn, adresse, beliggenhed, art og ejerform for de registrerede virksomheder m.v. kan videregives til enhver i overensstemmelse med regler fastlagt af ministeren efter forhandling med erhvervsregisterrådet. De sidstnævnte oplysninger er allerede i vidt omfang offentligt tilgængelige i henhold til specielle love.

Ved forslaget anlægges det synspunkt, at der for alle, der fungerer som arbejdsgivere m.v. eller som udøver selvstændigt erhverv, må gælde en vis offentlighed om aktiviteten. I denne forbindelse må offentlighed om enhedens identitet være mindstekravet.

Forholdet mellem offentlighedshensynet og diskretionshensynet overfor de registrerede behandles i et af justitsministeriet nedsat registerudvalg. Dette udvalg har til opgave generelt at overveje problemerne vedrørende beskyttelsen af private imod misbrug af den registrering, som dels det offentlige, dels private virksomheder og foreninger m.v. foretager.

I loven fastsættes kun regler for videregivelse af oplysninger, som optages i Det centrale Erhvervsregister. Det er ikke forudsat, at Det centrale Erhvervsregister skal have beføjelse til at styre den videregivelsespraksis, som de forskellige administrationer selvstændigt og udenfor registersamarbejdet måtte anvende. Det forventes imidlertid, at registret og erhvervsregisterrådet kan medvirke til, at der udvikles generelle regler og en almindelig praksis for behandlingen og videregivelsen af de oplysninger om erhvervslivet, som registreres af det offentlige.

Der foreligger ikke grundlag for på forhånd at vurdere, i hvilket omfang registeropgaver efterhånden vil blive overført til Det centrale Erhvervsregister. Næringsbrevordningen forudsættes dog omlagt til en anmeldelsesforpligtelse over for Det centrale Erhvervsregister. Besparelserne herved vil først og fremmest fremkomme indenfor politiets arbejdsområde, idet politiet og i København Københavns kommune vil blive fritaget for at føre de specielle næringsbrevregistre. Ved den påtænkte omlægning af handelsregistrene til et centralt firmaregister forventes der gennem et samarbejde med Det centrale Erhvervsregister at kunne opnås yderligere besparelser. På grundlag af oplysninger fra justitsministeriet skønnes overflytning af næringsbrev- og handelsregistreringerne fra politiet til et centralt erhvervsregister at kunne medføre en direkte besparelse i personale hos politiet på omkring 10 heltidsansatte kontorfunktionærer. I København, hvor registreringen foretages af magistraten, skønnes næringsbrevregistreringens ophør at kunne medføre en besparelse på

+) Erhvervsregisterudvalget forudsætter, at det justitsministerielle udvalg vil få lejlighed til at overveje de forslag specielt vedrørende videregivelsen af oplysninger om erhvervsdrivende, som indgår i skitsen til lov om Det centrale Erhvervsregister. Skitsen og bemærkningerne til denne forudsættes tilpasset synspunkter, som det justitsministerielle registerudvalg måtte finde anledning til at fremkomme med.

3 heltidsbeskæftigede kontorfunktionærer. Hertil kommer en væsentlig større arbejdsbesparelse, såfremt også det mere arbejdskrævede handelsregister ophører.

Til disse forholdsvis beskedne besparelser kommer, at der vil være skabt forudsætninger for en omfattende forenkling i øvrigt af anmeldelses- og registreringsproceduren. Den omkostningskrævende parallelle registrering og ajourføring af mange registre skulle således kunne nedbringes, hvilket efterhånden vil medføre direkte lettelser for en række administrationer. Hertil kommer andre, men ikke direkte målelige fordele som følge af den større effektivitet, som vil kunne opnås bl.a. ved hurtigere opfølgning og kommunikation af ændringer. De oplysninger, et centralt erhvervsregister vil kunne stille til rådighed for planlæggende og administrative myndigheder, vil dermed kunne blive mere aktuelle og af højere kvalitet. Grundlaget for mange administrative funktioner skulle herved kunne forbedres. Endelig vil yderligere krav om oplysninger kunne imødekommes med et forbrug af ressourcer, der vil være langt mindre end det ellers måtte forudses.

For de registreringspligtige opnås fordele, idet de fritages for sideløbende at skulle anmelde samme oplysninger til forskellige myndigheder.

Da opgavefordelingen mellem Det centrale Erhvervsregister og de administrative registre ikke på forhånd kan fastlægges, er det vanskeligt at skønne over den økonomiske betydning, forenklingen får for de enkelte administrationer. Efter opbygningsperioden påregnes der imidlertid ved administrationernes udnyttelse af registret opnået sådanne besparelser, at de samlede udgifter til den offentlige erhvervsregistrering vil blive væsentlig mindre end udgifterne ved bibeholdelsen af det eksisterende ukoordinerede registersystem. I denne forbindelse må det tages i betragtning, at registrets oprettelse vil lette overgangen til mere rationelle metoder indenfor administrationen og dermed give anledning til væsentlige relative besparelser, der vil være stigende med registrets stigende anvendelse.

Når Det centrale Erhvervsregister er oprettet, vil driftsudgifterne omfatte personaleudgifter i forbindelse med vedligeholdelse og udvikling af registret, samt med registrets servicevirksomhed for forvaltningen og andre. Endvidere må registret afholde udgifter til gennemførelsen af de maskinelle kørsler.

Det følger heraf, at udgifterne til registret vil være afhængige, dels af registrets virksomhed, herunder den datamængde, der indgår i registersamarbejdet, dels af registrets specielle serviceopga-

ver og endelig af omfanget af administrationernes løbende anvendelse af registret. I udgifterne må modregnes registrets eventuelle indtægter i forbindelse med betalt service.

Beløbsrammen for Danmarks Statistiks erhvervsregister er en. 1,2 mill. kr. årligt. Såfremt Det centrale Erhvervsregister udvikles på grundlag af dette register, skønnes merudgiften i det første år til ca. 1 mill. kr. og til yderligere 1.5 - 2 mill. kr. i det følgende år. På længere sigt anslås omkostningerne ved registrets rutinemæssige vedligeholdelsesfunktioner at kunne stabiliseres på et niveau omkring 5 mill. kr. årligt ud fra et prisniveau som i 1971. Hertil kan komme yderligere omkostninger afhængig af, i hvilket omfang registret overdrages andre opgaver. Sådanne udgifter antages modsvaret af mindst tilsvarende besparelser eller fordele i øvrigt for andre administrationer. Ved opgørelsen er forudsat helt tidssvarende kommunikationsforbindelser til de med registret samarbejdende myndigheder.

Det vil være nødvendigt, at en række af de administrationer som deltager i registersamarbejdet, ved overgang til et fælles system foretager udskiftning af kartoteksystemer og andre hjælpemidler. De herved forbundne engangsomkostninger vil først kunne opgøres i forbindelse med fastlæggelsen af de aftaler, der skal regulere samarbejdet mellem Det centrale Erhvervsregister og de forskellige administrationer.

Bemærkninger til de enkelte paragraffer.

ad § 1.

Det bestemmes, at Det centrale Erhvervsregister oprettes under økonomi- og budgetministeren. Baggrunden herfor er, at registret bør være et serviceorgan for hele forvaltningen og uden tilknytning til styrelser, som har direkte udøvende funktioner overfor de registrerede.

Det forudsættes, at registret etableres som en institution under ministeren, således at der består et almindeligt over- og underordningsforhold mellem ministeren og registret. Registrets afgørelser kan påklages til ministeren, ligesom registret er undergivet ministerens instruktionsbeføjelse.

Det angives, at registret har til formål at administrere den offentlige erhvervsregistrering og herunder varetage de under 1, 2 og 3 nævnte opgaver.

ad nr. 1. Det fastslås, at Det centrale Erhvervsregisters opgave er at skabe grundlag for en samordning og forenkling af den offentlige erhvervsregistrering. Registret kan i denne forbindelse foranledige, at der optages forhandling med administrationerne om løsningen af foreliggende samordningsproblemer. Registret tillægges derimod ikke beføjelse til at påbyde administrationerne at gennemføre bestemte omlægninger.

ad nr. 2. Det centrale Erhvervsregisters opgave er at støtte offentlige myndigheder i spørgsmål om erhvervsregistrering. Herigennem gives der tillige Det centrale Erhvervsregister mulighed for at deltage i behandlingen af registerproblemerne og derved at medvirke til samordning af den offentlige erhvervsregistrering.

ad nr. 3* Et væsentligt formål med oprettelsen af et centralt erhvervsregister er at etablere et serviceorgan, der dels kan befri andre administrationer fra de funktioner, der er knyttet til ajourføring af navne og adresser i de forskellige virksomhedsregistre, dels kan udskrive navne- og adresselister, kuverter o.l. til brug for navnlig offentlige myndigheder. Herved skulle der kunne undgås dobbeltarbejde og opnås administrative besparelser.

ad § 2.

ad stk. 1. Det fastslås, at registrets opgave er at føre en fortegnelse over enheder, som i henhold til lov er berettiget eller forpligtet til registrering hos offentlige myndigheder eller institutioner. Dog forudsættes tillige, at de pågældende enheder enten beskæftiger lønnet medhjælp eller udøver selvstændigt erhverv. Endvidere registreres filialer og afdelinger under nævnte stamenheder, for hvilke der i henhold til lov er selvstændig anmeldelsesret eller pligt. Der kan ikke medtages en videre kreds af husholdninger end de, der som arbejdsgivere måtte være omfattet af kildeskattelovens og/eller ATP-lovens bestemmelser.

ad stk. 2. Bestemmelsen giver økonomi- og budgetministeren bemyndigelse til at bestemme, at også andre end de i stk. 1 nævnte enheder kan registreres i Det centrale Erhvervsregister. Registrering kan dog kun kræves, såfremt de pågældende i henhold til anden lov er forpligtet eller berettiget til registrering hos det offentlige.

Den gruppe af registreringsenheder, der kan komme på tale udover de i § 2 stk. 1 nævnte, er antagelig talmæssig lille, men gruppen kan omfatte forskellige arter af enheder. Der vil således formentlig være behov for i registret at optage f.eks. inaktive aktieselskaber, der indgår som registreringsenheder i aktieselskabs-registeret, næringsbreve, der ikke udnyttes, men som dog er optaget i politiets næringsbrevregistre, og som senere påny vil kunne udnyttes, samt foreninger og sammenslutninger, som hverken beskæftiger lønnet medhjælp eller er erhvervsdrivende, men som kan ønske sig optaget i forenings-registeret.

Ministerens adgang til at bestemme, at andre enheder end de i § 2, stk. 1 nævnte kan registreres, er gjort betinget af, at der foreligger forslag eller er indhentet indstilling herom fra erhvervs-registerrådet.

ad stk. 3« Det forudsættes, at der for de i stk. 1 og 2 nævnte enheder gennemføres en entydig nummerering, således at de registre-rede enheder kan identificere sig overfor forskellige administrative myndigheder ved at benytte samme nummerangivelse.

Fortegnelsen over de godkendte registreringsenheder skal fungere som en parallel til personregistret. Fortegnelsen holdes ajour af Det centrale Erhvervsregister, der forudsættes at samle de for identifikationen af enhederne nødvendige oplysninger.

Ved anmeldelser om ændringer af de således registrerede oplysninger må der følges en nærmere fastlagt procedure. Det kan bestemmes, at de registreringspligtige skal foretage anmeldelsen enten overfor Det centrale Erhvervsregister eller overfor en enkelt af de myndigheder, som deltager i registersamarbejdet og som derpå videregiver oplysninger til Det centrale Erhvervsregister. De erhvervsdrivendes mangesidede anmeldelses- og registreringsforpligtelser overfor det offentlige vil herved kunne forenkles.

Registret forudsættes som led i en administrativ forenkling at kunne foretage registrering af andre oplysninger på servicebasis for administrationer, som måtte ønske sig fritaget for registreringsopgaver, jfr. § 5, stk. 2.

Det centrale Erhvervsregister forudsættes indrettet således, at enheder, der overfor forskellige administrative myndigheder måtte ønske sig registreret på forskellig måde, optages således i registret, at de mindste registerenheder - udgørende dele af juridiske enheder - altid registreres som del af eller hørende under samme juridiske stamenhed såsom enkeltmandsvirksomhed, selskab, forening el.lign.

ad § 3.

ad stk. 1. Som en parallel til personregistreringsrådet foreslås nedsat et erhvervsregisterråd. Rådet kan fremkomme med forslag vedrørende registersamarbejdets omfang og reglerne for registrets førelse. Endvidere skal rådet tage stilling til spørgsmålet om registrets indhold af oplysninger, herunder i hvilket omfang andre arter af oplysninger end de i § 5» stk. 1 nævnte skal optages i registret, samt de øvrige spørgsmål, der måtte opstå i forbindelse med registrets virksomhed.

I princippet er erhvervsregisterrådets virksomhed af rådgivende karakter. Rådet kan stille forslag, men også ministeren kan tage initiativ til ændringer, idet han dog i så fald skal indhente indt stilling fra rådet angående omlægninger m.v. Det forudsættes, at ministeren i de tilfælde, hvor der måtte være fastlagt begrænsninger med hensyn til anvendelsen og videregivelsen af bestemte arter af registrerede oplysninger, ikke kan udvide anvendelsesområdet eller fastsætte mere liberale regler for videregivelse end tiltrådt af erhvervsregisterrådet.

ad stk. 2. Erhvervsregisterrådets medlemmer beskikkes af økonomi- og budgetministeren. Folketinget repræsenteres i rådet, idet hvert af de partier, der er repræsenteret i finansudvalget, afgiver indstilling om beskikkelse af et folketingsmedlem som medlem af rådet. Derudover udpeger økonomi- og budgetministeren tre personer fra erhvervslivet og tre fra den offentlige forvaltning. Det anses for hensigtsmæssigt, at de myndigheder, som i særlig grad deltager i samarbejdet om erhvervsregistreringen, repræsenteres i rådet.

Danmarks Statistik, der er en selvstændig institution ledet af en styrelse, fungerer i henhold til lov af 8. juni 19-66 om Danmarks Statistik som serviceorgan i registreringsspørgsmål. Danmarks Statistik har i en række år arbejdet med spørgsmålet om koordinering af de forskellige registreringer over erhvervsdrivende m.v. samt om statistisk udnyttelse af oplysningerne i de administrative registre.

Det forudsættes, at det erfaringsgrundlag med hensyn til general registersystematik samt det materiale vedrørende erhvervsregistreringen, som findes i Danmarks Statistik, kan anvendes ved udviklingen af Det centrale Erhvervsregister.

ad § k.

Det bestemmes, at økonomi- og budgetministeren fastsætter reglerne for registrets førelse og vederlag for registrets ydelser efter forhandling med erhvervsregisterrådet.

Bestemmelsen om vederlagets fastsættelse indebærer en fravigelse fra reglerne i offentlighedslovens § 8, stk. 3. jfr. justitsministeriets bekendtgørelse nr. 433 af 10. november 1970, der indeholder regler om betaling for afskrifter m.v. Fravigelsen begrundes med, at de udtræk af oplysninger fra registret, der kan komme på tale, er af en anden karakter end de afskrifter af akter, som den nævnte bekendtgørelse af 10. november normalt dækker.

ad § 5.

ad stk. 1. Det fastsættes, at Det centrale Erhvervsregister registrerer enhedernes identifikationsnummer, navn, adresse, telefonnr., beliggenhed, ejer og ejerform samt art, herunder branche. Endvidere registreres oplysninger om, under hvilke numre og former enhederne er registreret overfor andre offentlige myndigheder, herunder eksempelvis det personnummer, hvorunder en ejer af en enkeltmandsvirksomhed er registreret i det centrale personregister. Som ejer registreres f.eks. aktieselskabet, ejere af enkeltmandsvirksomheder, interessenter i interessentskaber og komplementarer i kommanditselskaber. Derimod optager registret ikke de enkelte aktionærer i aktieselskaber eller kommanditister i kommanditselskaber. Som ejerform registreres den af de mange mulige organisationsformer, hvorunder juridiske enheder kan forekomme, f.eks. enkeltmandsvirksomhed, partrederi, selvejende institutioner, gældsfragåelsesbo, kommune m.v. Oplysninger om den registrerede enheds art omfatter f.eks. informationer om, hvorvidt der er tale om en juridisk enhed (aktieselskab, forening m.v.) eller en fysisk (lokal) enhed (fabrik, værksted m.v.). Endvidere dækker begrebet art oplysninger om registreringsenhedens branche. De nævnte oplysninger er nødvendige for den entydige bestemmelse af de registrerede virksomheder samt kommunikationen med enhederne og om enhederne.

ad stk. 2. Det centrale Erhvervsregister kan efterhånden og i det omfang, der viser sig at være behov for det, påtage sig registreringsopgaver for administrationerne. De arter af oplysninger, der i denne forbindelse kan blive tale om at optage i registret, kan ikke på forhånd afgrænses. Det bestemmes derfor i § 5» stk. 2, at ministeren bemyndiges til at fastsætte regler om, at også andre end de i stk. 1 nævnte oplysninger, som de registreringspligtige enheder i henhold til lov skal afgive til det offentlige, kan optages i erhvervsregistret.

ad § 6.

Et af formålene med loven om Det centrale Erhvervsregister er at søge fastlagt et sæt af almindelige regler for anvendelsen af oplysninger om de erhvervsdrivende med henblik på beskyttelsen af de registrerede. Beskyttelseshensynet blev drøftet i folketinget i forbindelse med behandlingen af lovforslaget om oprettelse af personregistret. Der blev fremsat ønske om lovbestemmelser, som regulerer den offentlige registreringsvirksomhed, således at rammen for de administrative bemyndigelser fastlægges. Diskretionshensynet ved personregistreringen tager i hovedsagen sigte på beskyttelsen af privatlivets fred, medens navnlig beskyttelsen af økonomiske interesser spiller en rolle for de diskretionsregler, der må gælde i erhvervsregistreringen.

Under hensyn hertil og til, at institutioner med selvstændige styrelser samt selvejende institutioner, der næppe omfattes af direktiver i ministerielle cirkulærer, forudsættes at deltage i registersamarbejdet, er specielle regler om Det centrale Erhvervsregisters forhold til andre offentlige myndigheder medtaget i lovteksten.

ad stk. 1. Bestemmelsen giver Det centrale Erhvervsregister bemyndigelse til at indkalde oplysninger fra offentlige myndigheder og institutioner om foretagne erhvervsregistreringer med henblik på optagelse af forhandlinger om samordning.

Det centrale Erhvervsregister forventes først og fremmest at kunne udvikles på grundlag af de registreringer af juridiske enheder, der er foretaget i toldvæsenets virksomhedsregister og kildeskattedirektoratets register over indeholdelsespligtige. Udgangspunktet tænkes taget i den delvise sammenkædning af de nævnte administrative registre, der er gennemført af Danmarks Statistik.

ad stk. 2. Bestemmelsen pålægger offentlige myndigheder og institutioner at underrette Det centrale Erhvervsregister, såfremt der ønskes etableret nye registre eller foretaget ændringer i registre, som omfatter de registreringsenheder, erhvervsregisterloven omhandler. Også ønsker om nedlæggelse af registre forudsættes anmeldt. Der gives dermed Det centrale Erhvervsregister mulighed for at optage forhandlinger om samordning af påtænkte omlægninger i det eksisterende registersystem allerede på overvejelsesstadiet.

ad stk. 3« Bestemmelsen bemyndiger offentlige myndigheder, som varetager registreringsopgaver, til at overdrage oplysninger om de enkelte registerenheder til Det centrale Erhvervsregister. Formålet med bestemmelsen er at give offentlige myndigheder lovmæssigt grundlag for at indlede samarbejde med Det centrale Erhvervsregister uden forudgående tilpasning af gældende lovregler vedrørende anmeldelses- og registreringsforpligtelser.

ad § 7.

Bestemmelsen bemyndiger fagministrene for offentlige myndigheder eller institutioner, som foretager erhvervsregistrering, til efter forhandling med økonomi- og budgetministeren at fastsætte, at anmeldelses- og registreringsforpligtelser er opfyldt ved anmeldelse til Det centrale Erhvervsregister. Bestemmelsen forudsætter dog udfærdigelse af bekendtgørelse herom. Herved tilsigtes at åbne mulighed for gennemførelse af en forenkling af anmeldelsesreglerne, uden at der nødvendigvis skal foretages ændring i gældende love. Det må dog forudsættes, at det ofte vil være hensigtsmæssigt at tilpasse lovreglerne i forbindelse med omlægning af registreringsforpligtelsen.

Bemyndigelsen til at overdrage informationer til Det centrale Erhvervsregister kan ikke opfattes som en ret for de pågældende myndigheder til at pålægge Det centrale Erhvervsregister opgaver. Det centrale Erhvervsregister må afgøre, om det kan modtage informationerne som led i registersamarbejdet eller som service.

Det forudsættes, at der i forbindelse med etableringen af samarbejde mellem en offentlig myndighed og Det centrale Erhvervsregister i hvert enkelt tilfælde kan fastsættes nærmere regler for samarbejdet. Der vil efter behov kunne etableres særlige udvalg, med den opgave at tilrettelægge registersamarbejdet i detaljer.

Det forventes, at nogle administrative delregistre helt kan afvikles i forbindelse med rationalisering og overdragelse af opgaver til det centrale erhvervsregister.

ad § 8.

Bestemmelsen giver det centrale erhvervsregister adgang til at indkræve de for varetagelsen af registrets opgaver nødvendige oplysninger hos de registreringspligtige. Bestemmelsen pålægger ikke de registreringspligtige nye forpligtelser, og oprettelsen af Det centrale Erhvervsregister forudsætter ikke, at allerede registrerede påny skal afgive registreringsanmeldelse. Bestemmelsen er således alene en adgang for Det centrale Erhvervsregister til at indhente oplysninger til supplerung, fuldstændiggørelse og ajourføring af registret.

Det bestemmes, at Det centrale Erhvervsregister rutinemæssigt skal give enhver, der registreres, skriftlig meddelelse herom.

Såfremt en registreret anmoder derom, er registret i medfør af offentlighedslovens § 10 forpligtet til at meddele, hvilke oplysninger der er registreret om den pågældende.

ad § 10.

Bestemmelsen fastsætter regler for registrets videregivelse af oplysninger til offentlige myndigheder og institutioner. Der lægges vægt på, at erhvervsregistret oprettes med henblik på at betjene den offentlige forvaltning med oplysninger om de registrerede enheder.

ad stk. 1. Det fastsættes, at de i § 5, stk. 1 nævnte oplysninger, som omfatter oplysninger nødvendige for den entydige bestemmelse af enhederne samt kommunikation med disse, og herudover oplysninger, som i henhold til lov er offentligt tilgængelige, kan videregives uden klausul til offentlige myndigheder og institutioner.

ad stk. 2. Bestemmelsen vedrører oplysninger, som ikke er offentligt tilgængelige og tilsigter varetagelse af diskretionshensynet over for de registrerede. Det bestemmes, at videregivelse til andre offentlige myndigheder og institutioner af sådanne oplysninger fra Det centrale Erhvervsregister kan ske efter aftale med økonomi- og budgetministeren, samt at der ved aftalen kan fastsæt-

tes begrænsninger for den modtagende myndigheds adgang til at videregive oplysningerne. Ved aftalen bør erhvervsregistret udtrykkeligt tilkendegive, i hvilket omfang de pågældende oplysninger efter registrets skøn er undergivet aktindsigt, jfr. offentlighedslovens § 2, stk. 1 og stk. 4.

I medfør af offentlighedslovens § 8, stk. 1 vil det i tilfælde, hvor en offentlig myndighed rekvirerer oplysninger til brug for sagsbehandling være den rekvirerende myndighed, der sknl træffe afgørelse om, i hvilket omfang efterfølgende begæring om aktindsigt skal imødekommes. Den rekvirerende myndighed må herved kunne støtte sig på aftalen **med erhvervsregistret**. I tvivlstilfælde bør der, før afgørelse træffes, kunne indhentes en udtalelse fra den, hvis interesser kan være til hinder for, at begæringen om aktindsigt imødekommes.

ad § 11.

Bestemmelsen fastslår, at Det centrale Erhvervsregister til enhver kan videregive oplysninger om de registrerede enheders navn, adresse, beliggenhed, branche og ejerform. Sådanne oplysninger, der således herefter generelt vil være offentligt tilgængelige, er allerede i henhold til en række specielle bestemmelser i lovgivningen delvis tilgængelige for offentligheden, jfr. de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Det centrale Erhvervsregister vil dermed give mulighed for en mere omfattende udveksling af navne og adresser på virksomheder end hidtil. Udvalget finder derfor, at der i forbindelse med Det centrale Erhvervsregisters oprettelse er behov for en afklaring af udleveringsreglerne for sådanne oplysninger.

Der har ikke hidtil været fastsat bestemmelser i lovgivningen, som hindrer udlevering eller salg til private af lister over grupper af registreringspligtige. Med den her foreslåede bestemmelse er det tilsigtet, at økonomi- og budgetministeren efter indstilling fra erhvervsregisterrådet fastlægger den praksis, der må følges ved udlevering eller eventuelt salg af maskinelt udskrevne virksomhedsfortegnelser, idet det anses for påkrævet at sikre ensartede retningslinier og i videst muligt omfang en centraliseret administration af forvaltningens virksomhed på dette område.

Det forhold, at et centralt erhvervsregister råder over ajourførte oplysninger om virksomhedernes navne og adresser i en form, der kan udskrives på rationel måde, indebærer fordele, som organisationer og institutioner indenfor det private erhvervsliv ofte har været interesseret i at drage nytte af. Hidtil har praksis for udlevering af sådanne oplysninger fra det offentlige som hovedregel været meget restriktiv. Det forekommer imidlertid hensigtsmæssigt at fastlægge regler, der giver mulighed for at realisere de ikke ubetydelige besparelser, erhvervslivet vil kunne opnå ved at få adgang til at drage nytte af et centralt erhvervsregisters navne- og adressefortegnelse.

Det bestemmes, at registret udover de nævnte oplysninger til private kun kan give oplysninger, som er offentligt tilgængelige i henhold til lov.

ad § 12.

Det må forudses, at registret kan komme til at skulle registrere oplysninger, for hvilke der gælder specielle tavshedsforskrifter og anvendelsesbegrænsninger. Det er derfor, uanset at de personer, som virker i registret, er underkastet lovgivningens almindelige regler om tavshedspligt, påkrævet, at fastlægge en udvidet tavshedspligt for de pågældende.